

* Horrible Histories *

NGƯỜI HY LẠP HUYỀN THOẠI

TERRY DEARY

Minh họa: MARTIN BROWN

*Giờ đó là
thức mà tôi
gọi là mã lực*

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

NGƯỜI
HY LẠP
HUYỀN THOẠI

THE GROOVY GREEKS

Lời © Terry Deary

Minh họa © Martin Brown

Bản tiếng Việt xuất bản độc quyền theo hợp đồng chuyển nhượng giữa Scholastic UK Limited và Nhà xuất bản Trẻ.

BIỂU GHI BIÊN MỤC TRƯỚC XUẤT BẢN ĐƯỢC THỰC HIỆN BỞI THƯ VIỆN KHTH TP.HCM

Deary, Terry

Người Hy Lạp huyền thoại / Terry Deary ; m.h. Martin Brown ; ng.d. Kiều Hoa. - Tái bản lần th- T.P. Hồ Chí Minh : Trẻ, 2013

130 tr. : minh họa ; 20 cm. - (Horrible histories)

Nguyên bản : Groovy Greeks.

1. Văn minh cổ đại. 2. Hy Lạp -- Lịch sử. 3. Hy Lạp -- Văn hóa và văn minh. I. Brown, Martin m.h.
II. Kiều Hoa d. III. Ts. IV. Ts: Groovy Greeks.

938-- dc 22

D285

✖ Horrible Histories ✖

NGƯỜI
HỖ LẠP
HUYỀN THOẠI

TERRY DEARY

Minh họa: MARTIN BROWN

Người dịch: Kiều Hoa

Tái bản lần thứ hai

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

Lời nói đầu

Môn lịch sử thật sự là môn học khủng khiếp. Và bạn biết ai là người có lỗi không?

Không, người có tội ở đây chính là những người Hy Lạp cổ!

Người Hy Lạp đã phát minh ra Lịch Sử trước đây 2500 năm...

Môn lịch sử không phải là thứ duy nhất mà chúng ta có được nhờ những người Hy Lạp cổ. Họ còn phát minh ra cả nhà hát và Olympic nữa, thậm chí cả máy chụp ảnh!

Tình cờ làm sao, nó đây rồi! Cuốn sách này sẽ cho các bạn biết tất cả những gì mà thầy giáo dạy sử không đời nào kể cho bạn nghe. Tất cả những gì thật sự thú vị và hút hồn. Lịch sử có thể trở thành món rất hấp dẫn đấy – mà cũng rùng rợn ra trò!

Những cột mốc lịch sử của người Hy Lạp huyền thoại

Trước công nguyên

Năm 1600-1200 Nền văn hóa Crete của người Mycenae. Những tiểu vương quý tộc cùng các lũy thành khổng lồ cai trị đất nước.

Vào khoảng năm 1180 Trận chiến Troy. Người Troy mắc bẫy cái mồi ngựa gỗ nổi danh.

Vào khoảng năm 1100 Thành phố quốc gia Sparta được thành lập.

Năm 776 Người ta kể về những trận thi đấu Olympic đầu tiên.

Vào khoảng năm 750-550 Người Hy Lạp đi ra biển và trở thành những thương gia thành công.

Vào khoảng năm 730 xuất hiện những bài thơ được viết thành lời đầu tiên của toàn thế giới. Nhà thơ Hy Lạp nổi danh nhất là ông già Homer.

Năm 640 Trong đền thờ nữ thần Hera tại Olympic, những viên ngói đầu tiên của thế giới được sản xuất.

Khoảng năm 600 Nhà khoa học người Hy Lạp vĩ đại Thales khẳng định rằng Trái Đất được bao quanh hoàn toàn bởi nước.

Năm 585 Nhà khoa học Thales tiên đoán trước một hiện tượng nhật thực.

Khoảng năm 550 Vua Croesus xứ Lydia cho đúc tiền vàng và tiền bạc – đó là những đồng tiền xu đầu tiên có chữ!

Khoảng 530 Peisistratus ở Athens lập một thư viện.

Khoảng năm 520 Alcmaeon vùng Croton nghiên cứu cơ thể con người bằng cách mổ xẻ xác chết – H...u.u.u.ù, Rùng rợn!

Năm 490 Người Ba Tư tấn công – và bị người Hy Lạp đánh bại trong trận chiến Marathon.

Năm 486 Tại Athens, vở hài kịch đầu tiên được trình diễn.

Năm 480 Vua Ba Tư Xerxes tấn công Hy Lạp. Những người hùng Sparta bỏ mạng.

Năm 460 Athens lâm chiến với Sparta và Ba Tư.

Năm 431-404 Athens trở nên quá hùng cường trong mắt những người Hy Lạp khác, vì vậy họ bắt đầu cuộc chiến Peloponnesia – thù lĩnh mới là Sparta.

Năm 430 Một nạn dịch trầm trọng cướp mạng sống của Pericles, người trị vì thành Athens – và một phần tư dân số thành phố.

Năm 413 Đội thuyền chiến Athens bị hủy diệt tại bến cảng Syracuse – hậu quả là...

Năm 404... thành Athens sụp đổ.

Vào khoảng năm 400 Những nhà chế tạo vũ khí Hy Lạp phát minh ra máy bắn đá và máy bắn tên – tiền thân cho cái ná sau này.

Năm 378-371 Người Sparta đánh mất vai trò dẫn đầu của họ vào tay người Theban!!!.

Năm 336 Alexander Đại Đế trở thành vua xứ Macedon, sau khi cha của ông bị giết chết. Chỉ trong vòng 10 năm, Alexander đã thành công trong việc khuất phục kẻ thù cũ là xứ Ba Tư.

Năm 330 Aristotle phát minh ra "Camera obscura" (một dạng máy chụp ảnh lỗ nhìn và đó là ý tưởng nền tảng cho toàn bộ ngành phim cũng như ngành truyền hình ngày nay – tuyệt quá phải không bạn?)

Năm 323 Alexander qua đời. Các vị tướng dưới quyền chia nhau đế chế của ông.

Năm 322 Chấm dứt chế độ dân chủ tại thành Athens khi dân Macedon chiếm quyền lực.

Năm 215 Archimedes phát minh ra máy chiến đấu giống như máy bắn đá – chỉ riêng nó đã giúp người Hy Lạp chống chọi được với người La Mã ba năm trời.

Năm 213 Archimedes cho người gắn những tấm gương khổng lồ bên bến cảng, khiến lính La Mã bị lóa mắt và đốt cháy thuyền của chúng! (Ít nhất thì huyền thoại cũng kể như vậy).

Năm 212 Dân La Mã tấn công!

Năm 146 Hy Lạp trở thành một phần của đế chế La Mã.

Công nguyên

Năm 394 Người La Mã hủy bỏ các đợt thi đấu Olympic – suốt 1500 năm ròng rã, Olympic sa vào cảnh "tê liệt"!

Những vị thần linh tàn độc

Trước những người Hy Lạp huyền thoại, người cai trị đất Hy Lạp chính là những người Mycenae hùng mạnh. Cung điện lớn nhất thời đó đứng trên đảo Crete – nó tiện nghi siêu đẳng, đến mức nữ hoàng sống ở đó là người có nhà vệ sinh tráng nước đầu tiên của thế giới! Nhưng tới một lúc nào đó thì các cung điện bị hủy diệt, và nền văn hóa Mycenae chìm xuống – chìm theo cả phòng vệ sinh tráng nước của nữ hoàng. Chuyện gì đã xảy ra thế? Có phải nguyên nhân là...

- Một cuộc chiến với những trận tấn công thù địch
- Bệnh tật và nạn dịch
- Hạn hán và những trận đói khủng khiếp
- Hay là sự thay đổi đột ngột về thời tiết?

Các nhà nghiên cứu lịch sử cho rằng tất cả các lý do kể trên đều có thể là nguyên nhân, nhưng mà – y hệt như với hiện tượng tuyệt chủng của loài khủng long – cho tới nay, người ta vẫn chưa biết chính xác chuyện gì đã thật sự xảy ra.

Bởi toàn bộ nền văn hóa đã bị hủy diệt, nên cả chữ viết cũng biến mất theo. Người Hy Lạp trở thành dân mù chữ. Và vì thế mà ta chẳng biết nhiều về thời kỳ đó – các nhà khoa học gọi quãng thời gian này là *Những thế kỷ chìm trong bóng đêm*.

Giờ lịch sử không còn được viết ra nữa, mà được kể lại. Trong quá trình này, những câu chuyện mỗi lúc một trở nên khó tin hơn. Mỗi người thêm thắt vào một chút – những câu chuyện trở thành huyền thoại.

Người Hy Lạp rất thích chuyện rừng rợn, một nhà văn Hy Lạp cho rằng người ta không nên kể cho trẻ em nghe những câu chuyện như thế (y hệt như người lớn của chúng ta hôm nay cũng chẳng hào hứng gì khi thấy trẻ em xem phim máu me).

Nhưng cuốn sách này lại nói đến những kiến thức điên khùng – và câu chuyện sau đây không phải là thứ dành cho những người yếu bóng vía!

Đừng đọc tiếp, nếu bạn là người dễ gặp ác mộng. Hoặc ít nhất cũng nhắm mắt lại khi đến những đoạn cực kỳ rừng rợn và gay cấn!

CHÚNG TÔI ĐÃ CẢNH BÁO RỒI ĐÓ!

Món ăn của các thần linh

Cronos là vị sếp bự trong đám thần linh. Nhưng ông này chẳng mấy sung sướng với vai trò sếp bự của mình. Cụ thể là cha của Cronos đã báo trước rằng, tới một lúc nào đó thì một trong những đứa con của ông ta sẽ chiếm mất cái ghế của ông ta.

- Thế thì còn ra thế thống gì nữa, – Cronos chửi rủa. – Vợ đâu, đưa đứa bé sang đây!

- Tại sao?

- Đừng có hỏi ngu hỏi ngốc, đưa đứa bé sang đây.

Vợ của Cronos đưa đứa trẻ sơ sinh sang. – Đây... nhưng mà... ông làm gì với đứa bé thế! – bà la lên.

- Tôi ăn nó.

- Ăn hả? Đồ tham lam tởm lợm, làm sao mà ông có thể dói được, chúng ta vừa ăn trưa xong!

- Ta đâu có dói, – vị thần linh sếp bự gầm gừ. – Nhưng lời tiên đoán rằng một đứa con của ta sẽ chiếm ngôi ta hoàn toàn không làm ta thích thú chút nào! Không có con là không có vấn đề. Chuyện giải quyết như vậy.

- Sao ông lại tin vào những trò duy tâm ngớ ngẩn đến thế! – bà Cronos thở dài.

- Người ta không nên khiêu khích số phận của mình, đó là quan điểm của tôi, – Cronos lạnh lùng đáp. – Đưa cho tôi mấy miếng thuốc đau dạ dày.

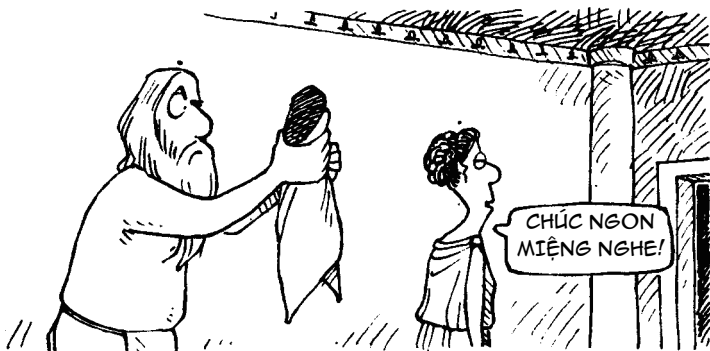
Thế là thời gian cứ vậy trôi qua, bà Cronos còn sinh ra những đứa trẻ thần thánh khác... và Cronos ăn thịt hết lũ con đó. Điều đó có nghĩa là: gần như hết. Mãi rồi bà Cronos cũng thấy ngán trò ăn uống dã man nọ. – Thôi đủ rồi! – bà tự nhủ thầm và giấu đứa trẻ cuối cùng xuống gầm giường, cậu bé nhỏ nhoi đó tên là Zeus. Bà lấy một hòn đá thật to, dùng chặn bông trẻ em quanh hòn đá rồi đặt nó vào nôi.

Đúng lúc đó, Cronos bước vào phòng. – Nó đâu?

- Trong giường.

Cronos ném một cái nhìn xuống tảng đá. – Thăng này xấu quá, đúng không? – sếp bự bảo.

- Chắc nó giống bố, – bà Cronos lẩm bẩm.

- Cẩn không ngon tí nào, – Cronos nói sau khi đã rụng một mớ răng vì “mắm” đá.

Bà Cronos gật đầu. – Có lẽ thằng này rắn da rắn thịt hơn những đứa trước, – bà bảo.

Cronos mệt mỏi thả người xuống chiếc ghế sofa thần thánh. – Ô! Ta tin rằng, đây thật sự là một món khó gặm!

- Có lẽ đúng, – bà Cronos bảo. – Nhưng anh cũng là một món khó gặm, anh yêu ạ!

- Ô! – Vị thần sếp bực rên lên và giơ tay ôm bụng. – Ta chòng chênh buồn nôn quá.

- Đừng có nôn xuống thảm, anh yêu. Đằng kia có một cái chậu đấy. – Bà Cronos nghiêm khắc giáo huấn.

Với một tiếng ợ thần thánh, Cronos không chỉ phun ra đứa bé làm bằng đá, mà còn phun ra tất cả những đứa bé khác nữa.

...A! Ta lại gặp nhau, – bà Cronos vui vẻ kêu lên. – Thần Thánh thật sự đâu có dễ dàng bị khuất phục!

Thế các bạn nghĩ sao, đám Thần Thánh bé con đó có truất ngôi ông bố tàn ác của họ không?

Bạn không cần phải thương hại Cronos, thuở trước chính ông ta đã cắt mất "biểu tượng đàn ông" của bố mình rồi bầm nhỏ nó ra mà vung vãi nó khắp các đại dương. Giờ đến lượt bản thân ông ta và các vị Thần Thánh già nua khác bị Zeus cùng những vị Thần Thánh trẻ trung đưa vào cảnh về hưu. Trong đám Thần Thánh mới mẻ này xảy ra nhiều chuyện nhộn nhịp hơn so với thế hệ Thần Thánh cũ. Họ thật sự là một đại gia đình đông đúc, hỗn độn, lúc nào cũng cãi cọ, chiến đấu và luôn bận rộn với chuyện chọc cho nhau nổi giận.

Từ nơi trị vì của các thần linh trên ngọn núi Olympus, Zeus cai trị toàn bộ bầu trời và Trái Đất. Trong tất cả các vị thần linh điên khùng, ông ta là kẻ điên khùng nhất, và cũng là người có công việc bảnh chọe "siêu quậy" tuyệt đối. Đa phần thời gian được vị thần này dành cho việc đi tán tỉnh các cô gái dưới trần, và lúc nào hờ tán tỉnh ra thì ông ta dọa nạt người ta bằng sấm sét.

Anh trai của Zeus là Poseidon, người cai trị biển khơi. Đây là một công việc vất vả, anh chàng Posi tội nghiệp quả thật chẳng mấy may mắn khi bắt thăm phải nó. Và bởi là kẻ không chấp nhận được thất bại, nên chàng ta giận dữ giậm chân thành thịnh và quất roi mặt biển với cái đinh ba của mình, làm biển nổi sóng nổi bão. Lúc làm bánh mà mẹ bạn có được một tay phụ đánh trứng "nổi bọt" hăm hờ như thế thì quả rất vui!

Hades, người con trai thứ ba trong gia đình, mới thật sự là kẻ không may hơn cả. Chàng ta được giao vinh dự canh giữ cõi âm. Thật sự là một công việc địa ngục.

Đố vui dạng mini

Có một vị thần trẻ trung là Prometheus đem lòng yêu mến loài người, vì thế mà ông đã ăn cắp lửa của thần linh và mang xuống Trái Đất. Sau đó, sếp bực Zeus trừng trị loài người bằng một nạn dịch khủng khiếp. Đó là nạn dịch gì vậy?

1. Phụ nữ
2. Ruồi
3. Thầy giáo

1. Phụ nữ! Người anh trai của Prometheus đã nhận về nuôi một người phụ nữ, người này trở thành nguồn gốc của mọi thứ xấu xa. Phụ nữ ngày nay không chỉ quấy rối đàn ông – họ còn là những cái cựa dấy thần kinh tuyệt đối. Phụ nữ sẽ là sự trợ giúp lớn lao cho bạn khi bạn cần tiêu tiền, và hoàn toàn chẳng là sự trợ giúp nào hết khi người đàn ông nghèo khổ. Dĩ nhiên đó là một huyền thoại và là chuyện ngớ ngẩn hoàn toàn – nếu nghĩ ngớ, bạn cứ thử hỏi một phụ nữ mà xem!

Trả lời:

Quà tặng Hy Lạp

Những cái đầu gỗ thành Troy

Hầu như ai trong chúng ta cũng biết câu chuyện về con ngựa thành Troy. Nhưng hỏi thật nghe, liệu người ta có thể tin nó không? Đám người Troy ngu ngốc đó phát hiện thấy một con ngựa gỗ đứng trước cổng thành của họ...

NÀY, ANH CÓ BIẾT GÌ KHÔNG?
NẾU TA CHO ĐƯA CON NGỰA
VÀO THÀNH THÌ SAO NHỈ?
NÓ SẼ LÀ ĐỒ TRANG SỨC
LÝ TƯỞNG CHO BÃI CHỢ
CỦA CHÚNG TA!

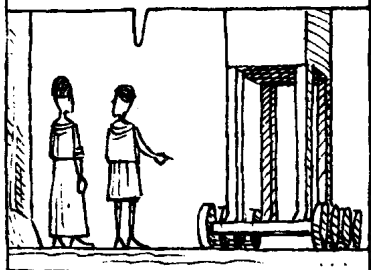

ĐÚNG THẾ, NGỰA GỖ LÀ
THỦ HIỂM.

SẼ LÀ MỘT THỜI
TRANG MỐI NHẤT
ĐẤY!

RẤT LÀ TIỆN LỢI, NÓ THẬM
CHỈ CÒN ĐƯỢC GẮN BÁNH
XE ĐỂ DỄ DI CHUYỂN!

CỨ NHƯ THẾ BỌN HY LẠP
BIẾT TRƯỚC LÀ TA SẼ ĐI
CHUYỂN NÓ ĐI CHỖ KHÁC.

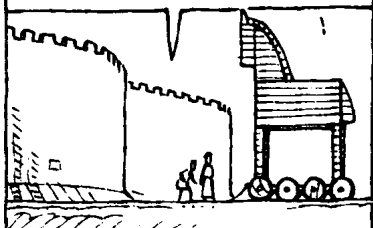
RẤT CHU ĐÁO!
CHU ĐÁO
THẬT ĐẤY!

E HÈM... PARIS? ANH KHÔNG
THẤY RẰNG, CÓ LẼ... E HÈM...
NÓ CÓ THỂ LÀ MỘT DẠNG
BẦY KHÔNG? MẸ EM LUÔN
NÓI: ĐỪNG BAO GIỜ NHẬN
QUÀ CỦA NGƯỜI HY LẠP!

MẸ EM LÀ MỘT BÀ GIÀ
ĐA NHI QUÁI ÁC!
THÔI NÀO, GIÚP ANH
MỘT TAY ĐI!

Ai cũng thấy câu chuyện thật là hay và nghĩ thầm, sao người thành Troy lại ngu đến nỗi đẩy con ngựa gỗ của kẻ địch vào giữa thành mình. Sự thật là: Đúng vậy, ngu đến mức không thể tin nổi! Trong hộp sọ người Troy đúng là chẳng đủ não bộ để làm lấy một nửa suất trứng rán.

Và người Hy Lạp còn lừa họ thêm một lần nữa!

Thật không thể tin nổi, nhưng đúng như vậy! Hầu như ai cũng biết câu chuyện với con ngựa gỗ, nhưng cũng hầu như không một thầy giáo nào kể rằng, người Troy đã thật sự để cho người Hy Lạp tràn vào thành phố của họ lần thứ hai, ở một thời điểm năm sau vụ thất bại với con ngựa gỗ trên 800 năm – cụ thể là trong năm 360 trước công nguyên...

Trò ngu ngốc thành Troy... phần hai

Vị tướng Charidemus thấy chán ngán cùng cực. Ông ta đi đi lại lại trong căn lều của mình, giơ tay vuốt tóc. – Ta sẽ không bao giờ chiếm được thành Troy! – ông bực bội. – Tường thành của chúng nó dày quá!... mà bọn dân Troy cũng không hề tỏ vẻ như bọn chúng đang chết đói, đúng thể không?

- Đáng tiếc là chúng nó không chết đói thật. – Chàng phụ tá trẻ tuổi lẩm bẩm. – Rất có thể ta nên cho dựng một con ngựa gỗ và...

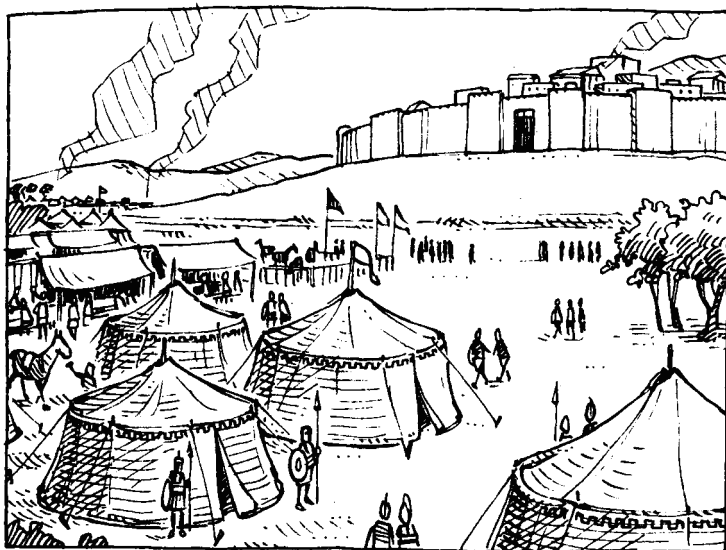
Charidemus ném cho chàng ta một cái nhìn hủy diệt. – Cảm ơn nhiều lắm! Anh là người thứ năm bày cho tôi cái mách đó. Cứ làm như thể người thành Troy ngu đến nỗi sẽ sa thêm lần nữa vào một cái mách cũ kỹ! Chúng nó sẽ đốt ngựa ngay lập tức thôi. Anh có dám tự nguyện chui vào trong con ngựa không?

- Không, cảm ơn. – Chàng phụ tá trẻ tuổi đỏ bừng mặt lên vì ngượng. Anh nhẹ cả người khi nghe có tiếng những bước chân vang bên ngoài lều. Anh nhảy về phía cửa lều.

- Mật khẩu?

- Ajax! – một giọng đàn ông đáp.

Chàng phụ tá mở cửa và nói: – Xin mời vào, anh bạn!

Người lính gác bước vào trong.

Tay anh ta cầm một đoạn xích ngắn, kéo theo một người đàn ông rách mướp. – Trinh trọng báo cáo, một tên do thám, thưa ngài. – Người lính gác gầm lên. – Tôi bắt được nó, đúng lúc nó ăn cắp thực phẩm! Có cần tôi xử ngay không?

Charidemus ngẩng nhìn gã tù nhân. Quần áo của gã bẩn thỉu và rách mướp, nhưng gây ấn tượng sang trọng. – Chưa đâu, đại úy. Để chúng tôi nói chuyện riêng.

Viên đại úy chào rồi rời lều. Charidemus chỉ vào một chiếc gối. – Mời ngồi! – ông ra lệnh. – Tên anh là gì?

Tù nhân nhả răng ra cười. – Damon. – Đó là một người đàn ông săn chắc, có cặp mắt thăm màu, ánh mắt đảo không ngừng và không một phút nhìn thẳng vào mắt người đối diện.

- Vậy ra nhà ngươi là người Troy, đến chỗ chúng ta ăn cắp đồ ăn. Ở trong thành phố đói khát thế sao?

Damon khoác lên mặt mình một nụ cười rất tỉnh. – Bọn Hy Lạp các anh có nhiều đồ ăn hơn người Troy chúng tôi. Trước khi các anh tấn công thì vua chúng tôi cũng đã cho chúng tôi ăn ít rồi.

- Nếu anh không hài lòng với vua của mình, tại sao anh còn phục vụ cho ông ta? – vị tướng hỏi.

Tù nhân nhún vai. – Tôi được trả lương cho việc đó.

Charidemus cúi mình về phía trước. – Thế nếu tôi đưa anh vào hàng ngũ của tôi? Với mức lương cao hơn và mức trợ cấp tốt hơn?

Damon quan sát ngón tay cái của mình, trầm ngâm đút nó vào miệng. – Tôi cũng muốn làm việc cho ông. Tôi sẽ phục vụ ông trung thành.

Hai con mắt của vị tướng trở thành hai khe hẹp. – Ô, tôi tin anh chứ, Damon. Những người đàn ông dám phản bội tôi sẽ phải bỏ mạng... và bọn họ bỏ mạng một cách từ từ.

Damon bối rối cựa quậy trên gối, tới rồi lui, cuối cùng mất bình tĩnh mỉm cười. – Vậy thì, tôi cần phải làm gì, – gã ta hỏi.

- Nhà ngươi cần là con ngựa gỗ của ta, Damon. Nghe cho kỹ đây, ta sẽ bảo cho ngươi biết những việc cần làm...

Công tác chuẩn bị cho kế hoạch của vị tướng kéo dài một tuần lễ. Chàng phụ tá trẻ tuổi dần thấy nôn nao. Khi xiết cho chặt dây thắt lưng trên bộ áp giáp của Charidemus, chàng ta hỏi ông: – Làm sao mà tướng quân biết là Damon không lừa ta?

Vị tướng nhắc nhắc cây kiếm trong tay. – Damon là kẻ háms lợi, nhưng không phải đũa ngu. Nó biết rất rõ không sớm thì muộn ta cũng sẽ chiếm được thành Troy. Nếu phải chờ quá lâu, ta sẽ nổi giận – gã biết như vậy. Nó cũng biết, ta sẽ ủi phẳng lũ dân thành Troy – kể cả nó. Nếu nó đứng về phe ta, nó sẽ thoát chết – mà ban đêm không còn phải đi ngủ với cái bụng rỗng.

Vị tướng tra kiểm vào vỏ. – Khoác áo choàng cho ta!

Chàng phụ tá trẻ tuổi lôi ra chiếc áo choàng rộng thênh và bẩn thỉu, khoác lên vai Charidemus. Cái mũ trùm đầu phủ kín hộp sọ góc cạnh của vị tướng quân. Phụ tá chỉnh lại áo choàng cho tới khi nó phủ lấp hoàn toàn vũ khí, thế rồi anh ta lấy bụi bẩn chà lên hai tay Charidemus. Làm xong, phụ tá gật đầu. – Như thế này bọn chúng sẽ tưởng tướng quân là một gã lang thang nghèo khó, thưa ngài!

Vị tướng bước ra khỏi lều, bên ngoài đã có sẵn một tá đàn ông đang chờ, tất cả đều ăn mặc như ông ta. Không ai nói một lời. Charidemus đi trước; họ rời doanh trại trong ánh đuốc bập bùng và rẽ về phía con đường lát đá dẫn tới thành Troy. Một dáng hình nhỏ thó cưỡi trên một con ngựa đang im lặng đứng chờ bên vệ đường. – Tất cả sẵn sàng chứ, Damon? – vị tướng hỏi nhỏ.

- Tất cả sẵn sàng. – Damon nói và mỉm cười. Gã quay ngựa rồi cho ngựa đi chậm chậm về phía cổng thành Troy. Theo sau gã, nhóm người Hy Lạp lệt xệt bước đi trên những đôi dép lê.

- Ai đó? – Tiếng tên lính gác vọng thật to từ tháp canh xuống.

- Damon! – Kẻ bội phản trả lời.

- Ra là anh! Anh đi với những ai thế?

- Bọn Hy Lạp bắt đầu chềnh mảng rồi. Tôi đã lọt được vào doanh trại của chúng. Có một số người của chúng ta bị bọn chúng bắt giam, cả nhóm mà chỉ có duy nhất một tên lính canh chừng. Tôi đã giết hẳn và giải phóng cho họ! – Damon nói dối một cách trơn tru. – Cho chúng tôi vào đi, họ ốm yếu và mệt mỏi lắm!

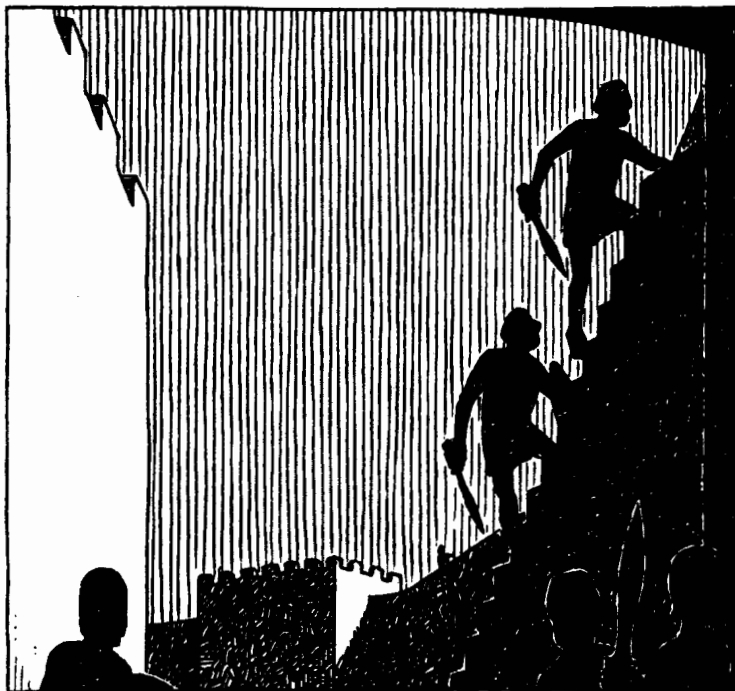
- Ổn thôi, Damon... e hèm, có lẽ tốt hơn cả là cho tôi nghe mặt khẩu đi!

- Castor! – Damon nói bằng giọng quả quyết chắc chắn, nhanh lẹ như một viên đạn được bắn ra từ nòng súng.

Cánh cổng cột kẹt mở ra. Damon cưỡi ngựa đi vào trong, đám lính lệt xệt theo sau.

Khi hai cánh cổng đã khép lại, đám đàn ông đứng trong bóng tối của tường thành nhất tề ném phắt đi những tấm áo choàng rách

mướp. Họ trèo theo những bậc thang dẫn lên các tháp canh và mặt tường thành, nơi lính canh tuần tiễu.

Người Troy không may mắn có cơ hội: những ai chăm chú quan sát kẻ địch phía ngoài thành thường chẳng mấy khi nghĩ đến khả năng sẽ bị tấn công nội trong những bức tường của mình.

Charidemus cắt đứt cái cổ họng cuối cùng rồi lệnh cho lính ném xác chết xuống hào nước tối đen bao quanh lũy thành. Sau đó, họ bàn bạc trong chính cái tháp canh đứng trên cổng thành.

- Giờ chỉ còn phải chờ những cánh quân còn lại của chúng ta, - Charidemus bắt đầu. Đúng khi ông ta nói tới đó thì chàng phụ tá trẻ tuổi hồi hả bước đến bên tường, nhìn xuống dưới. Từ con đường trải đá vang lên tiếng chân bước xào xạo, một đoàn quân đang tụ lại trước cổng thành.

- Họ đến rồi, thưa ngài! Sớm quá! – chàng phụ tá trẻ tuổi hoảng hốt thở hổn hển.

- Hoặc là như vậy, hoặc đó hoàn toàn không phải quân của ta, – Charidemus nói.

- Làm sao có thể phân biệt được bọn họ trong bóng tối như thế?

- Mật khẩu, trời ạ! Mật khẩu! Mật khẩu là gì nhỉ? Ngựa gỗ hay cái gì đó tương tự... hỏi đi! – Vị tướng ra lệnh.

- Ai đó? – phụ tá kêu lên.

- Bạn thân! – câu trả lời vang lên.

- Mật khẩu!

Một thoáng im lặng, sau đó một giọng người cất lên: – Castor!

Đám lính Hy Lạp im lặng nhìn Charidemus.

- Cho chúng vào trong! Nếu không chúng sẽ rung chuông báo động trước khi người của ta kịp tới đây. Xuống nấp đằng sau cổng thành, khi tên cuối cùng đã vào trong, các người nhảy ra giết chúng – giết hết!

Đám lính Hy Lạp lên theo những bậc thang xuống dưới, vào vị trí, trong khi Charidemus và phụ tá mở cổng thành. Nhịp chân bước đều vang lên, sau đó là những tiếng la hét kinh ngạc và sợ hãi, tiếng va chạm của vũ khí – rồi đến sự im lặng chết chóc.

Trong cái góc tối tăm nhất của phố xá nội thành Troy, có một gã đàn ông nhỏ thó nhẵn nhỡ trong một nụ cười ma quỷ. Con ngựa mà gã đang cưỡi đã dẫn người Hy Lạp thù địch vào trong thành phố này – đó là con ngựa thứ hai mang lại bất hạnh cho thành Troy.

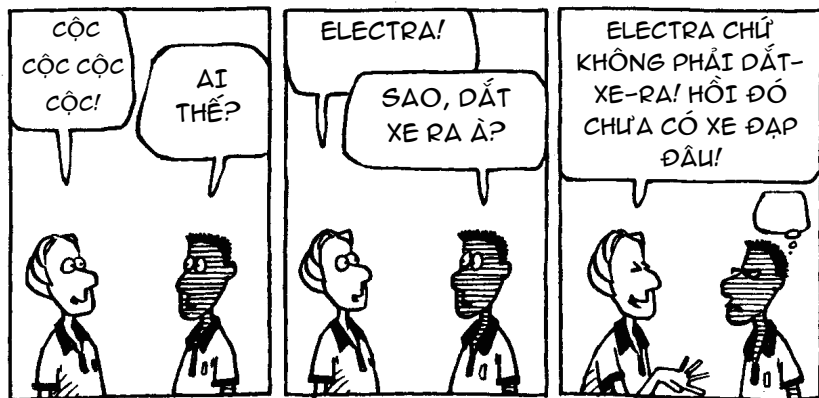
Nhà hát, nhà hát

Đứng kế sau những huyền thoại về Thần Thánh là các câu chuyện người hùng. Những người hùng cổ đại mạnh mẽ và quyền thế chẳng mấy kém Thánh Thần, chỉ có một khác biệt duy nhất thôi: họ không bất tử.

Những huyền thoại về người hùng rất dài và còn được viết theo vần – ngày nay người ta gọi chúng là “Thiên anh hùng ca” (thiên sử thi). Trong cung điện của đất Hy Lạp cổ, người ta trình bày những bài thơ đó bằng giọng ngân nga như hát. Sau khoảng thời gian không có chữ viết – *Những thế kỷ chìm trong bóng đêm* – những huyền thoại anh hùng đó đã được ghi chép lại. Huyền thoại cũ nhất là của nhà thơ Hy Lạp Homer có tên là *Iliad*. Câu chuyện xảy ra trong thời kỳ chiến tranh xâm chiếm thành Troy, kể về những người anh hùng dũng cảm, nhận lệnh nhà vua Menelaus, gắng sức giải phóng cho vợ ông ta là nàng Helen xinh đẹp.

Mỗi khi các thiên sử thi được trình diễn trên sân khấu, giọng kể chuyện sẽ được đệm theo bởi các nhóm vũ công. Cuối cùng, một nhà thơ thông minh tên là Aeschylus đã nảy ra một sáng kiến thiên tài. Ông đặt thêm một người đọc kịch bản thứ hai nữa lên sân khấu – và thế là thể loại kịch nói ra đời... lại thêm một phát minh nữa của người Hy Lạp!

Có một nhà thơ nổi danh khác là Euripides. Đã có không biết bao nhiêu diễn viên vui sướng với những tác phẩm của ông, ví dụ như bi kịch Electra...

Dĩ nhiên, giống như trong rất nhiều việc khác, người Hy Lạp ra sức khoe tài với nhau trong việc sáng tác kịch. Diễn kịch trở thành những trận đấu thật sự gay cấn, nơi vở kịch tốt nhất sẽ được trọng thưởng. Nhưng một chuyến viếng thăm nhà hát cổ đại của người Hy Lạp cổ thật khác với ngày hôm nay. Sân khấu Hy Lạp hồi đó là...

- Sân khấu ngoài trời
- Chỉ cho phép đàn ông bước chân lên sân khấu – hồi đó không có nữ diễn viên!
- Không chỉ ra những hành động gay cấn – người ta chỉ báo cáo miệng về những vụ giết người cũng như các thảm họa khác.
- Bắt tất cả diễn viên đeo mặt nạ. Để gây ấn tượng cao lớn, họ mang những đôi giày đế bằng rất cao, và qua đó chỉ di chuyển rất chậm rãi trên sân khấu.

Có hai dạng kịch: Những vở kịch nghiêm trang với một đồng người bị đẩy vào cái chết bi thảm – đó là bi kịch. Và những vở kịch điên khùng tươi mát, tiểu lâm và đậm chất mắm muối – đó là những vở hài kịch.

Một trong những chủ đề bi kịch được yêu thích nhất là cuộc chiến thành Troy. Nó được miêu tả bởi không biết bao nhiêu nhà thơ, và mỗi người, theo cách riêng của mình, đều gắng kể sao cho thú vị hơn những người khác.

Ví dụ nhà thơ Aeschylus chẳng đã động gì đến bản thân cuộc chiến. Đối với ông điều quan trọng hơn là những người phụ nữ phải ngồi ở nhà, trong khi chồng con họ bước ra chiến trận. Ví dụ như Clytemnestra, vợ tướng Agamemnon.

Nếu Clytemnestra đã viết một cuốn nhật ký về thời kỳ hào hùng đó – không biết bà sẽ viết những gì? Ví dụ như:

Nhật ký kẻ sát nhân

Nhật ký yêu ơi!

Bạn sẽ không tin nổi là cô em gái cùng cha khác mẹ Helen của tôi đã làm gì đâu! Cô ấy đã cuốn gói đi theo người đàn ông trẻ trung nọ, anh chàng Paris ấy! Thật là một cô nàng đi thối! Chỉ cần ông chồng Menelaos bỏ rơi cô ấy một chút trong cung điện thôi, là cô ấy tóm ngay lấy cậu Paris trẻ măng – thật là đáng tóm! Thật đấy, bản thân tôi sẽ không bao giờ kết cặp với một vị khách. Suy cho cùng thì tôi phải dạy bảo ba đứa con, là mẹ thì phải làm một tấm gương tốt chứ! Bây giờ mọi người đều tin rằng bọn họ đã trốn về thành Troy. Dẫu sao thì như thế vẫn còn tốt hơn là trốn về vùng Sparta. Dân ở xứ Sparta tàn nhẫn lắm. Không ai sống nổi ở nơi đó, tôi đã luôn nói với cô ấy như vậy.

Troy

Không nghi ngờ gì nữa – chuyện này rồi sẽ gây rắc rối to! Ông chồng đáng kính Agamemnon của tôi tối hôm nay vừa lao thẳng vào phòng tôi. “Em có nghe gì về cái trò mà cô em của em vừa bày ra không?” chàng ta gầm lên với tôi.

“Em có nghe,” tôi đáp lại. “Và em phải nói thật, em không thể giận cô ấy được. Chàng Paris thật sự là một gã trai trẻ

“trung hấp dẫn!” Tôi biết rất chính xác, Agamemnon luôn nổi giận như sấm như sét khi tôi nói những câu như thế. Một anh ấy đồ lên như một bát máu của nạn nhân hiến tế. Nhưng tôi không cho phép anh ấy chửi bới Helen. Dĩ nhiên, từ nhỏ nó đã là một ả lẳng lơ — cái đó tôi công nhận. Nhưng Helen là em cùng cha khác mẹ với tôi, và tôi không cho phép ai được nói xấu nó. “Một chàng trai trẻ tuổi hấp dẫn!”, chồng tôi đã gầm lên như thế.

“Bạn ta là khách, một vị khách, vậy mà đã lạm dụng lòng tin của Menelaus! Đã cướp vợ của ông ấy trong khi ông ấy đi săn!”

“Đâu có lý do gì để anh gào to đến thế, anh làm con Iphigenia sợ mất thôi”, tôi vừa nói vừa vuốt tóc con gái.

“Ba sao vậy mẹ?”, Iphigenia hỏi, rất quan tâm.

“Bà di Helen của con đã cùng với hoàng tử Paris đẹp trai đi về thành Troy”, tôi giải thích cho nó hiểu.

“Ồ, chỉ có thế thôi sao?”, con bé hỏi rồi lại xoay sang với việc thêu thùa khăn và của nó.

Một cô bé tuyệt vời, cô nàng Iphigenia của chúng tôi.

Nếu hai đứa con khác của tôi

là Orestes và Electra cũng được như thế thì hay biết mấy!

Orestes
và Electra

Hai đứa chúng nó không bao giờ rời nhau. Đúng là một cặp kỳ quặc.

“Kiểu gì thì chuyện này cũng gây rắc rối”, Agamemnon nói.

“Rắc rối to nữa là đằng khác. Bọn anh sẽ phải còng hàng

ngàn con thuyền đuổi theo bọn họ và đưa Helen trở lại!"

"Chuyện này phải mất nhiều tháng đấy!" tôi nói.

"Là người Hy Lạp thì phải làm tròn nghĩa vụ của một người Hy Lạp", anh ấy bảo. "Mang cho anh chút đồ ăn, sau đó anh phải sắp xếp lại lực lượng."

❶ "Sắp xếp lại lực lượng?" tôi hỏi anh. "Đừng có nói với em là bây giờ anh phải đi cùng bọn họ!"

"Đi cùng? Liệu anh có đi cùng không ấy hả? Anh là người cầm đầu toàn bộ vụ truy đuổi này! Dù sao thì Menelaus cũng là anh trai anh!"

AGISTHUS

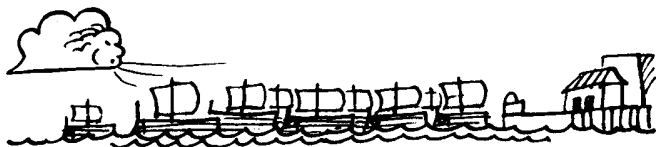
Thật đáng là tính cách Agamemnon. Chuyện xen vào trò cãi vã của người khác để có cơ lao vào một vụ đánh nhau. Còn tôi lại phải cô đơn ngồi đây nhiều tháng trời rỗng rã. Thật thà mà nói, nếu tôi có xoay cho mình một người tình như cách cô em Helen đã làm thì cũng đáng đời anh ta lắm. Như thế mới làm cho anh ấy mở mắt ra! Nói thật nghe, trong khoảng thời gian gần đây tôi đã để mắt đôi chút đến chàng Agisthus... nhưng thôi, tốt hơn là không.

Làm thế, cô con gái Iphigenia của chúng tôi chỉ cần giận lên mà thôi. Tôi tha thứ cho Agamemnon lần nữa. Hy vọng anh ấy sẽ quay sống một trận ra trò.

MÙA THU

Ta sẽ giết lão! Nói thật đấy, tôi sẽ giết Agamemnon! Thật không thể tin nổi là lão ta đã làm những gì! Nếu lúc đó tôi có

Kiểm trong tay, chắc lão sẽ biết thế nào là lễ độ. Nhưng bây giờ lão đã đi xa rồi. Dù việc này có kéo dài sáu tháng hay sáu năm đi nữa: Khi lão quay trở lại, tôi sẽ trả thù. Máu của lão sẽ phải chảy, chắc chắn vậy!

Tôi sẽ không bao giờ tha thứ cho lão ta chuyện này. Tôi cũng biết rõ là bọn họ gặp khó khăn. Hàng ngàn con thuyền muốn kéo về Troy mà không ra được khỏi bến cảng Aulis. Gió thổi họ bật trở lại, từ tuần này qua tuần khác.

Tôi biết chắc là họ đã hỏi Oracle (các thầy cúng thông thái) để xin lời chỉ giáo — nhưng không ai kể cho tôi nghe Oracle trả lời ra sao. Khi quay về nhà, Agamemnon rất trầm tư.

“Sao? Ta cần phải làm gì?” tôi đã hỏi lão.

“Ồ, phải hiến tế”, lão lầm bầm. “Chỉ cúng tế một lần thôi là các vị thần linh sẽ xoay chiều gió.”

“Tuyệt quá. Vậy ta hiến tế thứ gì? Một con cừu? Một con lợn?”

Lão lầm bầm cái gì đó trong bộ râu, xoay người về hướng cửa.

“Anh nói sao?” tôi nói. Tôi đâu có điếc. Lão cố tình nói nhỏ cho tôi không nghe nổi.

“E hèm, một trinh nữ. Chúng ta phải hiến tế một trinh nữ” lão nói, rõ ràng trông rất ngượng ngùng.

"E hèm... chàng Agamemnon yêu quý. Chẳng lẽ người như chàng mà lại đi giết chết một cô gái trẻ trang và tội, chỉ để đưa về nhà con bé Helen hư hỏng vô tích sự?"

"Là người Hy Lạp thì phải..."

"Đúng, làm tròn nghĩa vụ của một người Hy Lạp — em biết rồi! Nhưng thật ọc là chuyện kinh khủng. Nền tương tượng người mẹ của cô gái đó phải chịu đựng những gì!"

"Đúng thế, đúng thế" lão bồi rồi trả lời và lẩn ra khỏi nhà. Tôi bàng hoàng thật ọc. Thật kinh khiếp khi tương tượng rằng là quái vật này muốn giết chết một cô bé chỉ để làm vữa lòng một vị thần nào đó! Trong cơn bực bội, tôi cất tiếng gọi đứa con gái bé bỏng Iphigenia, mong nó có thể mang lại cho tôi những sự nghĩ trong sáng hơn, vui tươi hơn. Nhưng khi bà vữa xuất hiện, tôi thấy bà trắng nhợt như một bức tượng làm bằng đá hoa cương. "Iphigenia đang ở buổi lễ hiến tế", bà ta bảo.

"Lễ hiến tế!" tôi la lên. "Nó còn quá bé, không thể cho nó nhìn những thứ tởm lợm như thế được! Thứ đó chỉ làm nó sợ, rồi nó không chịu ăn uống gì hết. Từ xưa đến nay con bé vốn là đứa khó ăn."

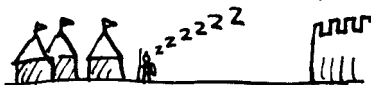
"Không," bà vữa tội nghiệp nói khẽ. "Cô nhà không cần bữa ăn tối nào nữa. Cô ấy không chỉ tham gia buổi hiến tế, cô ấy là vật hiến tế!"

Tôi không nói nổi một tiếng nào. Cái thằng chồng gian dối bẩn thỉu khốn nạn của tôi cho giết con gái của chúng tôi trên một bệ thờ, chỉ để có gió mà lên đường chơi trò chiến trận!

Nghẹn gió sau đó đổi chiều ngay lập tức, và Agamemnon cho kéo tất cả các cánh buồm lên, đi thật nhanh trước khi tôi tóm được gã. Bây giờ thì tôi ngồi đây, được phép chăm lo cho hai đứa con còn lại, cái cặp Orestes và Electra không bao giờ rời nhau. Nhưng tôi có lòng nhẫn nại. Lòng nhẫn nại vô biên. Những ngày chờ đợi chỉ nhỏ thêm mọt vào cho giây phút tôi tóm được lão ta giữa những ngón tay của tôi. Và tôi sẽ tóm được lão, tôi thề như thế. Nếu lão không bị giết chết ở thành Troy, lão sẽ bị giết ở đây, sau khi quay trở lại nhà. Tôi có thời gian.

NĂM NĂM SAU ĐÓ

Chiếm thành Troy tế ra khó khăn hơn là hạ xuống. Và trò chơi chiến tranh đó chẳng thú vị hấp dẫn như mong đợi. Ngồi rầu rĩ ngày lại ngày trước những bức tường thành là trò quá nhàm chán, kể cả đối với những gã đàn ông có bộ não chim sẻ.

Đối với bản thân tôi, thời gian cũng đã trở thành quá lâu. Nhưng bây giờ thì tôi đã có anh chàng đẹp để dựa dẫm Aegisthus để tiêu khiển và giết thời gian — thật là tử tế làm sao, chàng đã không cùng bọn họ lên đường tới Troy! Agamemnon thật đáng chết. Và bây giờ, với Aegisthus kê bên, tôi thật sự có một quyết tâm vững chắc cho lão già kia cắn vào đá hoa cương, một khi lão vác mặt về nhà. Cùng một

lúc, tôi có hai nguyên nhân tử tế... Chuyện với Iphigenia chưa lúc nào tôi quên.

Còn về hai đứa con "không bao giờ rời nhau": cặp này vẫn kỳ quặc như lúc trước. Nhiều khi tôi có cảm giác rằng chúng hoàn toàn chẳng bao giờ yêu mẹ chúng. Nếu thế thì cũng chẳng sao, bởi tôi cũng chẳng mấy coi trọng hai đứa này.

LẠI THÊM NĂM NĂM NỮA

Thế là lão già lại quay về nhà. Tựa xâm lăng hiển hách đã về quê hương. Bởi không chiến thắng được người thành Troy bằng một cuộc chiến công minh khắng khải, nên lão đã đâm lính vào trong một con ngựa gỗ, người ta kể như vậy.

Thật đáng là tính cách Agamemnon, mưu mô xảo quyệt như từ trước tới nay. Cô bé Helen tôi nghiệp bây giờ lại bị đưa về bên Menelaus, và tất cả đều hài lòng... chỉ ngoại trừ tôi (và dĩ nhiên cả đám dân thành Troy nữa).

Đầu tiên, tôi đã hoàn toàn là người vợ đáng yêu vui sướng chào đón chồng trở về. Nhưng rồi đột ngột cô gái đã lại bước lên phía trước. "Đây là Cassandra," Agamemnon nói.

"Cassandra? Con gái của vua thành Troy?"

"Đúng thế — và cô ấy sẽ là vợ tôi." Lão nói thêm.

"Anh có vợ rồi, anh có em!"

"Vậy thì cô ấy sẽ là vợ thứ hai," gã nói và bước ngang qua

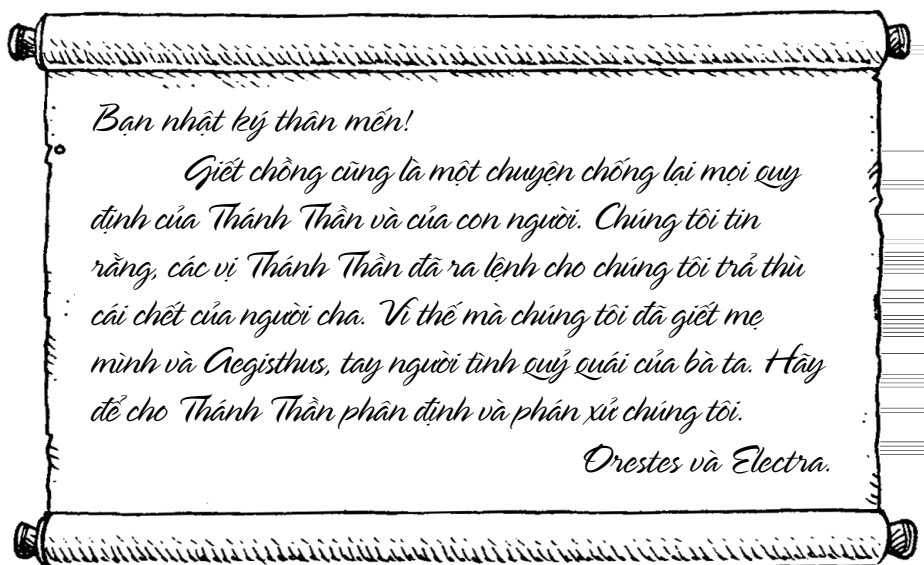
mặt tôi, bước vào trong cung điện. Cassandra, con bé gầy như một nhành cải đồ lật đật bước theo gã. Người ta kể rằng cô ta có khả năng đoán trước tương lai. Trong trường hợp này, chắc cô ta cũng linh cảm thấy rằng chúng tôi sẽ giết cả cô ta nữa. Cassandra biết như vậy, tôi đã nhìn thấy điều đó qua ánh mắt cô ta. Cô ta biết như vậy!

NGÀY HÔM SAU

Chuyện đã được thực hiện. Lão ta đã chết. Chúng tôi chờ cho lão vào buồng tắm, sau đó tôi cầm kiếm bước tới. Tôi có thể đâm lão từ phía sau. Nhưng tôi muốn lão biết mọi chuyện — y hết như những gì Iphigenia đã phải trải qua cách đây mười năm. Aegisthus sau đó đã làm phần việc còn lại. Máu lão ta chảy nhiều quá, thật tởm.

Cassandra ngồi trong phòng của cô ta và chờ đợi chúng tôi, như thể đã biết mọi việc. Cũng có thể cô ta biết. Cassandra không la hét hay tìm cách chạy trốn. Cô chỉ đơn giản nhắm mắt và cúi đầu. Việc giết cô ấy chẳng phải dễ dàng như giết lão kia. Nhưng bây giờ mọi thứ đã xong.

À đúng rồi, Electra và Orestes, hai đứa không lúc nào rời nhau, giờ chúng chạm đầu bàn bạc, chắc đang có một âm mưu phản trắc đây. Nhưng chúng biết làm gì. Giết mẹ để là việc làm chống lại mọi quy định của Thánh Thần và của con người. Tôi không cần phải sợ điều gì cả.

Bạn nhật ký thân mến!

Giết chồng cũng là một chuyện chống lại mọi quy định của Thánh Thần và của con người. Chúng tôi tin rằng, các vị Thánh Thần đã ra lệnh cho chúng tôi trả thù cái chết của người cha. Vì thế mà chúng tôi đã giết mẹ mình và Aegisthus, tay người tình quý quai của bà ta. Hãy để cho Thánh Thần phân định và phán xử chúng tôi.

Orestes và Electra.

Các vị Thánh Thần quyết định cần phải xử phạt Orestes và Electra cho hành động giết mẹ, và thế là họ gửi tới nữ thần báo oán. Nhưng về cuối nữ thánh Athena đã tỏ lòng độ lượng với cặp song sinh họ.

Những câu chuyện như thế là thứ mà người Hy Lạp rất muốn nhìn thấy trên sân khấu. Nhiều người cho rằng các bộ phim ngày nay trên truyền hình hoặc rạp phim cứ mỗi năm qua lại trở nên tẻ nhạt hơn. Nhưng sự thật là hiện tượng bạo lực trong tư cách "chủ đề giải trí" đã có từ nhiều ngàn năm nay.

Sự thật về thành Troy

Nhưng liệu câu chuyện về thành Troy có dựa trên những sự kiện lịch sử? Nó đã thật sự xảy ra chăng? Tới cả trăm năm sau đó Homer mới viết lên bản trường ca của mình. Dĩ nhiên là câu chuyện có thể được truyền miệng tiếp tục trong *Những thế kỷ chìm trong bóng đêm*. Ta hãy thử hỏi một nhà lịch sử học...

TROJAN LÀ MỘT
THÀNH PHỐ CÓ THẬT?

ĐÚNG. CÁC NHÀ KHẢO CỔ
HỌC ĐÃ TÌM THẤY NHỮNG
TÀN TÍCH CỦA NÓ.

TÀN TÍCH LƯ? CÓ PHẢI THÀNH
PHỐ ĐÃ BỊ HỦY HOẠI?

NÓ BỊ HỦY HOẠI VÀ
ĐƯỢC XÂY DỰNG LẠI
NHIỀU LẦN. ĐÃ CÓ LẦN
NÓ BỊ HỦY HOẠI VÌ
ĐỘNG ĐẤT!

CÓ THẬT SỰ TỒN TẠI
NÀNG HELENA XINH ĐẸP
KHÔNG?

KHÔNG BIẾT, NHƯNG
HIỆN TƯỢNG CÁC NỮ
HOÀNG BỊ BẮT CỘC
THÌ XẢY RA RẤT NHIỀU.
CHUYỆN NÀY CÓ THỂ
ĐÚNG ĐÂY.

CÓ THẬT NGƯỜI TA ĐÃ
HIỆN TẾ IPHIGENIA?

CÓ THỂ ĐÂY, HỒI ĐÓ
ĐÃ THẬT SỰ CÓ NHỮNG
TRƯỜNG HỢP HIỆN TẾ
TRẺ EM VÀ THẬM CHÍ,
PHẦN NÀO VẬT HIỆN TẾ
CÒN BỊ ĂN NỮA KIA!

TRỜI OI! THẾ CÒN
CHUYỆN CON NGỰA GỖ?

CHÀ, MỘT CÂU HỎI KHÓ KHĂN.
CŨNG CÓ THỂ NGỰA GỖ TRONG
SỰ THẬT LÀ MỘT DẠNG ĐÒN
THỨC PHÁ CỬA THÀNH, ĐƯỢC
ĐEO GỌT ĐẸP ĐẸ...

... TỨC LÀ MỘT DẠNG
PHIẾN GỖ CÓ MÁI BÊN
TRÊN ĐỂ CHE TÊN. MỘT
BỘ PHẬN CHE CHẮN NHƯ
THẾ LÀ YẾU TỐ RẤT QUAN
TRỌNG.

Những câu chuyện làm nên lịch sử

Người Hy Lạp không chỉ yêu các vở kịch, mà còn yêu cả những câu chuyện hấp dẫn. Và không một ai có thể kể chuyện tốt hơn Aesop. Những truyện ngụ ngôn của ông còn nổi danh cho đến ngày nay. Ai cũng biết về cuộc chạy đua giữa Rùa và Thỏ. Bài học của câu chuyện là: "Cứ kiên trì rồi sẽ tới đích". Hoặc câu chuyện của cậu bé cứ chốc chốc lại kêu: "Chó sói!". Câu chuyện dạy chúng ta: "Kẻ nào một lần nói dối sẽ không được người khác tin tưởng nữa!"

Aesop cũng là người đã đưa ra rất nhiều câu châm ngôn (cách ngôn) ví dụ như (diễn giải theo nghĩa): 'Đừng quan tâm đến những quả trứng không được ấp!' Còn trong những câu chuyện của ông thì đâu là chuyện rùng rợn nhất? Chắc chắn là câu chuyện về bản thân ông:

Aesop là người hùng của nhân dân Hy Lạp, được cho là đã sống vào thế kỷ thứ VI trước công nguyên. Huyền thoại kể rằng ông được sinh ra ở xứ Thrace và đã sống kiếp nô lệ trên đảo Samos. Sau khi được thả tự do, ông bắt đầu đi đây đi đó và kể chuyện. Cuối cùng, ông đến vùng Delphi gặp Oracle – đây là tên người xưa dùng gọi các ông/bà thầy cúng thông thái, những người có quan hệ với thần thánh và truyền lời khuyên bảo của thần thánh đến người bình thường. Aesop có vẻ như đã làm cho các vị thầy cúng Oracle bức bối, rất có thể là do ông đã kể cho họ nghe câu chuyện sau đây...

Người đàn ông và bức tượng thần

Thời xa xưa con người ta thờ cúng các tượng thần – đó là những khúc gỗ hoặc tảng đá tượng trưng cho Thần Thánh – và tin điều này sẽ mang lại may mắn cho họ. Có một lần xảy ra việc một người đàn ông nợ được cha truyền lại cho một bức tượng thánh bằng gỗ. Mặc dù anh ta cư xử rất cung kính và thờ tụng vật nợ đầy đủ, anh ta vẫn gặp hết xui xẻo này qua xui xẻo khác. Một ngày kia, trong cơn giận dữ, anh ta đến bên bức tượng, đâm nó văng ra khỏi bục thờ, khiến nó vỡ. Và chuyện gì xảy đến? Từ bên trong tượng gỗ tràn ra một đồng tiền vàng.

Và Aesop đã kết thúc câu chuyện bằng lời văn như sau: "Bài học của câu chuyện là: tôn giáo chỉ là trò lừa đảo và dối gian, biến những ông thầy cúng thành những người giàu có."

Cho dù Aesop đã nói những gì với các ông bà thầy cúng của dàn Oracle tại xứ Delphi chẳng nữa – có một điều chắc chắn là họ chẳng hài lòng chút nào. Hoặc là họ tìm ra rằng Aesop đã chơi trò ăn trộm của đền thờ. Bọn họ đã kéo Aesop đến bên một vách đá cao và đẩy ông lao xuống vực sâu mà chết.

Những người Sparta hoang dã

Quốc gia hùng cường đầu tiên được thành lập sau *Những thế kỷ chìm trong bóng đêm* là Sparta. Người Sparta là những đối tượng hơi có phần khó chơi. Họ tự coi mình là tốt là giỏi hơn người khác. Mỗi khi cảm thấy vương quốc của mình nhỏ bé, họ bèn đi xâm chiếm đất lạ. Nếu ở đó đã có người sống rồi, thì dân Sparta biến những người này thành nô lệ của họ. Nói ngắn gọn: Sparta là dân tộc khó ngửi nhất trong toàn đất Hy Lạp.

Dĩ nhiên, chẳng phải ai cũng thích cái trò bị biến thành nô lệ. Nên có một số người đã gây hấn với người Sparta, và ăn miếng trả miếng – bằng bạo lực. Trong số tất cả cư dân của vùng Hy Lạp thì người dân Sparta chắc là những kẻ cứng tay nhất, bởi họ luôn phải chứng minh nghệ thuật chiến đấu của mình.

Nhưng phải công bằng mà nói, người Sparta cũng làm được đôi điều để tôn vinh lòng dũng cảm. Người ta không chỉ luyện tập cách sử dụng vũ khí cho những chàng trai trẻ, mà còn bắt đầu quá trình đào tạo chiến đấu từ thuở còn thơ.

Mười quy định vàng ngọc cho giáo dục

1. Trẻ em phải khỏe mạnh! Chương trình bắt buộc bao gồm môn chạy, môn vật, môn ném giáo và ném tạ – áp dụng cho cả con gái.

2. Trong những cuộc hành quân, khi ca múa hay trong những nghi lễ tôn giáo, con gái đều phải ở trần – qua đó người ta muốn ngăn bọn con gái chú ý đến quần áo đẹp mà trở nên dỏm dáng.

3. Khi một chàng trai Sparta muốn cưới một cô gái làm vợ, anh ta phải bắt cóc cô gái đó bằng bạo lực – hoặc là ít nhất cũng làm ra vẻ như vậy. Sau đó, cô dâu sẽ cắt bỏ mái tóc dài và cải trang thành nam giới. Vì mọi chàng trai đều phục vụ trong quân đội nên chú rể phải trốn chui trốn nhủi để về với cô vợ mới của mình.

4. Những đứa trẻ sinh ra sẽ được những người dân Sparta già nua nhất xem xét kỹ lưỡng. Nếu là một đứa bé khỏe và mạnh, nó mới được phép sống. Nếu nó yếu ớt và bệnh tật, người ta sẽ đưa nó lên một đỉnh núi và để nó chết ở đó.

5. Một đứa bé không thuộc về cha mẹ nó, mà thuộc về đất nước Sparta. Khi lên bảy tuổi, mỗi đứa bé được xếp vào một nhóm. Đứa bé mạnh khỏe nhất sẽ được làm thủ lĩnh của nhóm và có thể ra lệnh sai bảo những đứa còn lại. Các thầy cô giáo canh chừng những nhóm này và thường xuyên khích lệ đám trẻ em đánh đấm nhau để tìm cho ra đứa khỏe mạnh nhất.

6. Lên mười hai tuổi, bọn trẻ em được phép mặc áo choàng, nhưng không phải là dạng áo choàng Tunic. Mỗi năm chúng chỉ được tắm một lần.

7. Người Sparta ngủ trên sậy, thứ mà đám trẻ em phải tự đi nhổ về từ bờ sông bờ suối. Trong mùa đông lạnh giá, người ta trộn thêm vài cành kế đầy gai vào lớp sậy... chính việc bị cào và bị cọ dũa như thế sẽ khiến cho cơ thể người ngủ ấm lên.

8. Trẻ em Sparta chỉ nhận được những khẩu phần ăn tiết kiệm và được giáo dục là phải tự trộm cắp lấy đồ ăn cho mình – bởi suy cho cùng thì sau này khi ra chiến trường, bọn chúng cũng phải tự lo đồ ăn. Những kẻ nào bị bắt quả tang khi đang ăn trộm sẽ bị đánh đòn – không phải vì tội ăn trộm, cần phải nói rõ ra như thế, mà vì tội vụng về để bị bắt được. Cảnh thanh niên thường bị đánh một cách vô cớ – cả chủ trương này cũng nhằm mục đích “tôi luyện” cho họ. Kẻ nào không sống nổi qua những trận đòn, là kẻ gặp xui xẻo.

9. Những cậu bé trẻ hơn phải phục vụ cho những người lớn tuổi hơn. Một cú cắn ra trò vào bàn tay là hình phạt dành cho kẻ trẻ hơn khi mắc lỗi.

10. Những kẻ nào khi chiến đấu mà la lên vì đau đớn hay sợ hãi sẽ bị trừng trị – tiện thể, người ta trừng trị luôn cả tay bạn thân nhất của gã yếu hèn.

Dân Sparta hoang dã mặc dù vậy cũng chẳng hề tệ hơn so với rất nhiều dân tộc cùng thời kỳ, ví dụ như dân Scythia. Nhà viết sử Herodotus (485-425 TCN) đã miêu tả những hành động man rợ của người Scythia như sau:

Dân Scythia có một phong tục là mỗi chiến binh sẽ uống máu của kẻ thù đầu tiên mà gã ta giết được. Sau trận chiến, người ta chặt đầu của người chiến bại và mang đến cho nhà vua; chỉ kẻ nào có thể trình ra những cái đầu quân địch mới được chia phần chiến lợi phẩm.

Chiến binh Scythia thường lột da đầu kẻ chiến bại và những vật kỷ niệm chiến thắng loại đồ được chiến binh treo vào bộ yên cương của anh ta. Gã trai Scythia nào càng thu được nhiều da đầu thì gã ta càng được coi là sang quý. Rất nhiều người còn khâu những da đầu đồ chúng với nhau rồi dùng làm áo choàng.

Đứa thông minh là đứa không động đây

Khi đọc câu chuyện dưới đây về vùng đất Sparta, chắc các bạn có thể dễ dàng tưởng tượng ra dân Sparta kỳ quặc đến mức nào. Câu chuyện kể về một cậu bé Sparta gan dạ...

Nghệ thuật làm một người Sparta mẫu mực, phần 1: Ăn cắp tất cả thứ gì bạn có thể ăn cắp được – nhưng đừng để bị bắt quả tang!

Ngày xưa ngày xưa có một cậu bé, cậu ta ăn cắp một con cáo.

Nghệ thuật làm một người Sparta mẫu mực, phần 2: Không bao giờ đầu hàng trước khi chiến đấu!

Có người nhìn thấy cậu bé đó bỏ chạy sau khi ăn cắp cáo, vậy là cậu bé bị tóm và bắt giam. Trước khi bị tóm, cậu còn đủ thời gian giấu con cáo xuống dưới lớp áo dài.

Nghe thuật làm một người Sparta mẫu mực, phần 3: Nói dối, gian trá, đừng bao giờ nhận tội!

Chủ của cậu bé hỏi, cậu ta làm gì với con cáo. Cậu bé trả lời: "Con cáo sao? Con cáo nào? Tôi chẳng biết con cáo nào hết!"

Nghe thuật làm người Sparta mẫu mực, phần 4: Thà làm một người hùng đã chết còn hơn làm một tay yếu hèn còn sống!

Tay chủ cứ thế hỏi rồi hỏi nữa và không ngưng lại. Đột ngột, cậu bé ngã lặn ra và... bỏ mạng. Khi soi xét thân hình đã mất hết sức sống nọ, người ta thấy là con cáo kia đã cắn và ăn vào đến tận ruột gan người ăn cắp nó. Cậu bé dũng cảm đã không hề tỏ vẻ đau đớn và cũng không đầu hàng, mặc dù chuyện này đã khiến cậu bỏ mạng.

Ngày nay, có ai nói dối và dũng cảm một cách gan dạ như người Sparta thuở trước không?

Trận Thermopylae giết chóc

Câu chuyện với cậu bé và con cáo rất có thể là chuyện bịa – nhưng ít nhất thì nó cũng cho ta rõ, người Sparta quan niệm thế nào về cách ứng xử gan dạ. Ngược lại, câu chuyện về cuộc chiến bên con đường Thermopylae có xác suất rất lớn là một câu chuyện thật, cả nó cũng cho thấy, người Sparta thà chết chứ không nhận tội.

Dưới sự chỉ huy của nhà vua Leonidas, đội quân chỉ bao gồm 300 dân Sparta gắng sức bảo vệ con đường mòn vùng Thermopylae, chống lại đám người Ba Tư áp đảo về số lượng. Đội quân Ba Tư gồm nhiều ngàn người, và vị tướng chỉ huy Xerxes đã cho đi điều tra xem đám Sparta đối địch có bao nhiêu lính. Xerxes không bao giờ tin rằng người Sparta lại có thể ngu đến mức lao vào một cuộc chiến không cân sức như vậy. Nhưng quả thật Xerxes đã không hiểu rõ người Sparta.

Người Sparta không chỉ không biết sợ hãi, mà họ thật sự là những tay bảnh chọe. Trước khi đánh nhau, họ bôi dầu vào người và chải tóc cho đẹp để... thật điên!

Nghệ thuật làm một người Sparta mẫu mực, phần 5: Mọi chuyện nhẹ nhàng hơn hẳn với một câu nói bánh bao!

Người ta cảnh báo người Sparta rằng dân Ba Tư có nhiều cung thủ đến mức những trận mưa tên của họ làm tối sầm trời đất. Tướng Dionece của dân Sparta trả lời: "Càng tốt, khi chiến đấu ta càng được râm mát."

Nghe thuật làm một người Sparta mẫu mực, phần 6: Hãy nghi đến một cục băng, và giữ cho cái đầu của mình tỉnh lạnh!

Một tuần lễ liền, dân Sparta giữ vững trận thế. Thế rồi một tên phản bội đã dẫn người Ba Tư đi qua một con đường ngầm vòng quanh doanh trại của người Sparta, khiến dân Ba Tư có thể tấn công người Sparta từ sau lưng. Tất cả 300 chiến binh Sparta đều bỏ mạng. Trong cuộc chiến tuyệt vọng, một số người đã đánh rơi gươm rơi kiếm, vậy mà vẫn tiếp tục chiến đấu bằng tay chân và hàm răng... Nếu gặp nguy hiểm, liệu bạn có thể tỉnh lạnh như dân Sparta thuở trước?

Bạn đã biết...

Một phương pháp rùng rợn để kiểm tra lòng dũng cảm của dân Sparta là quất roi bên bàn thờ thần Artemis. Ai chịu được số lượng roi cao nhất là người dũng cảm nhất. Chảy máu nửa phần cơ thể (nhiều khi thậm chí toàn phần) cũng chẳng sao – miễn là dũng cảm... Chà, họ là như thế đấy, đám dân Sparta thuở trước!

Bóng ma vùng Sparta

Pausanias là một vị tướng Sparta vĩ đại, người đã lãnh đạo dân Sparta chiến thắng dân Ba Tư vào năm 479 trước công nguyên. Thế nhưng người dân Sparta lại thấy rằng, thành công đã khiến cho Pausanias trở nên hơi kiêu căng phách lối. Họ ra lệnh cho ông phải quay về nhà, để hoặc đưa ra một lời giải thích cho lỗi ứng xử của ông – hoặc để bị trừng phạt.

Pausanias chẳng vui về vụ này chút nào. Ông viết thư cho nhà vua Xerxes của xứ Ba Tư và mời mọc một vụ bội phản Sparta. Ông trao nhiệm vụ đưa thư đến tay Xerxes cho một gã đưa thư. Nhưng gã đưa thư này sức nhớ ra rằng, tất cả những người đưa thư thuở trước chẳng ai quay trở lại. Vậy là gã đưa thư mở lá thư đó ra mà đọc. Và thấy chưa, ở cuối bức thư quả nhiên có một lời ghi chú thú vị...

Dĩ nhiên là gã đưa thư không đưa lá thư đó đến cho vua Xerxes, mà chỉ cho đám dân Sparta xem thư, và đám người này cử một nhóm lính đến giết Pausanias. Vị tướng chạy trốn vào đền thờ thần Athena, cố thủ ở đó. – Ở đây các người không được phép chạm tay vào ta, ta đang ở trong đất linh thiêng, – ông kêu lên.

- Điều đó đúng, – đội quân hành quyết trả lời. – Chúng tôi sẽ không chạm tay vào ông. – Và bọn họ giữ lời: Họ xây tường khóa kín Pausanias lại, để cho ông ta chết đói bên trong.

Lẽ ra thì động tác này phải là kết thúc cuối cùng của vị tướng quân phản quốc. Ngu ngốc làm sao, hồn ma của người chết bắt đầu quậy phá đền thờ, nó thốt ra những âm thanh rùng rợn đến mức người dân không dám lai vãng đến đền thờ nữa. Cuối cùng, vị nữ tu cầm đầu đền thờ nọ phải mời về một thầy phù thủy, người chuyên đuổi quỷ trừ ma, và ông ta đã thật sự thành công trong việc đuổi Pausanias ra khỏi đền thờ này mãi mãi...

Đám dân thành Athens kỳ cục

Draco Người Tàn Bạo

Dân thành Athens thật khác với người Sparta. Một trong những nhà làm luật đầu tiên của họ là Draco. Người Athens chê dân Sparta là tàn bạo quá, nhưng những điều luật của Draco thật ra cũng chẳng kém cạnh gì. Cho tới ngày nay, người ta vẫn gọi những hình phạt đặc biệt tàn bạo là hình phạt Draco. Ông Draco đã viết nên bộ luật đầu tiên của thành Athens. Và cứ theo cuốn sách đó thì hầu như không một tội lỗi nào mà không bị phạt tử hình. Theo những điều luật của ông ta thì...

- Khi một người này nợ tiền một người khác, chủ nợ có thể bắt con nợ làm nô lệ cho anh ta.
- Kẻ ăn cắp hoa quả hoặc rau trái sẽ bị tử hình.
- Những kẻ lười biếng cũng bị tử hình.

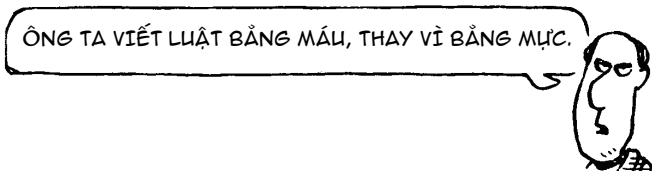

Sau đây là lời nhận xét của Draco:

Đáng thế, như vậy là không công bằng. Hình phạt cho tất cả các tội phạm đều giống nhau. Thử xem, liệu ta có thể nghĩ ra một thứ gì trầm trọng hơn là cái chết. Lúc bấy giờ ta có thể áp dụng cho những tội lỗi thật nặng nề.

700 năm sau đó, một nhà lịch sử học người Hy Lạp có tên là Plutarch nói về Draco:

Nhưng cũng có những người khác cho rằng những điều luật do Draco đề ra còn tốt hơn là hoàn toàn không có chút pháp luật nào. (Dĩ nhiên những người này không nằm trong đám người bị tử hình vì một tội vặt vãnh này hay một lỗi lầm nhỏ nhoi khác.)

Peisistratus Người Vui Tính

Một thủ lĩnh nữa của dân Athens là Peisistratus lại không hẳn giống ông Draco, mặc dù ông ta cũng là một “bạo chúa”, tức là kẻ dùng bạo lực để chiếm lấy quyền lực về mình. Nhưng may mắn làm sao, Peisistratus chỉ cai trị đúng trong khoảng thời gian mà người Athens hài lòng với phong cách cai trị của ông.

Dưới thời Peisistratus, người dân phải trả một mức thuế cao – mười phần trăm tổng thu nhập của họ. Nhưng ít nhất thì Peisistratus cũng là người ưa hài hước.

Một ngày nọ, ông đến thăm một người nông dân nghèo khó. Người nông dân này không nhận ra mặt vị tướng quân.

Peisistratus cười – và ra lệnh rằng ông nông dân già nua kia không bao giờ còn phải nộp thuế nữa.

Peisistratus Người Ranh Mãnh

Peisistratus mỗi lúc một trở nên ít được yêu mến hơn, và người dân thành Athens bắt đầu chống đối ông. Một ngày nọ, thảm thương và chảy máu, ông cùng chiếc xe của mình tiến vào một bãi chợ. Bản thân ông lẫn cặp ngựa kéo xe đều mang vết dao cứa. – Người ta tìm cách giết tôi, – ông la lên. – Tôi chỉ kịp thời trốn chạy!

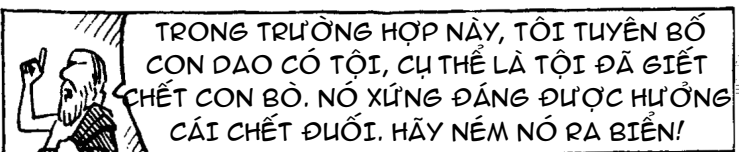
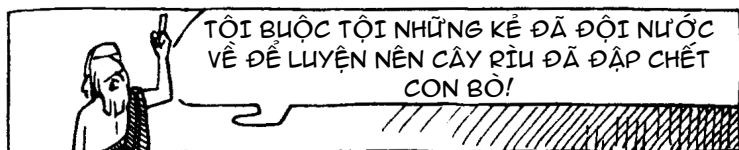

Dân Athens bắt đầu sợ bị mất vị lãnh đạo – mặc dù Peisistratus không được yêu mến cho lắm, nhưng họ đâu có người nào khác. Thế là họ kêu gọi và thu thập những tay đàn ông mạnh mẽ nhất và tàn bạo nhất, dựng nên một nhóm vệ sĩ riêng cho Peisistratus. Cùng với sự trợ giúp của nhóm này, chỉ một thời gian ngắn sau ông đã lại nắm quyền kiểm soát toàn thành phố.

Chính vụ ám sát đã giúp Peisistratus củng cố quyền lực – đúng y như ông tính trước. Câu chuyện về vụ ám sát té ra là một trò bịa đặt! Vị thủ lĩnh ranh mãnh đã tự mình gây nên những vết thương đó!

Ai là kẻ đã giết con bò đực?

Người Athens không hoàn toàn nhẩn tâm như dân Sparta, nhưng họ cũng có những thói quen bé nhỏ của riêng mình. Trong số đó phải kể đến trò hiến tế một con bò đực trong đền thờ thiêng. Việc giết một con bò thật ra chẳng có gì đặc biệt – nhưng điều kỳ lạ ở đây là thứ mà dân Athens thực hiện sau một vụ hiến tế như thế: họ dựng lên một phiên tòa, để tìm cho ra kẻ đã giết con bò!

Món độc cần tẩm lợm

Người dân thành Athens không chỉ tuyên bố tử hình con dao bằng một cung cách kỳ quặc, họ còn giết lẫn nhau với những phương pháp hết sức đặc biệt.

Sau một lần Athens thua trận trước Sparta, họ đi tìm kẻ có lỗi. Họ vu tội cho ông thầy giáo già nua Socrates, đó là một ông già với cung cách hơi có phần kỳ quặc, đa phần ông thích chơi bời với đám thanh thiếu niên và dạy họ không cần tin vào những vị thần thánh cũ xưa. Những thứ như thế trong thành Athens cổ sẽ bị trừng trị bằng mức án tử hình. Nhưng đám dân thành Athens không đơn giản giết Socrates, họ bắt ông phải tự đầu độc mình bằng một món uống được làm từ cây độc cần. Plato, một trong những học trò của Socrates đã miêu tả cảnh tượng tàn bạo này như sau...

Gã đàn ông, kẻ chịu trách nhiệm mang thuốc độc lại, đưa vào một cái chén với món nước uống đã pha sẵn. Socrates nói với gã: "Người đàn ông tốt bụng, anh hiểu biết những thứ này. Hãy nói cho ta biết, ta cần làm gì."

"Hãy uống cạn nó, rồi đi đi lại lại, cho tới khi chân ngài trở nên nặng trĩu. Sau đó ngài nằm xuống. Nó có tác dụng rất nhanh."

Gã đàn ông đưa cốc cho Socrates, và ông dừng cảmpton nhận nó, tay không run và mặt không đổi màu. Ông chỉ nhìn gã và hỏi: "Tôi có được phép nói một câu chúc nọm không?"

"Ngài được phép," gã đàn ông trả lời.

"Vậy thì tôi uống vì các vị thần linh và cầu mong rằng, sau khi chết ta cũng sẽ vui vẻ như thời còn sống."

Ông uống một hơi cạn chén thuốc. Trước đó đa phần chúng tôi còn

gắng ngăn được nước mắt. Nhưng khi nhìn cách mà ông sống nó, thì nước mắt chúng tôi chảy như sông như suối. Tôi giờ hai tay che mặt mà khóc! Khóc không phải cho ông mà khóc cho tôi. Tôi vừa đánh mất một người bạn tốt.

Socrates nhìn chúng tôi và nghiêm khắc nói: "Ta có nghe nói, người ta nên để cho người khác chết trong an bình. Vậy thì các bạn hãy bình tĩnh lại, và im lặng nào!" Những tiếng nức nở của chúng tôi tắt lặng. Vị ex phụ nằm xuống và kẻ trộm thuốc độc bắn vào chân ông. Socrates nói rằng chân ông không còn cảm giác nữa. Khi thuốc độc vào đến tận là mạng sống của ông kết thúc.

Khi cảm giác tê dại lan tỏa lên phần thân trên, Socrates gọi chàng trai Crito trẻ tuổi đến. "Crito, chúng ta nợ Aesculapius một món hiên tế. Hãy nhớ chuyện này. Đừng quên."

(Aesculapius là vị thần của ngành chữa bệnh.)

"Chắc chắn con sẽ không quên," Crito đáp lại. "Liệu con có thể làm được gì khác không?"

Nhưng Socrates không trả lời.

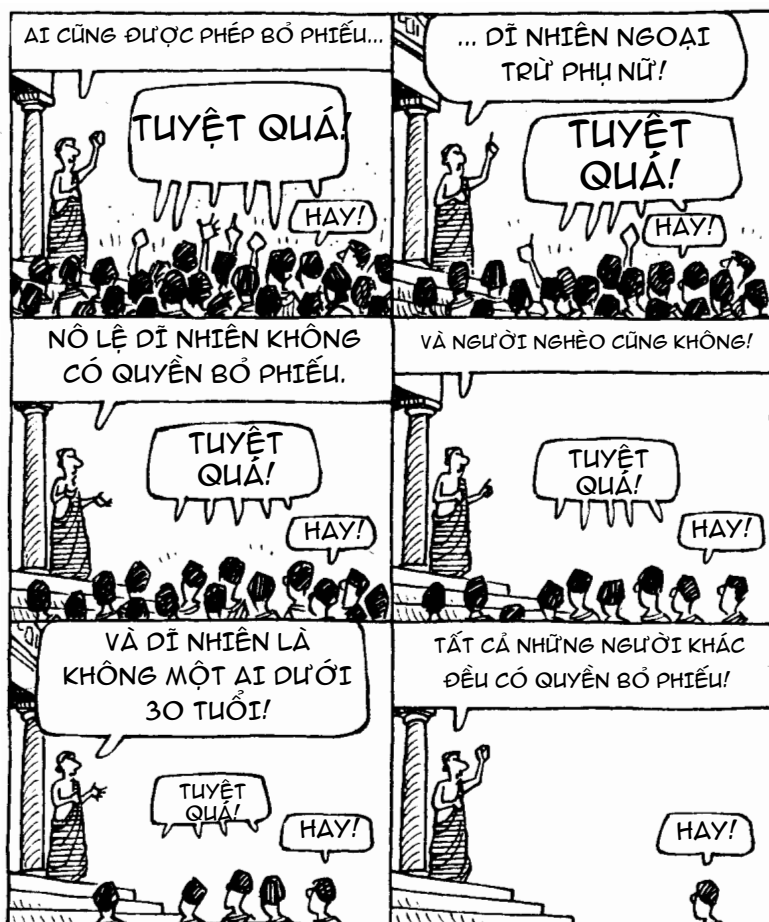
Đó là kết thúc của người bạn lớn của chúng tôi, con người tốt nhất, thông minh nhất và trung thực nhất mà tôi từng gặp trên đời.

Thật là một người hùng! Chắc chắn Socrates là người thầy giáo duy nhất trong toàn lịch sử nhân loại này đã chết một cái chết dũng cảm đến thế. Liệu ông thầy của các bạn có ngoan cường được như vậy không? (Chắc các bạn sẽ không bao giờ biết điều đó, bởi độc cần không được bán hàng ngày trong các cửa hàng góc phố đâu...)

Một nền dân chủ đáng suy nghĩ

Đa phần các quốc gia ngày nay đều có nền dân chủ. Điều đó có nghĩa là quyền lực nhà nước xuất phát từ nhân dân và mỗi người trưởng thành đều dùng quyền bỏ phiếu của mình để chọn ra người đại diện trong quốc hội hoặc có thể tự ra ứng cử và để người khác chọn mình. Những người dân thành Athens là những người có nền dân chủ đầu tiên trên thế giới. Nhưng bởi họ vẫn chưa hiểu biết vụ này cho lắm, nên thường đầu có vài khó khăn nho nhỏ...

Người Ba Tư hùng mạnh

Vua Darius xứ Ba Tư có một đoàn quân hùng mạnh và nhận định đã tới thời điểm xâm lược Hy Lạp. Ông ta thậm chí không thèm tự thân ra chiến trường, bởi Darius cho dân Hy Lạp chỉ là một “bài luyện tay” nho nhỏ. Vụ này quả cũng có khả năng trở thành một bài luyện tay con con đối với dân Ba Tư thật, bởi...

- Chỉ có quân Athens tiến ra chiến trường – dân Sparta vào thời gian đó đang bận rộn với những trò cúng bái nên bỏ lỡ vụ đánh.
- Người Athens quả là hơi có chút hoảng hốt trước sự trưng bày lực lượng của lính Ba Tư.

Cụ thể là dân Ba Tư mặc quần, trong khi người Hy Lạp lúc đó còn mặc những chiếc áo sơ mi dài thượt.

Mặc dù vậy, cuối cùng người Athens vẫn chiến thắng trong một trận đánh gay gắt chống lại dân Ba Tư, xảy ra gần xứ Marathon. Ròng rã mười năm trời sau đó, Ba Tư để họ được yên thân.

Nhưng rồi xuất hiện vị vua Xerxes của Ba Tư với một đội quân thật sự khổng lồ. Đám lính phải vượt qua Hellespont, một vùng vịnh rộng 1200 mét. Thế là vua Xerxes cho người xây cầu. Khi một cơn bão tràn tới và phá hủy cây cầu này, vị vua đã hoàn toàn mất bình tĩnh – mặc dù vẫn là người cai trị toàn xứ Ba Tư, nhưng lúc đó ông ta lại thiếu khả năng kiềm chế bản thân mình.

Theo các bạn thì vị vua điên khùng này đã làm gì?

1. Ông ra lệnh phạt người xây cầu 300 roi.

2. Ông ra lệnh phạt vùng vịnh 300 roi.

Hoặc là

3. Ông ra lệnh cho quân lính bơi sang bờ bên kia.

2. Xerxes ra lệnh phạt roi mặt biển. Thêm vào đó, ông còn cho người ném những cây xiềng bằng sắt xuống nước. Có người thậm chí còn kể rằng, ông ta ra lệnh cho các nô lệ chuyên tra khảo dùng sắt nóng bỏng để đốt xem mặt nước biển!

Câu trả lời:

Những cái đầu rồng tuếch xứ Ba Tư

Người Hy Lạp lẽ ra không cần phải sợ quân Ba Tư đến thế, nếu họ biết được những gì mà nhà viết sử Herodotus đã biết. Ông kể lại câu chuyện thật đáng kinh ngạc về một trận chiến trước đó của người Ba Tư tại đất Ai Cập – vùng Pelusium, người Ba Tư vào năm 525 trước công nguyên đã từng tiến đến đó và chiến đấu...

Trên chiến trường, những người bản xứ để ý thấy một hiện tượng kỳ quái: đám xương của những người đã chết được chôn thành hai đống — đống xương người Ba Tư và đống xương người Ai Cập. Chỉ cần lấy một viên sỏi nhỏ ném vào đống xương họ Ba Tư, xương sẽ không chịu đựng được và bị viên sỏi khoan thủng một lỗ. Xương họ của người Ai Cập thì mạnh mẽ đến mức có lấy một tảng đá lớn quăng vào cũng không thể đập vỡ!

Bức tường bằng gỗ

Sau khi đã đánh bại người Sparta, vua Xerxes dẫn quân tiến đến Athens. Người Athens chạy trốn lên hòn đảo Salamis, nằm sát đoạn bờ biển của Athens. Họ phải đứng đó mà đau đớn nhìn Xerxes đốt phá cho tới khi thành phố của họ chỉ còn là những bức tường cháy nhام nhở.

Nhưng người cầm đầu dân Athens là Themistocles không chịu khuất phục. Ông đến đền thờ Delphi và cầu xin lời mách bảo của Oracle, một dạng dân tư vấn thần linh. Oracle khuyên ông "dồn toàn bộ lòng tin tưởng vào bức tường bằng gỗ". Theo các bạn thì Themistocles sẽ làm gì nào?

- 1.** Ông xây dựng một đoàn thuyền chiến (được làm bởi những con thuyền bằng gỗ).
- 2.** Ông cho xây một hàng rào bằng gỗ bao quanh hòn đảo Salamis để ngăn bước quân Ba Tư.
- 3.** Ông dựng nên một hàng rào bằng gỗ bao quanh thành Athens để giam chặt quân Ba Tư trong đó.

1. Themistocles đã hiểu lời khuyên bảo của Oracle rằng ông cần phải tin tưởng vào đoàn thuyền chiến của mình – và điều này sau đó đã tỏ ra là đúng đắn. Trong những vùng nước nông nằm giữa Athens và đảo Salamis, 800 con thuyền của Ba Tư đã phải khuất phục trước chỉ một đội gồm 310 con thuyền Hy Lạp. Người Athens gần ở đầu thuyền của mình những cây chùy bằng đồng, chúng đã đâm thủng và đánh chìm thuyền Ba Tư.

Câu trả lời:

Con thuyền ma xứ Salamis

Herodotus cũng đã có đoạn viết về một sự kiện đáng ghi nhớ trong trận chiến dưới nước trước đảo Salamis:

Người dân Athens kể câu chuyện về một thuyền trưởng xứ Corinth có tên là Adeimantus. Khi trận chiến bắt đầu, anh ta vô cùng sợ hãi và hoảng hốt; Adeimantus đã kéo buồm lên và cùng con thuyền của mình bỏ trốn. Những người xứ Corinth khác thấy thế cũng xoay thuyền chạy theo. Nhưng khi họ đi tới đền thờ Athena ở gần vùng Siraes, đột ngột xuất hiện một con thuyền ngay sát đoàn thuyền của họ. Chắc con thuyền này do các bậc thần linh gửi tới, bởi trên thuyền không có một người nào cả. Từ trong lòng thuyền vang lên một giọng nói kỳ lạ: "Tại sao nhà ngươi bỏ rơi bạn bè người Hy Lạp trong hoàn nạn, Adeimantus? Họ vừa chiến thắng. Hãy quay trở lại và giúp họ!" Anh chàng người xứ Corinth kia không tin vào giọng người nọ. "Nhà ngươi sẽ nhận được con thuyền này và có thể phá hủy nó, nếu ta nói không đúng sự thật," giọng kia đáp. "Quay trở lại đi, quay trở lại!" Vậy là Adeimantus cùng dân Corinth quay thuyền trở lại và giúp đỡ người Hy Lạp chiến thắng. Không ai giải thích nổi con thuyền kỳ lạ kia từ đâu ra...

Người khác lại kể rằng người Corinth chỉ làm ra vẻ chạy trốn mà thôi. Họ muốn dụ quân Ba Tư vào bẫy. Sau một hồi, khi đoàn thuyền Ba Tư không còn tính đến quân Corinth nữa thì người Corinth quay trở lại tấn công. Trong câu chuyện này dĩ nhiên không có sự xuất hiện của một con thuyền do thần linh gửi đến.

Sự thật thì chuyện như thế nào? Có một điều đã chắc chắn, rất nhiều thủy thủ đã bỏ mạng trong trận chiến này. Trên hai bia mộ cổ có đề:

"Con thuyền kéo anh xuống dưới, và chỉ có chim hải âu mới biết được hiện xương cốt anh nằm nơi nào."

Và...

*"Hỡi chàng thủy thủ, xin đừng hối ai nằm nơi đây.
Cầu mong cho anh gặp nhiều may mắn hơn và có một mặt biển yên bình."*

Những trận chiến xứ Peloponnesia

Sau khi thất bại trong trận thủy chiến trước đảo Salamis, vua Xerxes quay trở lại Ba Tư. Con rể ông ta tên là Mardonius muốn ở lại Hy Lạp thêm một thời gian nữa, để chiến đấu với vài tay lính Hy Lạp, vậy là Xerxes để anh ta ở đó một mình. Mardonius sau đó bị giết chết và nhóm quân của anh ta bị đánh tan tành.

Người Athens lúc đó rất hài lòng với bản thân. Và họ thấy tất cả các dân tộc Hy Lạp cần phải đoàn kết với nhau. Khi chung sức, người ta có thể chiến thắng dân Ba Tư dễ dàng hơn rất nhiều, trong trường hợp bọn đó còn dám quay trở lại. Vấn đề chỉ là, Athens muốn trở thành người cầm đầu trong liên hiệp Hy Lạp này, nhưng dân thành Sparta không ưa sự sắp xếp đó. Vậy là xảy ra chuyện cãi cọ, và chẳng bao lâu sau, Sparta và Athens quay ra đánh nhau, giành quyền thống trị Hy Lạp. Cuộc chiến Peloponnesia bắt đầu.

Những cái mũi thần thánh

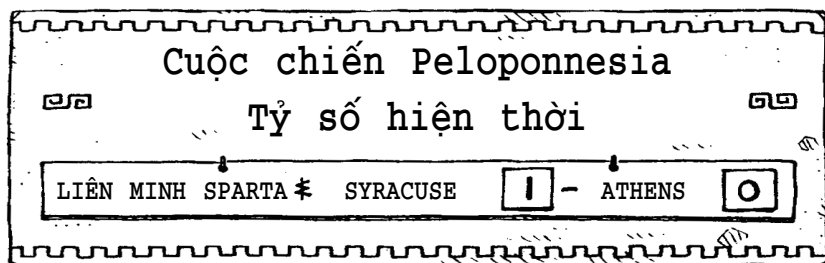
Alcibiades là vị tướng nổi danh của thành Athens – nhưng đồng thời cũng là một tay ba hoa khủng khiếp. Ông ta mặc những bộ quần áo diên rồ nhất và làm tất cả mọi thứ để hút sự chú ý về phía mình. Có một lần, Alcibiades cắt đuôi con chó mà ông ta yêu thích nhất, chỉ để đi tới đâu người ta cũng chăm chăm nhìn theo nó.

Một nửa dân thành Athens (đặc biệt là phụ nữ) mê say Alcibiades như điên đổ, nhưng những người đàn ông quyền lực nhất của thành phố thì rất căm thù và muốn ông ta chết đi. Họ đẩy Alcibiades đi chiến đấu ở Sparta để họ an tâm lập mưu lật đổ ông.

Từ năm 415 đến năm 413 trước công nguyên, Alcibiades cầm quân chống lại những thế lực theo phe Sparta ở vùng Syracuse (xứ Sicily). Thế rồi người ta cho gọi ông quay trở lại Athens, rồi tố ông ra trước tòa vì tội báng bổ Thánh Thần. Người ta nghi rằng ông ta đã chặt đứt mũi của một số những bức tượng thần nam giới – thêm vào đó lại cắt cả cái mũi con con nằm phía dưới nữa (tượng Thần Hy Lạp luôn là những bức tượng ở trần).

Alcibiades đâu phải kẻ ngu đần – ông ta biết rằng án tử hình đang chờ ông ở nhà. Vậy là Alcibiades không quay trở lại Athens nữa, mà chạy thẳng sang phía quân thù – sang với người Sparta. Ông ta cung cấp cho họ tất cả những thông tin mật về quân đội thành Athens. Và dân Sparta kéo tới Syracuse để hỗ trợ cho các bạn đồng minh của họ trong cuộc chiến này.

Dĩ nhiên số phận của Alcibiades có một kết cục tồi tệ – giống như cái đuôi con chó của ông ta. Dân Sparta giết Alcibiades, phòng trường hợp ông ta nghĩ lại mà quay về với Athens.

Một đội quân hành quyết tiến đến trước cửa nhà Alcibiades, nhưng không ai đủ dũng cảm để ra mặt chiến đấu với vị tướng nổi danh, trong khi họ đông hơn rất nhiều! Vậy là họ hèn nhát đốt nhà ông. Và khi Alcibiades cầm kiếm đi từ trong nhà ra thì họ bắn về phía ông ta không biết bao nhiêu là mũi tên, từ khoảng cách an toàn.

Những món vũ khí kỳ diệu

Trong thời kỳ các cuộc chiến Peloponnesia, người Hy Lạp chiến đấu chống lại người Hy Lạp. Một khi ai cũng biết phía đối phương hoạt động và làm việc ra sao, người ta có thể dễ dàng chiến thắng – và ở phía ngược lại cũng y hệt như thế. Nói ngắn gọn, mọi cuộc chiến kết thúc trong tình trạng hòa. Trong hoàn cảnh như vậy, người ta chỉ biết trông cậy vào những món vũ khí tối thượng, có thể đẩy kẻ địch vào cảnh bất ngờ và khiến họ kinh hãi đến chết.

Vậy là những người dân Hy Lạp điên khùng xứ Boetia (Trung Hy Lạp) vắt óc tìm cách phát minh ra một loại vũ khí tối thượng:

TÔI MẬT

Bom lửa Boio

1. Chặt một gốc cây, loại bỏ cành lá và xẻ thân cây dọc theo trục giữa của nó.

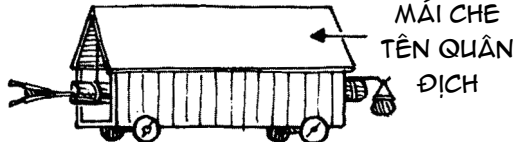
2. Nạo hai nửa thân cây cho rỗng, sau đó ghép chúng lại với nhau để có một chiếc ống dài, giống như ống sáo.

3. Ở một đầu ống, bạn buộc một cái nôi con bằng kim loại chứa than nóng đỏ, nhựa đường và lưu huỳnh, đầu kia bạn buộc một ống bễ.

4. Đặt cổ máy ra phía trước bức tường của quân địch, tường thời gian này đa phần được làm bằng gỗ, ngấm và thao tác với ống bễ.

5. Sẽ có một ngọn lửa không lồ vọt lên từ cái nôi nhỏ bằng kim loại của bạn, đốt cháy bức tường kẻ địch và xua kẻ địch chạy trốn!

Nghe vậy mà quả bom lửa kia thật sự hoạt động đấy! Món vũ khí bí mật này đã giúp người Boetia chiếm thành phố Delium. Họ đã phát minh ra cỗ súng phun lửa đầu tiên trên thế giới!

Alexander Đại Đế

Nỗi đe dọa từ Ba Tư vừa lui xuống, lại xuất hiện một mối đe dọa mới – lần này nó xuất phát từ một vương quốc nhỏ bé thuộc miền bắc Hy Lạp: Macedon. Một số nhà nghiên cứu lịch sử cho rằng người Macedon hoàn toàn không phải là người Hy Lạp.

Vua xứ Macedon là Philip tấn công thành Athens, chiến thắng dân ở đây và đòi họ phải tấn công kẻ thù cũ của họ... là dân Ba Tư!

Nhưng sau đó xảy ra một thứ mà Philip không ngờ tới: ông ta qua đời. Đối với kế hoạch của ông ta thì chuyện này không đóng một vai trò quan trọng nào hết. (Chỉ quan trọng với bản thân ông vua mà thôi). Con trai của Philip là Alexander Đại Đế còn trầm trọng và điên khùng hơn cả bố – anh ta tự coi mình là người vĩ đại nhất...

Alexander – câu chuyện đời bạn!

NĂM 20 TUỔI, CƠ HỘI LỚN LAO CỦA ANH XUẤT HIỆN: CHA ANH LÀ VUA PHILIPP QUA ĐỜI. XIN ĐƯỢC NỒNG NHIỆT CHÀO ĐÓN: HỒN MA PHILIPP!

QUA ĐỜI ẤY HẢ? CHÍNH TAY CẬN VỆ CỦA TA ĐÃ GIẾT CHẾT TA! VÀ TA BIẾT RẤT RÕ KẸ NÀO ĐỨNG ĐẰNG SAU VỤ ĐÓ, ALEX! CHÍNH NHÀ NG...

KHÔNG PHẢI CON!

ANH ĐÃ XÂM CHIẾM TOÀN THẾ GIỚI! ĐẦU TIÊN ANH CHIẾN THẮNG DÂN BA TƯ, SAU ĐÓ ĐẾN DÂN AI CẬP VÀ CUỐI CÙNG LÀ ĐỢT KÉO QUÂN VỀ CHÂU Á!

NHƯNG ANH ĐÃ BẠI TRẬN KHI ĐỐI ĐỊCH VỚI CHÍNH QUÂN LÍNH CỦA MÌNH, ĐÚNG KHÔNG, ALEX?

CHÍNH NHƯ THẾ ĐẤY! KHI ĐẾN ĐƯỢC ĐẤT AN ĐÒ, ĐAM LÍNH CỦA ANH KHÔNG MUỐN TIẾP TỤC NỮA! LÚC ĐÓ ALEXANDER ĐẠI ĐỀ ĐÃ LÂM GI?

ANH TA CHUI VÀO LÊU VÀ Ở LÌ TRONG ĐÓ BA NGÀY TRỜI, GIẬN DỐI!

ANH ĐÃ CHO HÀNH QUYẾT TẤT CẢ NHỮNG KẸ NGHĨ TRÁI VỚI Ý MÌNH. THẬM CHỈ CẢ ANH BẠN PARMENIO!

ALEX, BẠN THÂN CỦA TÔI! CẬU CÒN NHỚ TÔI KHÔNG?

ANH CÒN GIẾT THÊM MỘT NGƯỜI BẠN KHÁC NỮA!

PHẬM ĐÃ LÀ VUA THÌ PHẢI BIẾT HY SINH!

Những nút thắt tinh ranh

Alexander kéo quân vào thành phố Gordium và được nghe kể rằng, xe chiến đấu của vua Gordius được buộc vào càng xe bằng một kiểu nút thắt mà không ai mở được. Huyền thoại nói rằng ai mở được nút thắt đó sẽ trở thành người cai trị toàn châu Á...

Bạn nghĩ sao, liệu Alexander có mở được nút dây buộc đó không?

Trả lời:
Ông ta rút kiếm ra và chặt rời nút thắt.

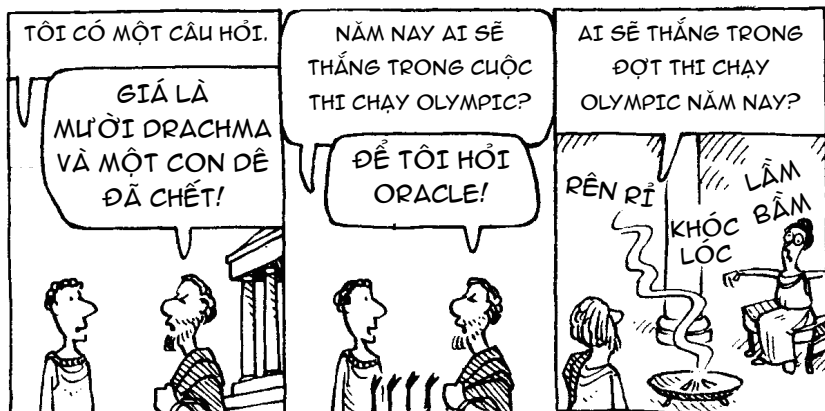
Suy nghĩ như một người Hy Lạp

Người Hy Lạp rất mê tín. Họ tin vào tử vi, tin có ma quỷ và tin tưởng chắc chắn rằng số phận của họ được dẫn dắt bởi thần linh. Qua một dạng tư vấn là "Oracle", thần linh nói chuyện với con người và cho người ta biết đôi điều về tương lai của mình... với điều kiện họ có thể diễn giải đúng những gì mà Oracle nói ra.

Oracle thông thái

Trò bói toán (đoán tương lai) rất được những người Hy Lạp yêu thích. Nhưng thuở đó chưa có những quả cầu thủy tinh pháp thuật, và người ta cũng chưa biết xem vân tay. Thay vào đó, người ta đi hỏi "Oracle". Cụ thể là họ đến một địa điểm linh thiêng, đưa tới những món quà hiến tế và năn nỉ một trong các vị thần cho họ biết đôi điều về tương lai.

Dĩ nhiên một vị thần không nói chuyện trực tiếp với con người. Có rất nhiều khả năng để nhận được thông điệp của Thần Thánh. Ví dụ tại Delphi, vị thần Apollo sẽ nói qua một nữ tu. Bà ta lên đồng (giống như bà đồng của ngày nay trong một buổi cầu hồn) và nói ra những câu chữ kỳ quặc, khó hiểu.

Những thông điệp bí hiểm sau đó sẽ được các thầy tu của Oracle diễn giải, để khách hàng của họ hiểu các vị thần nói gì.

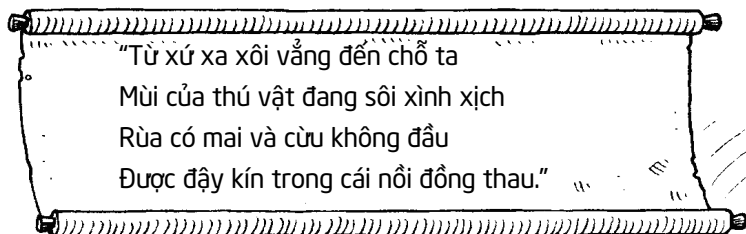
Oracle xứ Delphi thật sự có khả năng cung cấp những lời mách bảo chất lượng, bởi hàng đoàn hàng lũ những người đến nhờ trợ giúp đã kể cho Oracle nghe không biết bao nhiêu thông tin. Cũng vì thế mà các thầy tu thường nắm rõ những chuyện xảy ra trong các quốc gia Hy Lạp hơn rất nhiều người khác.

Croesus thông minh

Đất Hy Lạp có nhiều Oracle. Một lần, vị vua thông minh Croesus xứ Lydia quyết định thử xem Oracle nào trong số đó mang lại cho ông những câu trả lời chính xác nhất.

Vậy là ông gửi sứ giả đến gặp bảy Oracle. Họ phải đồng thời trả lời cho cùng một câu hỏi, cụ thể là: Nhà vua Croesus hiện đang làm gì?

Các sứ giả mang những câu trả lời về cho nhà vua. Câu trả lời của Oracle xứ Delphi nghe thật kỳ quặc – nó như sau:

Croesus đã bị gây ấn tượng. Ngày hôm đó ông đã chủ tâm chọn ra một công việc thật sự đặc biệt là dùng một cái nồi đồng thau có nắp đậy để nấu một món ăn từ thịt cừu và một con rùa.

Croesus quyết định rằng người ta có thể tin tưởng nhiều nhất vào Oracle xứ Delphi. Đúng là một tay thông minh. Thế nhưng...

Croesus, kẻ bị lừa

Các thầy tu của Oracle thường cũng có thói quen gian dối chút đỉnh. Họ đưa ra những câu trả lời không rõ nghĩa. Trước khi kéo quân về xứ Ba Tư, vua Croesus đã hỏi Oracle:

- Điều gì sẽ xảy ra nếu ta tấn công Ba Tư?

Và Oracle trả lời:

- Qua trận chiến này, sẽ có một vương quốc rộng lớn bị tan rã!

Croesus vui vẻ lao vào chiến trận – và thất bại! Lydia bị hủy diệt. Croesus dĩ nhiên đã cho rằng Oracle nói đến sự sụp đổ của Ba Tư.

Những câu chuyện về Oracle là thứ rất được yêu mến tại đất Hy Lạp. Rất nhiều trong số chúng kể về một câu hỏi ngàn đời xưa cũ của nhân loại...

Làm cách nào để né tránh số phận?

Gia tộc Bacchiad cai trị xứ Corinth. Họ giàu có, mạnh mẽ... và họ cũng có những nỗi lo. Bacchiad bố vừa tới gặp Oracle và quay trở về với một thông điệp kinh hoàng.

- Oracle nói, Labda rồi sẽ đẻ ra một vách đá, và vách đá này sẽ đè bẹp những kẻ quyền thế để tạo nên trật tự tại vùng Corinth.

- Tạo nên trật tự tại Corinth? – Bacchiad vợ thở phà ra. – Ở Corinth thứ nào cũng có trật tự cả rồi... ít nhất là chừng nào chúng ta còn cầm quyền.

- Không phải chuyện đó, – Bacchiad con nhận xét. – Nếu thần linh nói là chúng ta đã hết thời, kết thúc, tận cùng, thì có nghĩa là chúng ta sẽ hết thời, kết thúc, tận cùng!

- Vớ vẩn! Đúng là đồ con trai, động một chút là rụt đầu rụt cổ... Nghe này, nếu Oracle nói nó sẽ đẻ ra một đứa bé và đứa bé đó sẽ hất cẳng chúng ta, vậy thì ta giết đứa bé đó.

Bacchiad bố nhăn trán suy nghĩ. - Như thế có nghĩa là tội giết người, - ông bảo. - Ta không thoát được đâu!

Bacchiad vợ cười vẻ độc ác. - Ngoại trừ trường hợp, đứa bé đó gặp một tai nạn nhỏ, - bà ta bảo.

- Nhưng chuyện đó rất khó xảy ra, - Bacchiad con thờ dài.

- Không đâu, nếu ta chịu khó giúp thêm một chút, - Bacchiad vợ giải thích. - Chẳng nào đứa bé ra đời, ta thử đến thăm, xem nó thế nào.

- Dễ thương thật, - Bacchiad bố nói.

- Chẳng dễ thương chút nào, - Bacchiad vợ đáp lời và chậm chậm lắc đầu. - Người nào trong chúng ta được chủ nhà cho bế đứa bé, người đó sẽ buông cho nó rơi!

- Rơi! - Bacchiad con la lên.

- Rơi đập đầu xuống nền đá, - Bacchiad vợ nói bằng vẻ hiểm độc.
- Thế là xong vấn đề!

Nhưng chuyện dĩ nhiên không đơn giản như vậy – những câu nói của Oracle luôn đem lại những khó khăn trầm trọng. Đứa bé được sinh ra và gia đình Bacchiad kéo tới thăm Labda. Mười phút sau, bà Bacchiad bước ra từ ngôi nhà đó, mặt nhợt đi vì giận dữ, má nổi những vằn đỏ.

- Không thể như thế được! Anh chỉ cần làm rơi đứa bé thôi! Làm rơi thôi! Ta đã thống nhất với nhau! Tại sao anh không làm?

Bacchiad bỡ mím cười, hơi có phần ngượng ngùng. – Đứa bé cười với anh. Làm sao anh có thể buông rơi nó được, nếu nó cười với anh? Nụ cười của nó thấm vào đến tận tim anh!

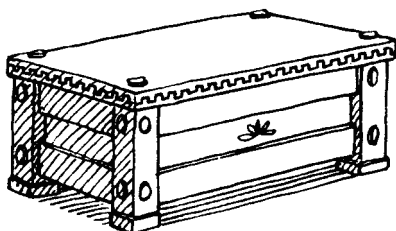
- Vào đến tim? Anh đâu cần có tim – anh cần một chút não! – bà Bacchiad giận dữ rít lên và xoay người, tìm cậu con trai. – Tối hôm nay con phải quay lại đây với một cái chùy, rón rén chui vào trong và đập chết đứa bé! Hiểu chưa?

Cậu con trai Bacchiad gật đầu. – Con sẽ không làm mẹ thất vọng đâu, – cậu hứa hẹn.

Nhưng Labda đã nhìn thấy bộ mặt giận dữ của bà Bacchiad khi chồng bà trao lại đứa bé cho cô. Người mẹ cảm nhận thấy người phụ nữ nọ muốn giết con mình. Vậy là đêm hôm đó, Labda giấu đứa bé vào một cái hòm gỗ, cho nó ngủ an lành và chắc chắn, để rồi sáng mai lại thức dậy với một nụ cười.

Labda đặt tên cho đứa bé là Cypselus – điều đó có nghĩa là cái hòm. Cypselus lớn lên và trở thành một trong những vị tướng được yêu thích nhất. Gia đình Bacchiad bị người dân xứ Corinth mỗi ngày một căm ghét nhiều hơn. Cuối cùng, dân Corinth đã đưa đứa bé lên ngôi – anh ta trở thành một người cầm quyền hùng mạnh, nhưng nhân từ. Chỉ riêng với gia đình Bacchiad là anh ta không biết đến sự nhân từ nào cả.

Cypselus chính là cái vách đá đã đè bẹp những người quyền thế ở đất Corinth... và anh ta đè bẹp họ một cách kỹ lưỡng và hủy diệt họ. Đúng như Oracle đã nói.

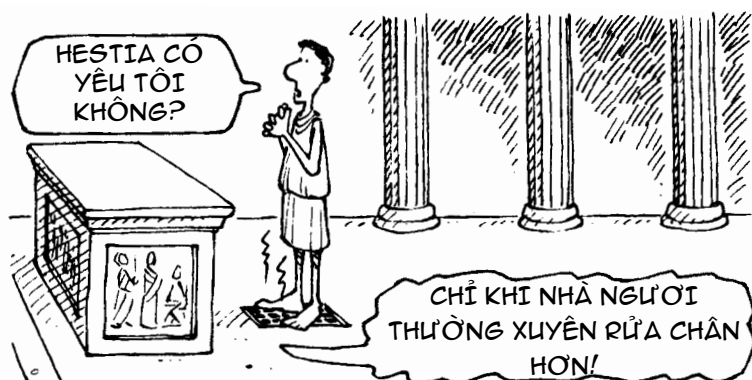

Bạn đã biết chưa...?

Bà đồng của Oracle nổi danh xứ Delphi có tên là Pythia. Để nhìn vào tương lai, bà thường đốt một loại lá đặc biệt và hít khói của nó. Những cái lá đang cháy tỏa ra một dạng thuốc phiện, đưa Pythia vào trạng thái lên đồng.

Thế còn Oracle xứ Corinth? Ở đây người đi tìm lời mách bảo có thể nói chuyện trực tiếp với các thần linh! Người ta nói chuyện với bàn thờ... và một giọng thần thánh hùng mạnh sẽ vang lên từ mảng đất ngay dưới chân khách hàng.

Một điều kỳ diệu? Những người đến thăm Oracle ít nhất cũng tin như thế. Nhưng những nhà khảo cổ học ngày nay biết rõ hơn: có một con đường bí mật nằm dưới khu bàn thờ. Đường hầm đủ rộng để một thầy cúng có thể chui vào trong, cho tới khi ông ta nằm ngay dưới chân của người đến cúng (vị khách). Ông ta nghe câu hỏi rồi nói qua một cái phễu được nối với một chiếc ống dài.

Chuyện mê tín thời cổ đại

Một số người Hy Lạp là những nhà tư duy vĩ đại nhất của thời kỳ đó. Mặc dù vậy, trong đất Hy Lạp cổ đại cũng có cả một loạt những điều mê tín kỳ quặc.

Ngày nay, rất nhiều người châu Âu không thích đi qua dưới một chiếc thang, bởi họ nghĩ điều này có thể mang lại rủi ro. Ngược lại, động tác gõ vào gỗ sẽ đem lại may mắn. Còn những người Hy Lạp điên khùng thuở trước lại có những ý tưởng hoàn toàn khác hẳn. Ví dụ như...

1. Những con chim là đại sứ giữa trời và đất, và mặt trăng là nơi tạm dừng chân cho những linh hồn đang trên đường bay lên trời.
2. Người Hy Lạp tin vào Hecate, nữ thần của pháp thuật và tà ma,

người chịu trách nhiệm cho tài năng của phù thủy và ngoài ra còn là người che chở cho những con đường. Trong những đêm trời quang, nữ thần này sẽ xuất hiện bên những ngã ba đường cùng các hồn ma và những con ma chó luôn tru tréo rầu rĩ. Khi muốn tặng quà cho nữ thần này, người Hy Lạp đặt đồ ăn bên rìa đường (Hecate ngoài ra còn chịu trách nhiệm cho việc chữa trị các căn bệnh tâm thần). Người Hy Lạp tin rằng, bệnh điên là do hồn ma của những người đã khuất gây nên.

3. Một số người Hy Lạp tìm cách “nhìn vào tương lai” trong ruột gan của những con chim đã chết. Họ tin rằng phương pháp này sẽ cho họ biết đôi điều về những việc sắp tới.

4. Nhiều người ngày đó còn tin rằng, đi đâu họ cũng được bao quanh bởi các hồn ma được gọi là “Daimon”. Một số Daimon tốt che chở cho ta. Những Daimon còn lại thì nguy hiểm, chúng có thể rủ rê con người làm điều ác. Kể cả các học giả như Socrates cũng tin vào Daimon. Chính Daimon đã cảnh báo cho Socrates mỗi lần ông sắp gặp hiểm nguy... và những lời cảnh báo này luôn tỏ ra đáng tin cậy.

5. Người Hy Lạp đặt người thân đã qua đời của họ vào những bình đựng bằng đất nung, được gọi là Pithos. Nhưng theo họ thì thỉnh thoảng cũng có những linh hồn thoát ra khỏi Pithos, đi tìm người còn sống và hành hạ họ bằng bệnh tật. Những hồn ma độc ác đó được người ta gọi là Keres. Phương pháp tốt nhất để xua đuổi Keres là trám cho kín các khe cửa bằng nhựa đường. Qua đó các hồn ma sẽ không vào được nhà nữa, bởi chúng bị dính vào nhựa đường.

6. Người Hy Lạp tin rằng, khi họ nằm mơ thấy hình ảnh của chính mình là họ sắp phải qua đời. Nhưng chuyện này chẳng có gì trầm trọng, bởi đằng nào thì sau đó họ cũng sẽ được đầu thai. Theo quan niệm của thời đó, một con người được tạo nên bởi ba phần...

- Cơ thể
- Linh hồn
- Tinh thần

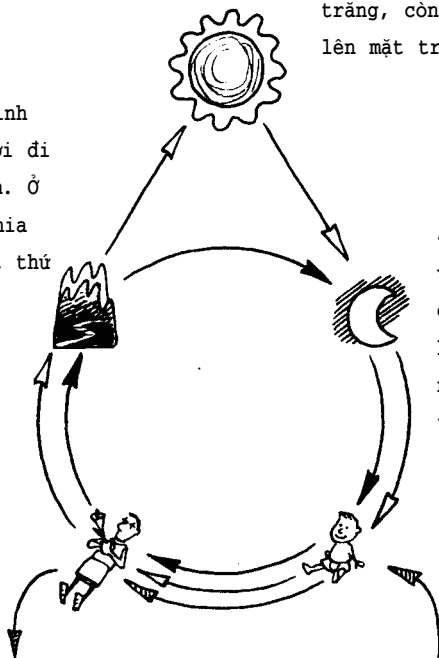
2. Linh hồn và tinh thần của con người đi xuống thế giới âm. Ở đó chúng sẽ bị chia cách bởi cái chết thứ hai.

3. Linh hồn sẽ bay lên mặt trăng, còn tinh thần bay lên mặt trời.

4. Linh hồn và tinh thần được tái sinh, kết hợp lại với nhau trên mặt trăng.

1. Khi ta chết, cơ thể sẽ tách rời khỏi những phần khác và trở về thành đất bụi.

5. Chúng cùng nhau quay trở lại trái đất và đi tìm một cơ thể mới.

7. Con người lúc đó còn cho rằng, nửa bên phải của cơ thể tốt hơn nửa bên trái. (Có một số người tin vào điều này cho đến tận ngày nay và một ví dụ độc ác là tìm cách ép những người thuận tay trái viết bằng tay phải.)

Pythagoras

Nhà toán học và triết học nổi danh Pythagoras đã phát triển nên một tôn giáo riêng của ông. Những tín đồ của tôn giáo này (họ tự xưng danh là "học trò Pythagoras") tin rằng, linh hồn con người ta sau khi chết sẽ tiếp tục sống và nhập vào một cơ thể khác. Một ngày nọ, Pythagoras nhìn thấy một người đàn ông đánh một con chó. Con chó tru lên đau đớn và Pythagoras hét lên:

NGỪNG TAY! ĐÓ LÀ ANH BẠN CŨ CỦA
TA, TA NHẬN RA GIỌNG ANH ẤY!

Theo Pythagoras, làm thợ săn hay làm đồ tể là một nghề cực kỳ nguy hiểm! Khi người ta giết một con bò hoặc bắn chết một con hươu, đâu có ngoại trừ khả năng người ta vừa giết chết chính bà nội đã qua đời của mình!

Tín đồ Pythagoras tin rằng kiếp sau người ta sẽ được đầu thai làm một người danh giá nếu kiếp này biết ăn ở cho đúng đắn. Những ai cư xử thô lỗ, rất có thể sẽ gặp xui và kiếp sau sẽ làm chó hay lợn – thậm chí làm cây cối! Còn những ai độc ác và tinh ranh sẽ quay trở lại đời sau trong tư cách thực thể đáng thương nhất trong mọi thực thể đáng thương... làm phụ nữ!

Các tín đồ của Pythagoras sống ẩn dật – và tuân thủ những quy định cũng như những điều luật kỳ quặc. Ta thử hỏi một ông thầy giáo dạy sử xem đó là điều luật gì...

Đúng hay sai?

1. Không được ăn đậu.
2. Không được đi dọc phố chính.
3. Không được chạm vào lửa bằng một cây cời lửa bằng sắt.

4. Không được chạm vào những con gà mái màu trắng.
5. Không được ăn tim động vật.
6. Không được giẫm lên những móng tay móng chân do chính mình cắt ra.
7. Không được để lại những dấu vết của cơ thể mình trên giường một khi đứng dậy.
8. Không được nhìn vào những tấm gương đứng cạnh đèn.
9. Hãy giúp người ta chất hàng lên xe – nhưng đừng bao giờ giúp dỡ hàng xuống xe.
10. Không được dùng các ngón của bàn tay trái mà ngoáy mũi.

Câu trả lời:
 Câu 10. là sai, tất cả những câu khác đều đúng. Một số người Hy Lạp tin rằng, những hạt đậu có thể chứa linh hồn của những người đã chết và vì vậy họ không chạm vào món đậu.

Những bóng ma Hy Lạp

Dân Hy Lạp là những người dựng nên các câu chuyện ma quái đầu tiên. Nhưng có một người La Mã tên là Pliny lại là người đầu tiên viết lại câu chuyện dưới đây.

Lucias thân mến,

Tôi vừa được nghe kể một câu chuyện kỳ quái, rất có thể bạn cũng muốn nghe:

Ở thành Athens thuở trước có một ngôi nhà to lớn và xinh đẹp, người ta đồn trong nhà có ma. Người sống xung quanh đã kể rằng, cả nửa đêm trong nhà lại vang tiếng xiềng xích xằng xoảng, cuối cùng xuất hiện hồn ma của một người đàn ông. Nó trông rất gớm guộc, râu dài và rối bù, mái tóc màu trắng cũng rối bù — thật ư là một hình ảnh thảm thương! Ông ta vừa rên rỉ vừa lê bước, kéo theo một quả tạ được buộc vào chân bằng xích sắt, nhưng cổ tay bị còng trong gong sắt nặng nề, chốc chốc ông ta lại tuyệt vọng và giận dữ gào cào tay lên, khiến dây xiềng kêu xằng xoảng.

Có những người đàn ông dũng cảm đã đến ở một đêm trong ngôi nhà đó, và khi nhìn thấy bóng ma họ thì sợ hãi bỏ đi vì quá sợ; chẳng bao lâu sau, họ bị bệnh tật và cái chết tới thăm. Người dân bắt đầu né tránh ngôi nhà. Không ai dám mua nó và ngôi nhà mỗi lúc một xuống cấp tồi tệ hơn. Cuối cùng, có một chàng trai trẻ nghèo khó tên là Athenodorus đến thuê ngôi nhà, mặc dù anh có nghe kể về con ma đó. Trong đêm đầu tiên, chàng trai đang ngồi làm việc thì có tiếng xằng xoảng của xiềng xích vang lên và bóng ma ông già kia xuất hiện. Bóng ma vẫy anh lại gần. Chàng trai trẻ nói anh đang bận. Nhưng khi bóng ma nổi lên một cơn giận dữ xằng xoảng thì anh đành đứng dậy và đi cùng con ma.

Khi họ đã ra đến vườn, con ma chỉ vào một vị trí xác định — rồi biến mất. Athenodorus đánh dấu vị trí này, rồi lên giường ngủ ngon lành một hơi cho tới sáng. Sau đó anh đến gặp đội lính canh của khu vực và kể cho họ nghe tất cả. Đội lính canh đã đào ở vị trí anh đánh dấu và phát hiện thấy một bộ xương người bị xiềng. Bộ xương sau đó được chôn cất tử tế và kể từ đây, ngôi nhà trở nên an bình, không còn bị ma khuấy đảo.

Pling

Suy nghĩ như một người Hy Lạp

Mùa hè năm 413 trước công nguyên, người dân Athens gặp khó khăn khi bao vây thành phố Syracuse. Một vị tướng của họ bị giết chết, vị tướng còn lại là Nicias thì đang sốt cao.

Dân Athens quyết định không bao vây Syracuse nữa và lên thuyền trở về nhà. Tất cả đều thấy ý tưởng này là tốt và chăm chỉ gói gém đồ đạc. Nhưng đêm hôm đó xảy ra hiện tượng nguyệt thực toàn phần, đám lính coi đây là một tín hiệu của các thần linh.

Một số người nghĩ rằng sắp xảy ra một thảm họa. Những người khác lại cho rằng, rất có thể đây là tín hiệu cho biết họ cần phải ở lại. Hai phe không thể thống nhất với nhau. Vậy là họ đến hỏi tướng quân Nicias.

- Ta không nên quay về, mà chờ đến đợt trăng tròn tới, - vị tướng quyết định.

Ông chờ suốt 27 ngày ròng rã. Và chuyện gì xảy ra?

1. Nicias qua đời, và đám quân lính quay trở lại thành Athens.
2. Họ va phải một thảm họa.
3. Đoàn quân của Syracuse đầu hàng.

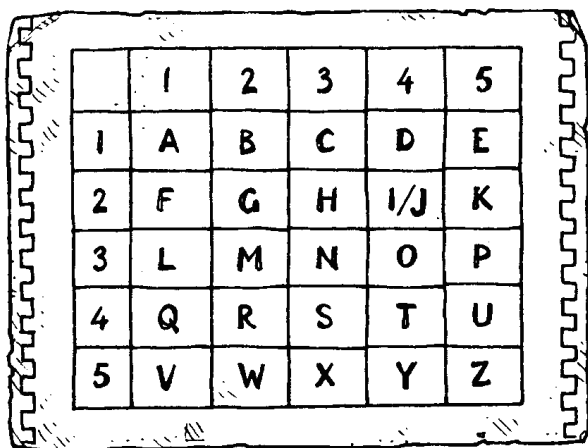
Câu trả lời:
2. Đội quân của Syracuse đã tấn công đúng 27 ngày để ngăn sông băng một loạt những con thuyền được xích vào nhau, khiến cho thuyền của Athens không đi được nữa. Đám lính Athens bấy giờ phải đi đường bộ. Họ chạy vào cái bẫy của quân địch và bị hủy diệt. Những ai không chết trần sẽ bị dân Syracuse bắt làm nô lệ. Thảm họa này đã dẫn đến sự sụp đổ của quốc gia Athens hùng mạnh... và tất cả chỉ vì một vụ nguyệt thực cùng thời mà tin của vị tướng Hy Lạp.

Sống như người Hy Lạp

Bàn cờ của Polybius

Người Hy Lạp cổ rất yêu thích các con số. Ví dụ như nhà viết sử Polybius. Ông bị kéo về La Mã trong năm 168 trước công nguyên cùng 1000 con tin khác. Tác phẩm lịch sử chính của ông bao gồm 40 tập sách, vậy mà ông vẫn còn thời gian để nghĩ ra các bản mật mã, thứ mà ngày nay người ta gọi là bàn cờ Polybius:

Mỗi chữ cái sẽ được mã hóa bằng một cặp số – những chữ số nằm theo cột dọc sẽ đứng ở vị trí thứ nhất, những số nằm theo cột ngang (hàng ngang) nằm ở vị trí thứ hai. Từ đó ta có: B = 1-2, F = 2-1. Chữ "yes" vậy sẽ được viết thành 54 15 43. Bạn hiểu rồi chứ?

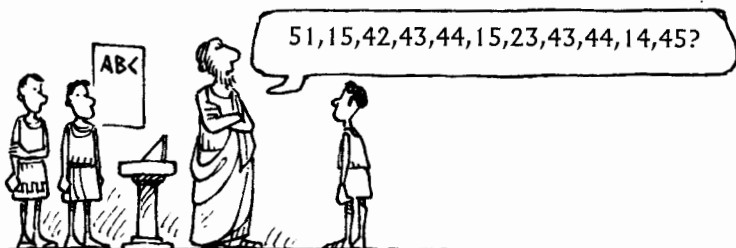

	1	2	3	4	5
1	A	B	C	D	E
2	F	G	H	I/J	K
3	L	M	N	O	P
4	Q	R	S	T	U
5	V	W	X	Y	Z

Vậy thì bạn hãy tìm xem, những hàng chữ dưới đây truyền tải thông điệp nào...

33 23 11 33 22 23 24 15 33 13 45 45 11 33 11 53 24 32 11 33 14 15
42 14 11 14 45 11 13 23 24 15 13 14 34 33 22 23 34 32 11 44 44 42
34 24 14 11 45 44 24 15 33 51 15 23 54 31 11 35

Cầu trả lời:
Nhà nghiên cứu Anaximander đã đưa chiếc đồng hồ mặt trời đầu tiên về Hy Lạp.

Những thông điệp rợn tóc gáy

Bàn cờ của Polybius chắc chắn là một phương pháp rất tốt để truyền đi những thông điệp bí mật. Nhưng một người Hy Lạp khác có tên là Histiaeus còn nghĩ ra một phương pháp tốt hơn nhiều!

Histiaeus bị dân Ba Tư bắt giam, nhưng vẫn được phép viết cho người em họ Aristagoras của mình một lá thư. Người Ba Tư kiểm tra lá thư này rất kỹ, nhưng họ không thể phát hiện được điều gì khả nghi – nội dung của nó hoàn toàn hiền lành. Họ cho phép một người nô lệ đưa lá thư đến cho Aristagoras.

Khi người nô lệ đến chỗ Aristagoras, anh ta nói với ông: "Hãy cạo đầu tôi!". Aristagoras làm điều đó và bằng cách này, đã phơi lộ được thông điệp ngầm của người anh họ – thông điệp đã được xăm vào da đầu của người nô lệ, cụ thể như sau: "Hãy đứng dậy chống lại dân Ba Tư!" Thật là bảnh, phải không bạn?

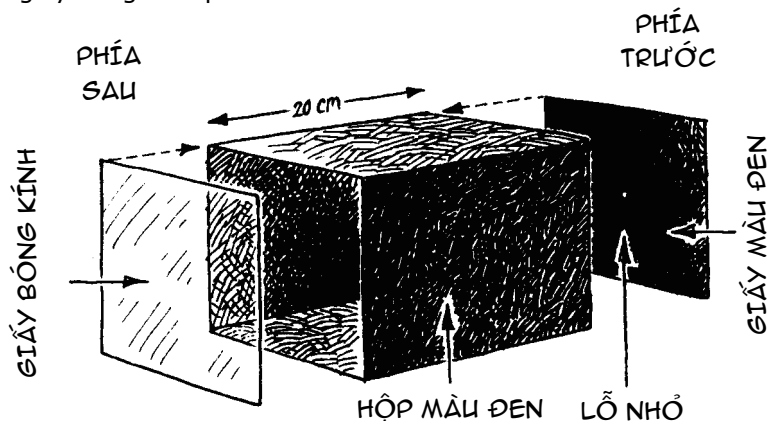
Tự tạo máy chụp hình Camera obscura

Người Hy Lạp đã phát minh ra một số loại máy móc thiên tài, đóng vai trò quan trọng đến tận hôm nay. Một trong những phát minh tuyệt vời nhất là camera obscura – máy chụp ảnh lỗ.

Một nghệ sĩ người Hy Lạp trong vụ này sẽ dùng vài tấm màu làm rèm che một khuôn cửa sổ, sau đó khoét một lỗ nhỏ vào tấm rèm này. Ở bức tường đối diện sẽ xuất hiện một ảnh chiếu, theo tư thế lộn ngược – đây chính là hình ảnh của đoạn phố đang diễn ra trước khuôn cửa sổ, và thế là người nghệ sĩ chỉ cần đơn giản “chụp lấy nó” mà thôi.

Bạn hãy tự tạo cho mình một máy chụp ảnh lỗ mini nhé:

1. Dùng bìa đen dán thành một chiếc hộp, để trống hai đầu, kích thước 20 x 10 x 10 cm.
2. Dùng giấy đen bịt một đầu hộp. Khoét một lỗ nhỏ vào tờ giấy này.
3. Dán giấy bóng kính vào đầu hộp kia.
4. Đưa đầu hộp bịt giấy đen về phía ánh sáng
5. Tất cả những gì xảy ra trước máy chụp hình sẽ xuất hiện trên lớp giấy bóng kính phía sau.

Chú ý! Hình ảnh ở đây sẽ xuất hiện trong tư thế lộn đầu – để xem mọi thứ cho rõ ràng, các bạn cũng phải trồng cây chuối đấy!

Tiến triển nhanh bằng đường thủy

Những người Hy Lạp cổ rất giỏi trong chuyện kiếm tiền. Mặc dù người ta không kể về các vụ cướp nhà băng, nhưng đã có hàng loạt người lừa được nhà băng để lấy những khoản tiền khổng lồ, ví dụ như:

1. Họ đến nhà băng và nói: "Tôi muốn có 10.000 Drachma để mua một con thuyền. Sau đó tôi sẽ chất ngũ cốc lên con thuyền này, vượt qua Địa Trung Hải và bán ngũ cốc cho người nước ngoài. Khi quay trở về, tôi sẽ có cả một đồng tiền và trả ngân hàng món tiền tôi đã vay."

2. Nhà băng Hy Lạp đồng ý và cho vay một khoản tín dụng, số tiền này người vay không cần phải trả lại trong trường hợp gặp thảm họa, ví dụ như khi thuyền chìm.

3. Họ giữ lại 5000 Drachma cho bản thân, dùng 5000 còn lại mua một con thuyền rẻ tiền và chất ngũ cốc rẻ tiền lên thuyền.

4. Ra đến biển lớn, họ cửa ngang sóng thuyền... cho thuyền chìm.

5. Khi con thuyền bắt đầu chìm, họ nhanh lẹ nhảy xuống thuyền cứu hộ, chèo trở về nhà và nói với ngân hàng rằng: "Tôi rất tiếc, 10.000 Drachma của quý vị vừa đi tắm biển!" Sau đó họ về nhà và khoái trá cười thầm, bởi bây giờ họ đã có 5.000 Drachma!

Thật là một kế hoạch bảnh bao, đúng không nào? Và suýt chút nữa thì nó đã mang lại kết quả cho hai gã chủ thuyền lưu manh Hegestratos và Sinothemis – thế nhưng từ giai đoạn thứ tư trở đi, mọi

thứ đều đổ bể.

Sinothemis mãi mê thu hút các vị khách đi thuyền đang ngồi trên boong với một câu chuyện hấp dẫn, trong khi Hegestratos lợi dụng bóng đêm, lặn xuống dưới, định cứa sống thuyền. Nhưng một trong những vị khách đi thuyền đã nghe thấy tiếng động lạ và bước xuống xem chuyện gì xảy ra. Hegestratos bị bắt quả tang nên phải chạy trốn. Gã nhảy lên boong và phóng xuống chiếc thuyền cứu hộ đang chờ sẵn – nói cho chính xác là gã *muốn* nhảy xuống con thuyền cứu hộ. Nhưng trời tối quá, nên gã nhảy trượt, rơi xuống nước và chết đuối. Đáng đời.

Con thuyền an toàn đến bến cảng và nhà băng đòi Sinothemis trả lại tiền. Hegestratos vậy là không lãi gì, mà lỗ mất một tính mạng...

Tội lỗi và trừng phạt

Thành phố Alexandria mặc dù nằm ở đất Ai Cập nhưng lại chịu sự cai trị của người Hy Lạp. Vào năm 250 trước công nguyên, người dân ở đó tuân theo luật hình sự Hy Lạp. Những quy định này cho thấy rõ quan niệm của người Hy Lạp cổ về sự công bằng.

Bạn có thể tìm hình phạt thích đáng cho mỗi tội lỗi dưới đây không? Đừng quên rằng sự phán quyết ngày đó không nhất thiết phải mang tính công bằng – đặc biệt là đối với nô lệ!

Tội phạm	Hình phạt
1. Một người đàn ông tự do đánh một người đàn ông tự do khác hoặc một phụ nữ tự do.	a. Phạt 100 roi
2. Một nô lệ đánh một người đàn ông tự do hoặc một phụ nữ tự do.	b. Phạt 100 Drachma
3. Một kẻ say rượu làm một người khác bị thương.	c. Phạt 100 roi
4. Một người đàn ông tự do đe dọa người khác với vũ khí bằng gỗ, sắt hoặc đồng.	d. Phạt 100 Drachma
5. Một nô lệ đe dọa một người khác với vũ khí bằng gỗ, sắt hoặc đồng.	e. Phạt 200 Drachma

Khi một ông chủ không muốn nô lệ của mình phải chịu mức hình phạt 100 roi, ông ta sẽ phải trả 200 Drachma – hay nói một cách khác, mỗi roi là 2 Drachma.

Những ai không đồng ý với mức tiền phạt của mình, có thể ra trước tòa và kháng án. Nhưng mà cẩn thận đấy! Nếu bị từ chối, anh ta sẽ phải trả gấp đôi (ở tội phạm số 1) hoặc thậm chí gấp ba (ở tội phạm số 4).

Nổi bực tức của phái nữ

Cuộc sống của người nô lệ trong đất Hy Lạp cổ chắc chắn không ngọt ngào – nhưng cuộc đời của cánh phụ nữ cũng chẳng dễ chịu đâu. Tại đất Sparta, họ sống như đàn ông; ở Athens, họ sống như nô lệ nữ. Thứ tự do mà đàn ông có được thì họ không hề biết tới. Họ nhất nhất bị ra lệnh cần làm gì và không được làm gì.

Danh sách cho phép và cấm đoán	
Phụ nữ phải làm	Phụ nữ không được phép
- Ở nhà - Học nô lệ cách làm nội trợ - Học dệt vải, kéo sợi, nấu nướng và ra lệnh cho nô lệ - Lên 15 tuổi sẽ được cha gả chồng - Thờ phụ nữ thần Hestia (thần bếp)	- Bầu cử - Mua hoặc bán những món hàng có giá trị cao hơn một bát lúa mạch - Có những đồ đạc không phải là quần áo, nô lệ hoặc đồ trang sức - Đi chơi, ngoại trừ đến thăm những phụ nữ khác, đến các buổi cúng bái hoặc các đám ma.

Những cô gái đồng trinh của đền thờ

Phụ nữ ở đất Attica khác với phụ nữ vùng Athens. Họ giúp đàn ông trong công việc đồng áng. Và họ có một cung cách đặc biệt để chuẩn bị cho con gái họ làm đám cưới.

Khi lên 13 tuổi, các cô gái được cử đến đền thờ của nữ thánh Artemis tại Brauron để chuẩn bị cho vai trò làm mẹ và làm vợ. Họ làm điều đó ra sao?

1. Họ học bắn cung và ném lao, sửa chữa các bộ áo giáp và mài kiếm.

2. Thờ phụng nữ thần của sự thông thái và học những câu thần chú có thể khiến chồng của họ sau này hài lòng và mạnh khỏe.

3. Họ để người trần mà chạy xuyên qua các dải rừng và làm như thể họ là những con gấu cái.

3. Nguyên nhân cho việc chạy như những con gấu trong rừng được giải thích rằng các cô gái cần phải xa tình hoang dã trong người họ ra trước khi bước vào sự gắn kết vợ chồng. Đền thờ Artemis tại Brauron vì vậy là nơi được các cô thiếu nữ rất yêu mến trong khoảng thời gian từ năm 380 đến năm 370 trước công nguyên.

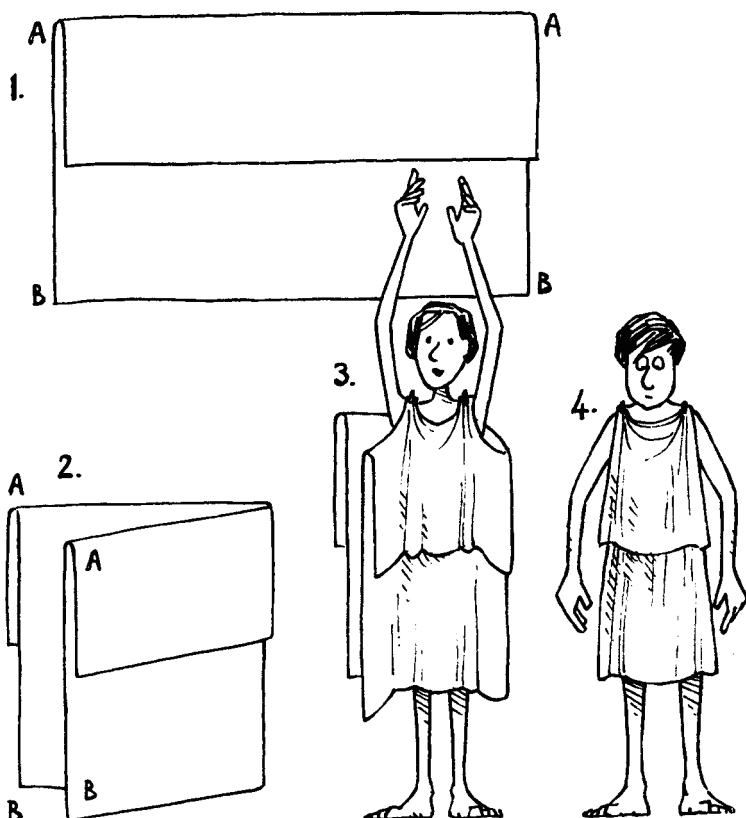
Nhưng cần thận đấy, các bạn gái! Đừng điên rồ mà thử nghiệm nên văn hóa đền thờ này trong nhà thờ công giáo nơi bạn đi! Hoặc cảnh sát sẽ đến tóm bạn đi, hoặc đâm con trai cùng lớp sẽ giơ máy ảnh ra mà chụp lia lịa, hoặc các bạn sẽ bị một trận súng phoi dử dột!... hoặc là tất cả gặp lại!

Câu trả lời:

Thời trang thời cổ đại

Bạn muốn biết cảm giác của các thiếu nữ Hy Lạp cổ khi để mình trần chạy xuyên qua nhà thờ hay các dải rừng ư? Thế thì hãy thử ăn mặc như người Hy Lạp cổ nhé. Bộ áo váy sau đây rất dễ may:

(Cảnh báo: Chỉ thích hợp cho khí hậu mùa hè!)

1. Gập một mảnh vải hình chữ nhật theo hướng dẫn trong hình. Đừng có lấy thứ vải trải giường tốt nhất của mẹ ra mà thử – tốt hơn hãy lấy vải trải giường của ba.

2. Gập thêm lần nữa.

3. Bây giờ bạn ướm vải quanh người, và dùng kim găm (đinh ghim) để đính hai mẫu vải trên vai lại – người Hy Lạp thời xưa chưa có đinh ghim như chúng ta ngày nay, nhưng bạn có thể “gian dối” chút xíu.

4. Bây giờ bạn dùng đinh ghim ghép các mép vải với nhau. Sau đó đến lượt một thắt lưng buộc quanh eo – trong hình bạn không nhìn thấy dây thắt lưng, bởi vải đã phủ trùm ra ngoài.

5. Vậy là xong bộ quần áo, bạn đã sẵn sàng đi dự tiệc! Thử chạy một đoạn ngắn – rất có thể bạn sẽ hiểu, tại sao người Hy Lạp thưở trước cởi phẳng tất cả quần áo ra khi chơi thể thao?

Dạng quần áo kể trên được người ta gọi là Doric Chiton. Phụ nữ mặc đúng kiểu đó, chỉ có điều dài tới mắt cá chân.

Thử kiến thức ông thầy của bạn

Các ông thầy của chúng ta cũng đâu phải là người hiểu biết tất cả – mặc dù dĩ nhiên họ luôn làm ra vẻ như vậy. Bạn hãy thử đặt ra vài câu hỏi về người Hy Lạp cổ để thử kiến thức thầy giáo nhé:

1. Học giả người Hy Lạp Aristotle yêu thích đặc biệt một loại thịt. Đó là thịt gì?

- a. Thịt lạc đà
- b. Thịt gà tây
- c. Gan ngựa

2. Người ta kể rằng, nhà viết kịch vĩ đại Aeschylus đã qua đời vì bị một con chim đại bàng thả một thứ rơi trúng đầu. Đó là thứ gì thế?

- a. Một con rùa
- b. Một con thỏ
- c. Một tảng đá

3. Bên cạnh các trận thi đấu Olympic còn có các trận thi đấu thể thao Isthmia. Ở đó, người chiến thắng sẽ được nhận một vương miện. Vương miện được làm bằng gì? Bằng...

- a. Rau cần tây
- b. Rau đại hoàng
- c. Vàng

4. Trước khi học giả Aristotle thông thái xuất hiện, người Hy Lạp đã có một lý thuyết rất kỳ quặc về loài voi. Lý thuyết nói gì?

- a. Voi không có khớp gối, vì thế mà khi ngủ chúng phải đứng mà tựa vào thân cây.
- b. Voi không bao giờ quên thứ gì.
- c. Ăn thịt voi sẽ mạnh khỏe như voi.

5. Trò chơi bóng tập thể nào được người Hy Lạp cổ đại đặc biệt yêu thích và còn chơi cho tới tận hôm nay?

- a. Khúc côn cầu
- b. Bóng đá
- c. Bóng chuyền

6. Học giả vĩ đại người Hy Lạp Gorgias khẳng định rằng, chẳng có thứ gì thật sự tồn tại, kể cả bản thân ông cũng vậy. Suýt chút nữa thì ông cũng không tồn tại thật, bởi vụ ra đời của ông hơi có phần khó khăn. Ông đã nhìn thấy ánh sáng mặt trời lần đầu tiên ở đâu?

- a. Trong hầm mộ của người mẹ đã qua đời.
- b. Trên một ngọn núi, trong cơn bão tuyết.
- c. Trên boong của một con thuyền đang chìm.

7. Thanh thiếu niên vùng Sparta được trao những nhiệm vụ gì để kiểm tra khả năng quân sự của họ?

- a. Họ làm việc cho cảnh sát ngầm và giết chết những kẻ quấy rối trật tự công cộng.
- b. Họ quét và sửa chữa đường xá.
- c. Họ phục vụ những người già và nấu nướng cho họ.

8. Nhà thám hiểm Pytheas người Hy Lạp đã đi thuyền buồm xa tới đâu?

- a. Tới nước Anh và lên biển Bắc.
- b. Đến Crete ở Địa Trung Hải
- c. Qua Đại Tây Dương, đến tận châu Mỹ

9. Trong thế kỷ thứ IV trước công nguyên, người Hy Lạp đã phát triển nên một thứ vũ khí mới cho các cuộc thủy chiến. Họ đốt những dung dịch dễ cháy rồi ném vào thuyền hay thành phố của kẻ địch. Món vũ khí này được gọi là gì?

- a. Lửa Hy Lạp
- b. Sự trả thù của thần Zeus
- c. Lửa bay

10. Trên các nấm mồ thường mọc một loài cây linh thiêng, thứ mà ngày nay không còn được người ta coi là linh thiêng nữa. Đó là cây gì vậy?

- a. Ngò tây
- b. Cải
- c. Tỏi

Mọi câu trả lời đúng đều là a.
 * Từ 0 - 5 điểm: Phải cứ ông thầy của bạn đi học lại phổ thông một lần nữa thôi.
 * Từ 6-9 điểm: Không đến nỗi tệ.
 * 10 điểm: Kiểm tra lại xem nhé, liệu ông thầy của bạn trước đó có đọc lên cuốn sách này không.

Câu trả lời:

Kiểm tra bản thân mình

Bây giờ đến lượt bạn nhé! Hãy gắng tìm câu trả lời đúng đắn bằng cách ghép các cụm từ dưới đây thành câu cho tử tế...

A	B	C
Nhà viết kịch Aeschylus	tìm ra một loại vũ khí mới, cụ thể là	một con lạc đà
Một người thân buồn thương	đi thuyền buồm tới tận	khúc côn cầu
Aristotle, một nhà tư duy vĩ đại	qua đời vì	voi không có đầu gối
Một vận động viên thể thao người Hy Lạp	khi ra đời đã nhìn thấy	một con rùa
Một thủy thủ người Hy Lạp	đã trồng	cảnh sát mật (mật thám)
Một thanh thiếu niên người Sparta	đặc biệt rất thích chơi	cần tây
Nhà phát hiện Pytheas	được nhận một vương miện làm từ	nước Anh
Nhà tư duy người Hy Lạp Gorgias	tin rằng	lửa Hy Lạp
Người thắng cuộc của các trận đua Isthmia	làm việc cho	ngò tây
Một người Hy Lạp trước thời Aristotle	giết cho bữa tối	hầm mộ của mẹ ông.

Chết như một người Hy Lạp

Ngày nay chúng ta sống ra sao?

Tên của vị bác sĩ Hy Lạp cổ nhất mà ngày nay ta biết tới là Aesculapius. Đó là một người đàn ông nổi danh trong thời kỳ của mình và đã được rất nhiều người ngưỡng mộ, họ tự xưng là các tín đồ Aesculapius. Nhóm người này không thành lập bệnh viện, mà thành lập một đền thờ. Đa phần các bệnh nhân của họ trở nên khỏe mạnh khi được hưởng thụ sự yên lặng, được ngủ nhiều và ăn tốt. Nhưng những tín đồ Aesculapius muốn được người ta coi là Thần Thánh. Vì thế mà bệnh nhân của họ phải biết hiến tế và cầu kinh.

Đền thờ Aesculapius rất nổi danh bởi các vị bác sĩ – thầy cúng không để cho bệnh nhân nào qua đời. Không biết họ làm điều đó ra sao?

Rất đơn giản: bằng trò gian dối! Khi có ai đó đến đền thờ trong trạng thái nửa sống nửa chết, bệnh nhân tội nghiệp nọ sẽ không được phép vào trong. Và nếu có ai đó đe dọa sẽ chết trong thời gian chữa bệnh, anh ta sẽ bị bỏ ra dài rừng gần đó.

Nhưng đám bác sĩ già nhân giả nghĩa đó chỉ nhằm tới tiền. Họ gây áp lực với những người bệnh và dọa rằng, Thánh Thần sẽ làm cho bệnh của họ nặng hơn nữa nếu họ không trả tiền. Ngoài ra, các vị bác sĩ nọ cũng biết làm quảng cáo nữa: Ngày nay người ta vẫn còn tìm thấy trong các khu đổ nát những dòng chữ được khắc vào các công trình xây dựng, chúng cho ta biết họ đã hứa hẹn những kỳ diệu lớn lao tới mức nào...

MỘT NGƯỜI NỢ CHỈ CÓ MỘT CON MẮT ĐẾN ĐỀN THỜ. TRONG KHI ANH TA NGỦ, CÁC THẦN THÁNH CHÀ DẦU LÊN MÍ MẮT ANH TA, VÀ ANH TA TỈNH DẬY VỚI HAI CON MẮT.

HÀNG ĐẶC BIỆT HẠ GIÁ TRONG ĐỀN: HAI CON MẮT VỚI GIÁ CHỈ MỘT CON!

CÔ GÁI ARETA XỨ SPARTA CÓ NƯỚC TRONG NÃO. ASKLEPIOS CẮT LÌA ĐẦU CÔ, ÚP ĐẦU CHO NƯỚC CHẢY RA NGOÀI RỒI KHÂU ĐẦU LIỀN TRỞ LẠI!

THẬT SỰ LÀ THIÊN TÀI... ĐÁNG TIẾC LÀ ÔNG ĐÃ KHÂU NHẦM ĐẦU!

VÌ TRỌC ĐẦU, HERAMOS XỨ MYTILINI BỊ TẮT CẢ MỖI NGƯỜI CƯỜI CHÊ. KHI ÔNG TA NGỦ, ASKLEPIOS ĐÃ XOA DẦU LÊN ĐẦU ÔNG. HERAMOS TỈNH DẬY VỚI MỘT MÁI TÓC RẬM DÂY ĐEN NHẮNH.

KHỒ
KHỒ

/zzz/

TÓC CỦA ANH MỖI NGÀY CẦN MỘT BÁT SỮA - VÀ TRÁNH ĐỪNG GẤP BỌN CHÓ!

Theo thời gian, các đền thờ dần trở thành những trường y thật sự. Sau này, Hippocrates vĩ đại (460-377 trước công nguyên) đã tuyên bố rằng, tất cả những chuyện chữa bệnh nhờ vào thần thánh chỉ là trò ngớ ngẩn. Ông tin rằng, người ta cần phải nghiên cứu kỹ lưỡng cơ thể của con người và ủng hộ các thí nghiệm khoa học.

Hippocrates trở nên nổi danh đến mức các bác sĩ của chúng ta ngày nay cũng phải nói lên lời thề Hippocrates (mặc dù lời thề này đã được sửa chữa đôi chút trong tiến trình của thế kỷ 20); họ cần phải thề rằng không được đưa thứ thuốc phiện giết chóc cho một ai –ngay cả khi bệnh nhân yêu cầu – và chỉ sử dụng nghệ thuật chữa bệnh duy nhất cho việc giúp đỡ những người bị bệnh.

(Thử tưởng tượng xem, bạn sẽ phải thề khi bạn đến nhập học tại trường mới...)

Cả Hippocrates dĩ nhiên cũng có những điểm yếu nho nhỏ. Ví dụ ông nghĩ rằng cơ thể con người có 91 xương – ngày nay ta biết chính xác hơn, số này là 206!

Ông cũng tin vào hiệu ứng chữa lành bệnh của việc chích máu. Một chàng trai trẻ mắc bệnh đau dạ dày đã bị ông lấy máu nhiều đến độ anh ta hầu như không còn chút máu nào trong cơ thể nữa... vậy mà vẫn sống sót!

Với người mắc bệnh phổi, người ta cầm bệnh nhân mà rung mà lắc để kiểm tra xem trong cơ thể anh ta có vang lên tiếng nước óc ách hay không.

Ông già Hippocrates cũng hơi khó tính chút đỉnh – ông than phiền rằng người ta luôn quy tội cho bác sĩ, một khi có bệnh nhân nào đó qua đời.

Bản thân bạn chắc chắn cũng sẽ bực lên mà thôi, nếu bạn phải làm những gì mà Hippocrates từng làm. Để chẩn đoán bệnh, ông xem xét tất cả, thậm chí...

- Đờ nôn ra
- Ráy tai
- Dãi mũi
- Những vết thương mừng mủ

Chưa đến nỗi nào, bạn thấy thế phải không? Chà, vấn đề là thời đó chưa có các phòng thí nghiệm với các quy trình xét nghiệm hóa học như ngày nay! Theo bạn thì Hippocrates phân tích những mẫu vật của ông như thế nào?

1. Ông xem màu sắc
2. Ông đun chúng với nước cây đại hoàng
3. Ông nếm chúng

3. Hoặc bác sĩ hoặc bệnh nhân phải nếm mẫu vật.

Câu trả lời:

Hippocrates và các tín đồ còn khoan lỗ vào hộp sọ bệnh nhân cho não bộ chảy bớt nước ra. Có điều họ không phải là người đầu tiên thực hiện phẫu thuật trên đầu người. Người ta đã chứng minh rằng những vụ can thiệp như thế đã được thực hiện từ thời kỳ đồ đá kia. (Cái viễn cảnh được phẫu thuật bằng một lưỡi rìu bằng đá quả thật không dễ chịu chút nào.)

Người Hy Lạp mê tín thường giữ mẫu xương được khoan ra từ hộp sọ làm vật cầu may – nó sẽ bảo vệ cho người ta trước bệnh tật.

Hippocrates có nói vài điều mà ngày nay vẫn còn được khẳng định:

Người béo chết sớm hơn người gầy!

Và ông đã đặt ra một số quy tắc ứng xử cho bác sĩ:

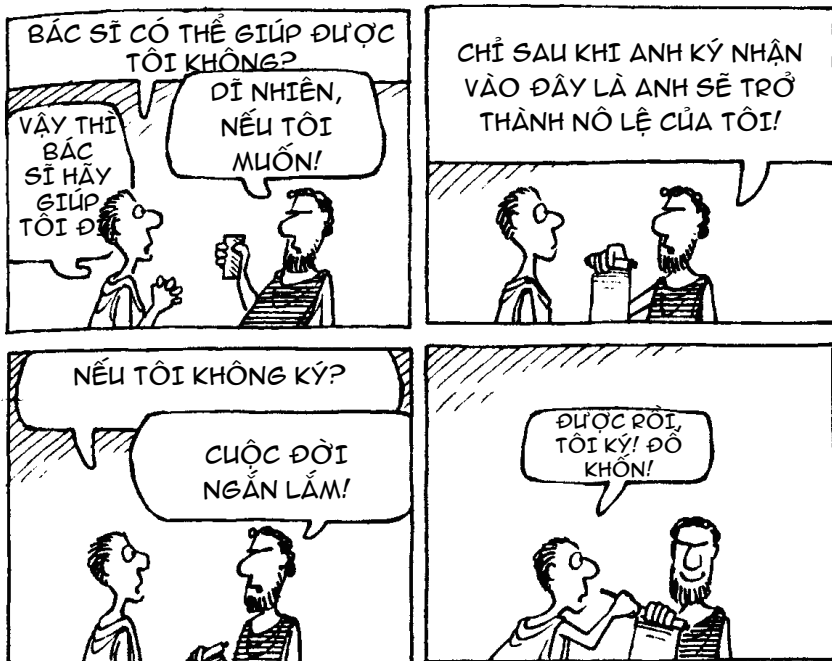
Một bác sĩ tốt phải chú trọng đến cơ thể mình. Một kẻ không thể lo lắng cho sức khỏe bản thân sẽ không thể lo lắng cho sức khỏe của người khác. Ngoài ra, anh ta còn phải sạch sẽ, cần mặc quần áo tốt và sử dụng một loại nước hoa ngọt ngào (nhưng không được quá nặng mùi), tạo cho người bệnh cảm thấy dễ chịu khi tiếp xúc. Nét mặt anh ta không được quá nghiêm trang mà cũng không được quá vui vẻ. Một bác sĩ với cái nhìn u tối sẽ làm cho bệnh nhân sợ hãi, còn một chàng tiến lâm nghiệp lại sẽ không được người ta coi trọng.

Bản thân Hippocrates chắc chắn phải là một bác sĩ gương mẫu, ông sống tới 99 tuổi.

Những phương pháp tòi tệ

Chẳng phải vị bác sĩ nào cũng xả thân vì người bệnh như Hippocrates. Ví dụ anh chàng Menecrates xứ Syracuse là một tay lưu manh tham lam. Anh ta rất thích chọn những người bị bệnh nặng, những người mà anh ta có thể tổng tiền:

Nếu muốn né tránh một dạng bác sĩ như Menecrates thì dĩ nhiên là người ta cũng có thể tìm cách tự chữa bệnh cho bản thân – giống như học giả vĩ đại Heraclitus đã làm.

Heraclitus mắc phải bệnh phù – đây là một căn bệnh làm cho cơ thể sưng lên, bởi quá nhiều nước tụ tập bên trong. Để thử tài chữa bệnh của các bác sĩ, Heraclitus ra cho họ câu đố sau: "Làm sao để biến mưa thành hạn hán?" Đám bác sĩ không nghĩ ra được thứ gì hay ho. (Thật thà mà nói thì bản thân tôi cũng không – có lẽ bạn nghĩ ra chẳng?)

Vậy là Heraclitus quyết định tự chữa bệnh cho mình. Ông cho rằng, sức ấm chính là công cụ tốt nhất để loại trừ đám chất lỏng thừa. Tại trang trại của ông có một đồng phân lớn, ở giữa đồng phân đó khá là ấm.

Heraclitus chui vào đồng phân cho ngập tới cổ... và qua đời.

Cảnh báo: Đừng thử nghệ thuật chữa bệnh bằng phân trong căn hộ của bạn! Hoặc phân sẽ giết chết bạn hoặc mẹ bạn sẽ giết bạn. Ngoài ra, sau khi chữa bệnh, đám bạn bè chắc chắn sẽ không ngủi được bạn nữa đâu – ít nhất là không trước khi bạn tắm đủ 100 lần!

Nạn dịch trầm trọng

Có một thứ mà không một vị bác sĩ Hy Lạp nào chống chọi nổi: một nạn dịch trầm trọng, nổ bùng ra vào khoảng năm 430 trước công nguyên tại thành Athens. Về căn bệnh đã khiến hàng trăm người chết đó, người ta được biết rằng...

- Chắc là nó xuất phát từ Ai Cập
- Nó xuất hiện đột ngột đến mức người ta đồn là kẻ thù đã đầu độc nước trong các bể chứa.
- Người bệnh thọt tiên bị đau đầu, sau đó hai con mắt buốt lên.
- Người bệnh bắt đầu hắt hơi.
- Người bệnh thấy nôn nao khó chịu khi căn bệnh tấn công vào dạ dày.
- Bệnh nhân bị sốt cao đến mức họ không chịu đựng được bất kỳ một mảnh vải nào trên cơ thể.
- Một số bệnh nhân bị khát đến độ họ nhao thẳng xuống giếng.
- Người bệnh bị phát ban
- Đa phần bệnh nhân bỏ mạng.
- Những người khỏe trở lại thường bị mất trí nhớ.

Đa phần bọn chim ăn xác cũng không dám đụng đến những xác người bệnh được chôn trên cang. Nếu ăn thứ đó, chúng cũng sẽ chết.

Nhà viết sử thành Athens tên là Thucydides đã thuật về nạn dịch như sau...

Một số gia đình đốt xác những người thân đã qua đời của họ. Thucydides cũng miêu tả rằng, có những người thậm chí đơn giản chỉ ném xác chết của người thân vào một đồng lửa của người khác... rồi bỏ chạy!

Những vị bác sĩ giết chóc, phần 1

Năm 278 trước công nguyên, vua Pyrrhus của xứ Hy Lạp gặp phải một trận bực mình cực kỳ vì một tay bác sĩ giết chóc. Bác sĩ của ông ta đã gửi thông điệp sau đây đến cho người La Mã:

Kính gửi Fabricius,

Tôi là bác sĩ của vua Pyrrhus. Nếu quý ngài trả tiền tử tế cho tôi, tôi rất sẵn lòng đầu độc ông ta.

Nhưng Fabricius gửi trả lá thư đó cho kẻ thù của mình là vua Pyrrhus và viết thêm vào đoạn dưới đây:

Với những lời chào thân ái nhất đến đức vua Pyrrhus, như thế ngài không có khả năng phân biệt rõ bạn và thù. Ngài chiến đấu chống lại những người trung thực, trong khi để lại vui vầy cùng một lũ ô nhục! Như ngài thấy trong lá thư này, có kẻ đứng cạnh bên ngài đang mong cướp mạng ngài. Chúng tôi cho ngài biết, bởi chúng tôi không muốn liên quan đến những hành động tội phản nhục nhã như vậy. Hãy để cho một trận đánh trung thực quyết định thắng bại cho cuộc chiến tranh của chúng ta!

Fabricius

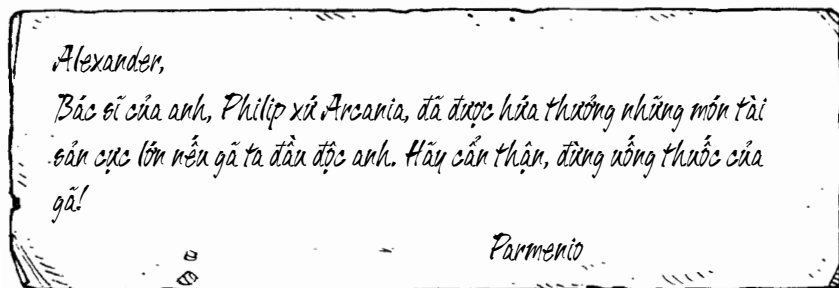
Nhà vua Pyrrhus ra lệnh tóm cổ kẻ phản bội và cho gã ta nếm chính món thuốc của gã: ông cho tử hình tên trộm thuốc độc. Sự hàm ơn của ông đối với kẻ thù La Mã lớn đến mức ông cho thả tất cả tù nhân La Mã, không đòi tiền chuộc.

Những vị bác sĩ giết chóc, phần 2

Nếu đã không thể đầu độc được nhà vua của lực lượng đối địch, thì ít nhất người ta cũng tìm cách ngăn vị vua đó uống các loại thuốc có thể giúp ông ta khỏe mạnh. Làm điều đó ra sao ư? Cực kỳ đơn giản! Người ta cứ vu rằng bác sĩ của vị vua nọ đang muốn đầu độc ông ta... ngay cả khi vị bác sĩ đó hoàn toàn không mang ý định này!

Ít nhất thì cũng có người đã thử làm điều này với Alexander Đại Đế. Một lần khi bị ốm, ông nhận được một lá thư từ người bạn bội phản Parmenio – nội dung lá thư y hệt như lá thư của ông vua Fabricius La Mã...

Buổi tối hôm đó, bác sĩ Philip mang đến cho người bệnh một bát thuốc. Alexander đang để lá thư trên giường. Ông có nên tin vị bác sĩ hay không?

Ông quyết định thực hiện một hành động anh dũng, đưa lá thư cho bác sĩ đọc và đồng thời đưa bát thuốc lên miệng uống một hơi.

Philip cực kỳ ấn tượng. – Làm sao mà hoàng đế có thể tin rằng, đây không phải là thuốc độc? – bác sĩ hỏi.

- Ta không hiểu gì về thuốc độc, – Alexander đáp lời. – Nhưng ta hiểu chút ít về con người. Ta biết anh sẽ không đời nào phản bội ta, bạn yêu quý của ta!

Alexander sau đó khỏe trở lại – vậy là bạn thấy, các bác sĩ thời đó đâu phải tất cả đều là đồ bội phản tham lam!

Bác sĩ trên chuyến du lịch thời gian

Các “bác sĩ” nào sẽ đi du lịch xuyên qua thời gian để trợ giúp cho người Hy Lạp trong trận chiến thành Troy? (Mách bảo: Cũng chính vị bác sĩ này đã đưa ra cái ý tưởng bánh chọe về con ngựa gỗ!)

Bác sĩ Who, ngôi sao chương trình truyền hình nhiều tập những năm 1980 ở Anh. (Ngoài ra, cả thuyền trưởng Kirk cũng để cho người ta đi nhờ phi thuyền Enterprise về thành Troy cỡ đại – nhưng ông đã quyết định không can thiệp vào những sự kiện lịch sử. Troy có vẻ là mức tiêu được yêu mến cho khách đi du lịch xuyên thời gian. Kỳ quặc làm sao, nhà văn cổ Homer hoàn toàn không nhắc đến chuyến này...)

Trả lời:

Thể thao và các trận thi đấu

Người Hy Lạp yêu mến đến điên cuồng các trận thi đấu và đã phát minh ra các trận đấu Olympic. Kỳ Olympic đầu tiên chỉ kéo dài có một ngày; nó đơn giản là một trận thi chạy trên đoạn đường dài 190 mét, được gọi là “đoạn đường Stadion”. (Các Stadion và các đoạn đường thời đó không là hình oval như ngày nay, mà là các đoạn đường thẳng.)

Mãi tới lần Olympic thứ 14, người ta mới thêm một thể loại thứ hai là chạy đúp (đoạn đường dài 384 mét). Bốn năm sau, ở Olympic thứ 15, thể loại thể thao mới nhất là chạy đường dài (chắc là trên 4600 mét), và sau đó có thêm nhiều môn thể thao khác. Cuối cùng, đợt thi đấu kéo dài tới 6 ngày. Trong số chúng cũng có những môn thi đặc biệt dành riêng cho lứa tuổi từ 12 đến 18.

- Nhắc nhở đối với phụ nữ: Phụ nữ và con gái không được phép xem các trận đấu Olympic.
- Nhắc nhở đối với con trai: Các vận động viên điền kinh khi thi đấu không được mặc quần áo.

Ai là nhà vô địch của các bạn?

Các bạn muốn tổ chức một đợt Olympic cỡ mini để so tài với lớp kế bên? Thế thì trước đó các bạn phải tổ chức những cuộc thi đấu trong nội bộ lớp để chọn ra nhà vô địch, người sẽ đại diện cho lớp bạn thi đấu với lớp bên. Sau đó mọi việc có thể bắt đầu! Đừng quên la hét cổ vũ nhà vô địch của các bạn hết sức nhiệt tình khi anh ta ra trận đối mặt với gã trai của lớp bên!

Ta làm như sau: Đầu tiên, các bạn chọn ra một trọng tài. Cả trọng tài cũng phải được rèn luyện trước Olympic, để khi vào cuộc họ không quyết định sai lầm. Và trọng tài phải là những người trung thực vô tư. Hãy thống nhất với nhau về địa điểm và thời gian, và để cho hai chàng vô địch của hai lớp gặp nhau trong:

- Môn chạy 200 mét
- Chạy đường dài: 400 mét
- Nhảy xa không lấy đà: Mỗi tay cầm một quả tạ nặng 1 kg để lăng lấy đà.
- Ném tạ (hãy thống nhất với nhau về một điểm đích – người nào ném gần đích nhất sẽ thắng).
- Ném lao.

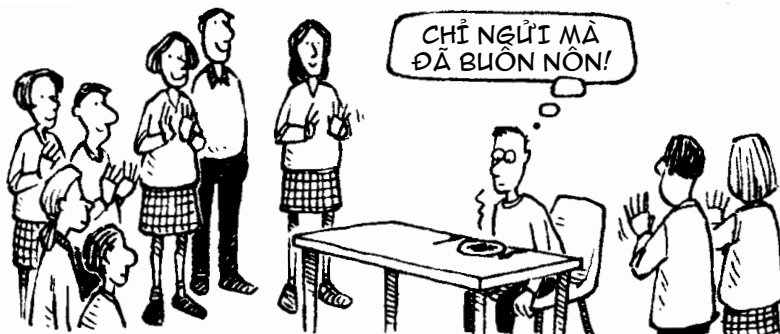
Sau khi thi đấu...

1. Người chiến thắng sẽ nhận được một vương miện làm từ những cành lá của một cây oliu dại, mọc ở một khu rừng thiêng. (Nếu bạn không tìm được cây oliu nào như thế thì hãy tự tạo một vương miện làm bằng thứ bìa carton hoang dại từ một hộp đựng bánh bột ngô nướng linh thiêng.)

2. Tên và xuất xứ của người chiến thắng sẽ được khắc thật to trước đám đông đang cuồng nhiệt reo hò. (Hoặc viết tên anh ta trong sổ báo tường sắp tới.)

3. Khi người chiến thắng quay trở về trong vinh quang, vì tôn trọng anh ta, mọi người sẽ khoan thủng một lỗ thật đặc biệt trong bức tường thành để anh ta chui qua. (Tốt hơn là bạn đừng khoan lỗ nào vào tường của lớp học – nếu không, các thầy cô giáo sẽ có cơ hội chạy trốn các bạn thật nhanh!)

4. Người chiến thắng sẽ nhận được một loạt những sự tôn kính khác – anh ta sẽ không phải trả tiền thuế nữa, và sẽ được chăm lo miễn phí suốt cả đời. (Các bạn có thể quyên góp để nấu cho nhà vô địch của các bạn một món thú vị!)

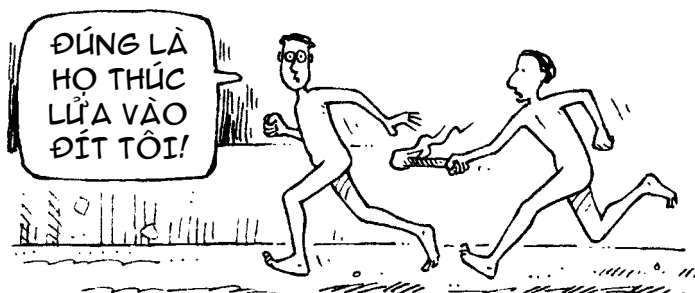

5. Đừng quên chúc mừng người thua cuộc thật nồng nhiệt! Cả người thua cuộc cũng có tình cảm đó nghe. (Một vận động viên vật Olympic có tên là Timanthes càng về già càng trở nên yếu ớt. Trong cơn tuyệt vọng, anh đã châm lên một đồng lửa to bùng rồi ném mình vào trong đó.)

Một số môn thi điền khùng của Olympic

Thi cưỡi lửa – hơi khập khểnh một chút.

Chạy tiếp sức – một trò nóng bỏng! Vị thần Prometheus đã ăn cắp lửa của các thần linh để mang xuống cho loài người dưới Trái Đất. Con người biết trước là thần thánh sẽ nổi cơn giận dữ nên cầm cây đuốc đang cháy đỏ mà co cẳng chạy. Để tôn vinh thần Prometheus, trong các đợt thi đấu Olympic người ta sử dụng đuốc đang cháy làm vật trao tay trong bộ môn chạy tiếp sức. Nếu ngọn đuốc bị tắt thì đội đó sẽ thua cuộc. (Và nếu tóm đuốc sai đầu... ai cha aua!)

Thi đua xe tứ mã – rất nguy hiểm. Nhà thơ Homer đã miêu tả một tai nạn...

Eumelos bị bắn văng ra, nằm cạnh bánh xe. Da anh ta bị tróc ra khỏi khuôn tay, mũi và miệng, còn đầu thì bị ấn lõm ở khu trên lồng ngực. Hai con mắt anh ta ngật lết, và giọng nói hào hùng của anh ta tắt lịm...

Đúng là hơi có phần nặng ký hơn chút đỉnh so với trò đá bóng ở góc sân trường trong giờ nghỉ, đúng không bạn?

Chạy Hoplite – rất vất vả! Hoplite là từ chỉ đám lính đi bộ của người Sparta. Thi chạy trong khi mặc nguyên bộ giáp sắt trên người là một trò chơi đẫm mồ hôi. Bạn cứ thử đeo vài thùng đựng rác bằng kim loại lên lưng mà chạy xem sao – cảm giác trong trò chạy Hoplite của thời xưa chắc cũng như vậy.

Thi thổi kèn Trumpet – ù tai!

Pancration... e hé? Một từ khác để chỉ môn thể thao này là “đấu hết” – đây là một hỗn hợp tàn bạo của quyền Anh và vật. Người ta được quyền làm mọi thứ, chỉ trừ cắn và chọc mắt. Các đối thủ quật nhau đến nhừ tử. Họ được phép...

- bóp cổ
- đá
- vặn cánh tay
- và giẫm, đập, nhảy lên thân thể của đối phương.

Đúng là không dễ chịu chút nào, nếu ta là kẻ thua trận.

Quyền Anh – chỉ một cú móc hàm nho nhỏ, chỉ một con mắt bầm vật vãnh? Đừng có đùa! Người Hy Lạp cổ đại chơi quyền hơi khác chúng ta hôm nay. Ta hãy thử nhìn vào một bài báo thể thao thời cổ đại xem sao...

Trình diễn Olympic

Giá luôn được duy trì ở mức thấp: chỉ 20 Obol!

Damoxenos giật lấy tất cả!

Ở môn đấu quyền của hạng nặng, hôm qua Damoxenos đã đánh gục người thách đấu là Creugas... vậy mà vẫn thua cuộc!

Trong một trận chiến gay cấn, hai bên đã chiến đấu để bảo vệ danh hiệu kỷ lục mà cho tới đó chưa ai xâm phạm nổi. 2000 người xem căng thẳng ngồi trên sân cỏ theo dõi trận chiến diễn ra dưới ánh nắng chiều, theo dõi cho tới kết thúc – một kết thúc không ai ngờ tới!

Những tiếng huýt sáo chê bai

Damoxenos bị huýt sáo chê bai ngay từ khi gã bước chân vào bãi đấu với bàn tay được bọc thêm da. Tiếng hoan hô ca ngợi vang lên khi chàng Creugas đẹp trai xuất hiện. Giọng trọng tài vang to trên sân đấu: – Hãy nhớ, vận động viên có thể tát, có thể đâm và có thể chặt bằng tay. Động

tác đá cũng được cho phép. Nhưng không được húc bằng đầu. Hiểu chưa?

– Thưa hiểu! – Creugas đáp lại bằng giọng kiêu hãnh. Từ phía Damoxenos chỉ vang lên tiếng lẩm bầm.

– Trận chiến sẽ không ngưng lại, nếu không có người tỏ ý đầu hàng. Người tỏ ý đầu hàng sẽ thực hiện điều này bằng động tác giơ tay phải lên. Hiểu chưa? Một tràng cười bắn thiu của Damoxenos. – Cái này tôi không cần hiểu, – gã ta bảo. – Tôi không bao giờ đầu hàng.

Creugas đánh trả một cách khéo léo

Thêm một lần nữa đám đông lại huýt sáo chê bai khi trọng tài lùi về. – Bắt đầu! – trọng tài kêu lên, và Damoxenos lao về phía trước. Gã ta gửi tới những cú đâm như những quả chì nặng ký và tìm cách đâm vào đầu Creugas, nhưng chàng

trai trẻ nhảy lùi về, ngoài ra, anh còn đâm được một quả về phía đối phương.

Cứ thế tiếp tục: Damoxenos nhảy tới nhảy lui và đâm thẳng, nhưng không thể nào trúng vào chàng Creugas nhanh lẹ. Khi đám đông đã bắt đầu mất bình tĩnh và mặt trời đã xuống thấp, trọng tài tạm ngưng cuộc đấu. – Sẽ không xử hòa, – trọng tài tuyên bố. – Trận đấu sẽ được quyết định bởi duy nhất một cú đâm – mỗi người được ra đòn một lần!

Creugas bắt đầu

Căng thẳng, đám khán giả xích lại gần hơn.

– Mày bắt đầu đi, thẳng nhai ranh, – Damoxenos gầm gừ. Gã trai cao to buông thõng hai cánh tay xuống, đám đông nín thở.

Creugas đâm một cú cứng như búa – nhưng Damoxenos chỉ cười khẩy. – Giờ đến lượt tao, – gã nói.

Chàng trai trẻ lắc đầu, đứng chờ ngọn đòn chắc chắn sẽ khiến anh ngất đi. Nhưng mọi việc xảy ra khác hẳn. Damoxenos thúc vào bên dưới sườn đối phương. Gã chìa

thẳng những ngón tay sắc về phía trước, xuyên qua da bụng của chàng trai trẻ. Gã trai cao to giật tay về để rồi đâm tới lần hai. Lần này gã bóc lột phủ ngũ tạng của đối phương ra khỏi khoang bụng.

Đám đông rên lên khi Creugas gục xuống và ngất đi.

Vi phạm luật

– Chỉ được phép ra đòn một lần! – trọng tài la lên. – Anh vừa ra đòn hai lần, Damoxenos – anh đã phạm luật! Anh bị truất quyền thi đấu! Qua đây, tôi tuyên bố Creugas là nhà vô địch!

Khán giả hoan hô reo mừng. Nhà vô địch mới không nói nổi lời nào.

Huấn luyện viên của anh ấy phát biểu: “Thật là một chàng trai vàng! Đã chiến đấu rất dũng cảm! Cậu ấy thật sự xứng đáng. Tới đây chúng ta phải chúc mừng, phải chạm cốc vì cậu ấy – vụ này nhất thiết phải mở tiệc!”

Creugas, chúng ta sẽ không bao giờ quên anh! Anh đã chiến đấu đến giọt sức cuối cùng, một vận động viên cống hiến tất cả cho cuộc đấu...

Bạn đã biết chưa...?

1. Những ai gian dối trong Olympic sẽ phải nộp một khoản tiền rất lớn cho quỹ thu thập tiền để đúc tượng thần Zeus. Và khi những đợt thi Olympic của những người Hy Lạp cuối cùng bị xóa bỏ, người ta đã có hàng loạt tượng thần Zeus ở Olympus – rõ ràng là đã có không ít kẻ dối gian.

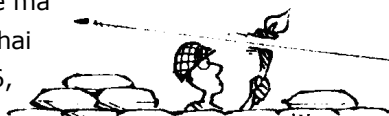
2. Môn thi bị gian dối đặc biệt nhiều là môn đua xe ngựa. Người ta cá độ là sẽ thua, mặc dù có một bộ tứ mã rất tốt. Thế rồi trong khi thi, người ta làm ra vẻ đập roi vào bốn ngựa túi bụi để giục cho chúng chạy nhanh hơn về phía trước – nhưng trong sự thật thì ghìm dây cương lại. Trò “kéo ngựa” như thế để kiếm tiền được áp dụng cho tới tận hôm nay.

3. Các đợt thi Olympic bị người La Mã cấm đoán, sau khi họ xâm chiếm được đất Hy Lạp. Họ không mấy coi trọng các môn thể thao, mà thích những cuộc thi giữa các đấu sĩ, nơi mỗi đối phương phải chiến đấu cho tới khi một bên bị giết. Người La Mã đã xây dựng nên những công trình rất lớn làm nơi tổ chức những trận thi đấu của họ.

Cả một thời gian dài, người Hy Lạp thua trận vẫn được phép tiếp tục có Olympic – cuối cùng đến năm 394 sau công nguyên, Thống soái Theodosius của La Mã ra lệnh cấm tổ chức Olympic.

4. Trong các đợt Olympic của đất Hy Lạp cũng có cả những trận đua tài trong các môn âm nhạc, kịch nói và hùng biện.

5. Sau khi bị cấm, Olympic đã không được tổ chức suốt 1500 năm. Mãi tới 1896, các đợt Olympic mới được vực dậy trở lại bởi một nhà quý tộc trẻ tuổi người Pháp có tên là Pierre de Coubertin. Kể từ đó cho tới nay, cứ 4 năm Olympic lại được tổ chức một lần. Ở đất Hy Lạp cổ, người ta tổ chức các cuộc thi đấu Olympic để tôn vinh thần Zeus, và trong thời gian đó, tất cả các cuộc chiến cũng như những trận đấu đều phải ngưng lại. Đến thời kỳ chúng ta thì chuyện thật đáng buồn, người ta coi chiến tranh quan trọng hơn, vì thế mà những đợt Olympic giữa thời kỳ của hai thế chiến đã phải ngưng ba lần (1916, 1940 và 1944).

6. Nhà vô địch Olympic đầu tiên mà chúng ta biết tới là một đầu bếp: Coroibos xứ Elis.

7. Vận động viên điên kinh trẻ tuổi Pisidorus muốn đưa mẹ mình đến xem Olympic. Bởi phụ nữ bị cấm đến chốn này, nên bà đã phải cải trang thành đàn ông.

8. Ngày nay, rất nhiều vận động viên khi thi đấu sử dụng giày hiệu Nike – nhưng bạn có biết, Nike chính là tên nữ thần chiến thắng của đất Hy Lạp? Nữ thần này canh chừng tất cả các trận đấu thể thao.

9. Khái niệm "Stadion" thời đó được dùng để chỉ một đơn vị đo đạc, cụ thể là chiều dài của một sân vận động thể thao (192,7 mét) – vì thế mà các sân vận động sau này tại các nước nói theo ngôn ngữ phương Tây đều có tên là Stadion. Những đường chạy ở đây không tròn hoặc hình Oval, mà là đường thẳng – ở những môn thi chạy dài hơn, vận động viên phải chạy theo hai hướng.

10. Nhà thơ Homer đã miêu tả cuộc thi đấu giữa Odysseus và Achilles. Odysseus lúc đó sắp sửa thua cuộc và gửi một lời cầu xin lên nữ thần Athena. Vị thần dễ thương này không chỉ lo lắng sao cho Achilles bị vấp, mà còn để cho anh ta ngã chúi đầu vào một đồng phân bò. Achilles nuốt phải phân bò – và dĩ nhiên thua cuộc.

Ăn như một người Hy Lạp

Những trò gian dối trong cúng tế

Thật ra mà nói, đồ cúng tế phải là một món quà dâng cho các thần linh. (Dĩ nhiên là đi kèm với suy nghĩ nền tảng sau: "Đây, thưa vị thần kính mến! Tôi dễ thương với các ngài – vậy các ngài cũng dễ thương với tôi chứ hả?") Nhưng khi những người Hy Lạp cúng tế một con thú cho các vị thần thì người ta lại nướng nó lên rồi ăn hết. Chuyện này cũng tương tự như việc bạn mua cho người mẹ đáng kính của bạn một hộp socola, sau đó tự mình ăn hết chỗ sôcôla đó.

- Vinh hạnh cao nhất là được ăn tim, phổi, gan và thận của con thú cúng tế.

- Những miếng thịt tốt nhất sẽ được chia đều.

- Phần còn lại được người ta cho vào cối xay thịt để sử dụng cho các món súp, món canh – đó là thứ mà người dân nghèo được phép ăn.

- Đến lượt các vị thần linh, chẳng còn lại chút nào của con thú được cúng tế – chỉ có mỗi cái đuôi, xương hông cũng như mật. Ngoài ra, người Hy Lạp có thói quen trộn máu với mỡ rồi đổ vào bụng đói của con thú. Toàn bộ món này sau đó được rán lên và ăn như một món phụ. Rất có thể bạn cũng muốn nếm đôi chút? (Dĩ nhiên là không phải bỏ công ra để cúng tế nguyên con bò – làm trò đó thì bạn có thể nhanh chóng làm hồng cả tấm thảm trải phòng khách của gia đình đấy!) Rất dễ dàng, bạn có thể mua món ăn thần thánh cổ đại này trong tiệm thịt, ngay bên góc phố thôi! Khi tới đó, bạn phải hỏi món gì nào? Hỏi mua món...

1. Dạ dày nhồi
2. Dồi tiết
3. Xúc xích

“bàn tiệc khi giết lợn”.
miền nam nước Đức, món này là món chuẩn, có mặt trong mọi
như người dân tiểu bang Bayern thuộc nước Đức ngày nay – ở
2. Dĩ nhiên là đôi tiết. Người Hy Lạp đa phần rán chúng lên, y hệt

Câu trả lời:

Cúng tế cây cỏ

Đất Hy Lạp cổ đại dĩ nhiên cũng có những người ăn chay trường. Họ cúng tế cho các thần linh rau cỏ – nhưng cũng rất ngon lành nghe!

Milon, chàng trai bánh

Milon là người đã vô địch nhiều lần trong môn vật – và anh ta thấy mình là một gã bánh bao. Có một lần, trước lúc vào trận Olympic, anh ta vác một con bò mộng con còn sống trên vai và chạy qua sân vận động, để ai cũng nhìn thấy là anh ta mạnh mẽ đến đâu. Sau tất cả những trò gây hồi hộp nọ, Milon cần một món ăn bé nhỏ – vậy là anh chàng mổ con bò đó ra và ăn hết nó. Trước khi một ngày hết thúc, anh ta đã ăn hết cả con bò mộng.

Chắc chắn là trên đỉnh Olympus cũng có vài vị thần hiểu biết đôi điều về tính công bằng, bởi Milon đã nhận được những gì thật đáng được hưởng – chính xác những gì mà anh ta xứng đáng.

Lại thêm một lần nữa, Milon muốn khoe khoang sức lực của mình. Anh ta dùng bàn tay trần để chẻ một thân cây... nhưng bàn tay bị tắc lại trong thân cây đó. Dù có kéo và rút thế nào, anh ta cũng không giải phóng được bàn tay ra. Cuối cùng, một đàn chó sói xuất hiện. Chúng liếm mép và tiến lại gần hơn, gần hơn...

Chúng làm gì với anh ta? Chúng làm chính những gì mà anh ta đã làm với con bò mộng con – chúng chỉ quên nấu anh ta lên trước đó.

Những món ăn tồi tệ

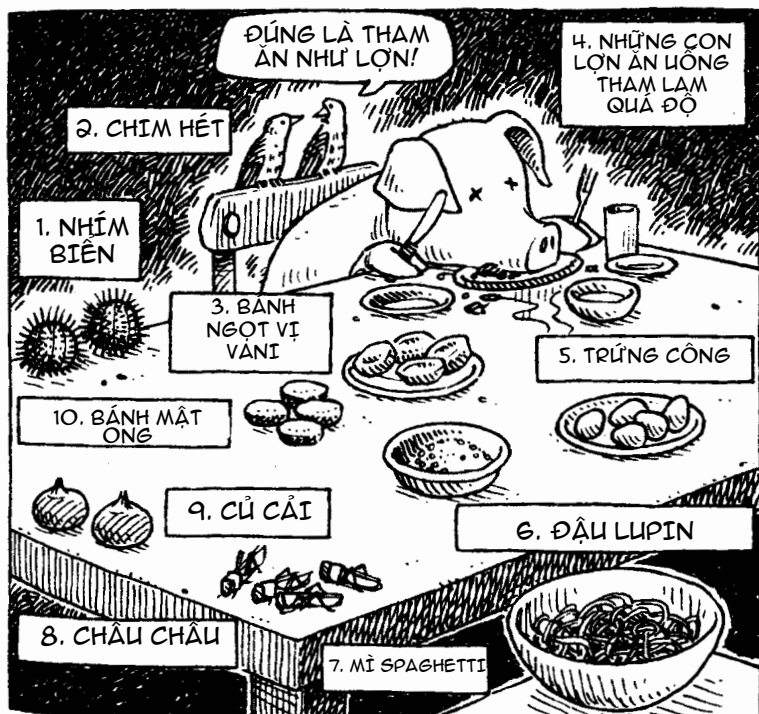
Người Hy Lạp mặc dù ăn thịt những con vật mà họ đã cúng tế cho thần linh, nhưng trong những ngày bình thường thì họ không ăn

nhiều thịt. Một nhà nghiên cứu lịch sử đã có lần nói: “Một bữa ăn Hy Lạp thời đó bao gồm hai món: Món thứ nhất là một dạng bột – và món thứ hai cũng là một dạng bột.”

Nghe có vẻ trầm trọng, nhưng thực tế không đến nỗi như thế. Món bột ở đây là một dạng bánh được làm từ đậu lăng, đậu và ngũ cốc – tất cả được giã nhỏ và trộn với dầu. (Dĩ nhiên là dầu thực vật – không phải dầu nhờn dùng để bôi động cơ.)

Nông dân Hy Lạp ăn món bột này với quả ôliu, quả vả, các loại hạt dẻ cũng như phô-mai dê. Người ta uống sữa dê hoặc nước.

Sau cộc mốc 500 năm trước công nguyên, những người giàu bắt đầu ăn nhiều thịt hơn: Thịt dê hay thịt lợn, thịt cừu hay thịt hươu, thêm vào đó họ lại thích uống rượu vang hơn uống nước. Theo bạn, trong số những món ăn dưới đây, món nào có trong thực đơn của họ?

Món súp Sparta

Rất có thể các bạn không mấy sung sướng với cuộc sống thời Athens cổ đại cùng trò ăn châu chấu và chim hét. Trong đời thật còn có những món ăn tồi tệ hơn như thế. Không tin, bạn cứ thử sống ở Sparta mà xem!

Người Sparta có một món ăn khủng khiếp mà họ gọi là súp đen. Súp đen được làm từ máu, nước ninh xương, muối và giấm!

Người Athens có những câu nói độc ác về trò ăn uống của dân Sparta. Người ta bảo rằng: "Dân Sparta muốn là người dững cảm nhất thế giới – mà họ cũng phải dững cảm thôi. Cụ thể là trong việc ăn uống!"

Người ta cũng hay nghe thấy: "Cũng chẳng lạ khi dân Sparta bình tâm nhìn thẳng vào mặt Thần Chết trên chiến trường – Đối với bọn họ thì cái chết chắc là dễ chịu hơn những bữa ăn!"

Một nhà sành ăn người Hy Lạp

Ông Arcestratus, một người Hy Lạp vào thế kỷ thứ 4 trước công nguyên, đã viết nên cuốn sách nấu ăn đầu tiên của toàn châu Âu. Ông viết các công thức nấu ăn thành thơ – chắc dùng để đọc trong các bữa tiệc nhiều hơn là dùng để làm sách hướng dẫn làm bếp. Cuốn sách có chứa vài lời khuyên bảo kỳ quặc cho chuyện nấu nướng cùng các thực khách. Arcestratus có vẻ là một người đàn ông cáu kỉnh, người thể hiện những ý kiến của mình hết sức rõ ràng:

*Nó tới chỗ chúng ta từ Biển Đen,
Con cá lành canh mặn chát
Vị nhạt, mà mùi tanh phát điên –
Ném nó xuống địa ngục cho khuất mắt!*

Archestratus có những ý thích rõ rệt. Ông ưa chuộng những món ăn đơn giản mà giàu chất béo bổ của bếp nhà...

*Mới đây có người nói thịt bò
Là món ăn sang trọng nhất.
Đâu cần phải cãi lớn nói to:
Ngon nhất bàn tiệc là thịt lợn!*

Những lời nhận xét thâm độc được Archestratus dành cho những món ăn nước ngoài, thứ đã làm hỏng nền ẩm thực Hy Lạp tốt lành bằng những công thức nấu khùng khiếp:

*Tốt nhất đừng nên đến La Mã
Nếu bạn muốn thưởng thức cá pecca.
Cả món cá lẫn đầu bếp nơi đó
Đều nên ném ra bãi tha ma!*

*Người Syracuse cũng làm món pecca
Nhưng nấu kèm nước dưa leo chua ngọt
Thậm chí còn đổ thêm nước sốt
Sốt phô-mai – chỉ đáng cho ta nhổ phì ra!*

Cũng may mà Archestratus thời đó chưa biết đến nghệ thuật ẩm thực hiện đại của đất Italia. Nếu biết, không hiểu ông sẽ nói gì về món Pizza và Pasta? Rất có thể sẽ như sau...

*Spaghetti là một nỗi kinh hoàng:
Thật khó đưa lọt chúng vào trong!
Còn thứ bánh Pizza nóng rẫy
Chắc chắn có hại cho vòm họng!*

Trẻ em, trẻ em

Nỗi lo lắng của trẻ sơ sinh

Khoảng từ 500 đến 300 năm trước công nguyên, có rất nhiều yếu tố tham gia quyết định sự sống còn của một em bé sơ sinh. Nếu là bạn, liệu bạn có sống sót?

Người cha quan sát đứa trẻ mới đẻ.

Nó có khỏe mạnh không?

Có – tiếp tục với câu 1

Không – tiếp tục với câu 2

Không rõ – tiếp tục với câu 5

1. Nếu bạn có quá nhiều con trai, chúng sẽ chia mảnh đất của bạn ra thành những mảnh nhỏ tí xíu khi bạn qua đời. Quá nhiều con gái sẽ tốn của bạn một gia tài. Bạn có muốn giữ đứa trẻ này không?

Có – tiếp tục với câu 6

Không – tiếp tục với câu 2

2. Đặt đứa bé vào một cái bình đựng nào đó (ví dụ như một Pithos bằng đất nung) rồi đưa nó lên trên một đỉnh núi. Bạn có thương xót nó không?

Có – tiếp tục với câu 4

Không – tiếp tục với câu 3.

3. Đứa bé sơ sinh sẽ chết trước khi được một tuần tuổi.

4. Hãy báo cho một cặp vợ chồng chưa có con. Họ sẽ đến đón nó về trước khi nó bị chết hoặc bị chó sói ăn thịt. Đứa bé sơ sinh sẽ có bố mẹ mới.

Tiếp tục với câu 6.

5. Người cha kiểm tra đứa bé, bằng cách xát vào da nó nước lạnh như băng, rượu vang hay nước tiểu (ái ai!). Nó có sống sót không?

Có – tiếp tục với câu 6

Không – tiếp tục với câu 3.

6. Đứa trẻ bây giờ là một thành viên của gia đình. Hãy tuyên bố sự kiện vui mừng này bằng cách treo một đồ trang sức thích hợp lên cửa nhà: Một cành ôliu cho bé trai, và một chút len cho bé gái. Tiếp tục với câu 7.

7. Thực hiện nghi lễ Amphidromia: Khi đứa bé được một tuần tuổi, người ta sẽ quét nhà và phun nước xuống nền nhà. Sau đó người cha bế đứa bé chạy một vòng quanh bếp lửa, và gia đình hát những bài ca thánh ca.

Tiếp tục với câu 8.

8. Khi đứa bé được mười ngày, người ta sẽ đặt tên cho nó. (Con trai được đặt tên theo ông). Xin chúc mừng, bạn đã vượt qua được thử thách – bây giờ thì chỉ còn bệnh tật, dịch bệnh, tai nạn hoặc những cuộc chiến mới có thể cướp mạng bạn mà thôi!

Thông điệp tốt lành: Con trai *không phải* đến trường cho đến khi 7 tuổi.

Thông điệp tồi tệ: Con gái *không được phép* đến trường – cần giữ cho phụ nữ ngu đần.

Ngoài ra, trong giờ toán, người ta không giảng dạy với các con số, mà tính toán bằng các chữ cái: $a = 1$, $b = 2$, $c = 3$ và cứ thế tiếp tục.

Các bạn có biết, $BA + CAFE$ cho kết quả bao nhiêu không?

981E = 591E + 1Z

Câu trả lời:

Thông điệp hết sức tồi tệ: Trong trường, mỗi cậu bé đều có một nô lệ. Không, không phải để nô lệ chép bài hộ đâu nhé. Nô lệ này nhận nhiệm vụ canh chừng sao cho cậu học trò cư xử đúng mực. Nếu không tử tế, cậu sẽ bị chàng nô lệ đánh đòn.

Hãy thử kiểm tra ông thầy của bạn

Người Hy Lạp yêu thích trò suy nghĩ cặn kẽ về tất cả mọi thứ đến điên cuồng – qua đó, họ đẻ ra môn “triết học”. Nhưng những suy nghĩ điên cuồng nhất lại là của một nhà tư duy người Italia: Zenon xứ Elea. Người Hy Lạp rất thích suy nghĩ về những câu hỏi do Zenon đặt ra. Hãy thử kiểm tra ông thầy của bạn bằng những câu hỏi dưới đây...

Xúc xắc guốc móng chẵn

Rất có thể các bạn đang theo học ở một trường có bữa ăn trưa? Vậy thì chắc chắn các món ăn đã có lần khủng khiếp đến mức bạn cần nhắc xem, nên ăn hay thà nhịn đói còn hơn.

Có lần, một nạn đói đã đổ xuống đầu người dân xứ Lydia. Họ quyết định nghĩ ra một cách để chống lại cảm giác đói, và họ nhận ra rằng, càng nghĩ nhiều đến chuyện ăn uống thì cảm giác đói càng cồn cào hung dữ. Vậy là dân Lydia nghĩ ra những trò chơi để phân tán tư tưởng, giúp người ta không nghĩ nhiều đến chuyện ăn uống nữa. Họ chơi trò gieo xúc xắc. Xúc xắc của họ ở đây là những khúc xương thú vật có hình lập phương.

Trò chơi khiến họ chăm chú đến mức hầu như không cảm nhận thấy cơn đói nữa. Vào ngày hôm sau, họ ăn tất cả những gì có thể tìm thấy và hoàn toàn không chơi một chút nào. Cứ như thế kéo dài ròng rã 18 năm trời! Một ngày này chỉ chơi, một ngày kia chỉ ăn.

Vậy là: nếu có lần nào đó bạn không ưa món ăn của mình, thì hãy thử chơi trò xúc xắc kiểu Lydia! Tất cả những gì các bạn cần ở đây là năm con xúc xắc lấy từ một con thú thuộc họ guốc móng chẵn (Bọn này có những cái xương cổ chân hình lập phương đẹp tuyệt vời!). Trong đám thú họ guốc móng chẵn có thể kể tới trâu, lợn, dê, linh dương và cừu. Rất có thể bạn gặp may, và trên thực đơn của trường bạn đang có món guốc móng chẵn...

Khi ông đầu bếp ở trường đang làm thịt con vật, hãy hỏi xin ông ấy những cái xương hình lập phương nhỏ trên cổ chân con thú guốc

móng chắn. Nếu nhà trường không lên kế hoạch cho món lẩu thập cẩm guốc móng chắn, thì bạn đành phải sử dụng những con xúc xắc bình thường vậy.

Trò chơi xúc xắc: “Năm ngựa ở trong chuồng”

Người tham gia: Một hoặc nhiều.

Bạn cần: Năm khúc xương nhỏ của loài guốc móng chắn (hay năm viên xúc xắc nhựa bình thường).

Luật chơi: Đặt bốn viên xúc xắc hay là bốn khúc xương cạnh nhau lên nền đất. Mỗi khúc xương tượng trưng cho một con ngựa.

Đặt úp bàn tay trái xuống mặt đất, giãn rộng các ngón tay ra. Khoảng đất giữa các kẽ ngón tay là các “ngăn chuồng” trong dãy chuồng ngựa.

Dùng tay phải tung viên xúc xắc thứ năm lên không trung.

Trước khi bạn dùng bàn tay phải để đón bắt viên xúc xắc thứ năm đó, bạn nhanh lẹ đẩy một con ngựa vào chuồng của nó – nói một cách khác: Bạn găng nhanh như chớp đẩy một trong bốn viên xúc xắc đang nằm trên đất vào giữa những kẽ tay trái của mình.

Chắc đến bây giờ thì viên xúc xắc thứ năm đang nằm gọn trong bàn tay phải của bạn.

Nhắc lại tất cả những bước trên, cho tới khi cả bốn con ngựa đều được đưa vào chuồng – dĩ nhiên mỗi ngựa vào một ngăn!

Bây giờ bạn nhắc bàn tay trái lên, sao cho bốn con ngựa đứng ngoài trời cạnh nhau. Ném viên xúc xắc thứ năm một lần nữa lên cao, dùng tay (vẫn là bàn tay phải) tóm lấy bốn viên xúc xắc đang nằm dưới đất lên và cũng dùng tay này hứng viên xúc xắc thứ năm đang rơi xuống, cùng với bốn viên này. Bây giờ bạn đã có tất cả “năm ngựa ở trong chuồng”.

Nếu bạn làm thành công tất cả các thao tác trên, hoặc mắc một sai lầm nào đó, thì bạn phải đưa xúc xắc sang cho người chơi kế tiếp.

Người đầu tiên có mười lần “năm ngựa trong chuồng” sẽ là người thắng cuộc!

Thi chơi

Những trò chơi được trẻ em Hy Lạp tìm ra từ ngày đó còn được chơi tới tận ngày nay ở một số quốc gia. Rất có thể bản thân bạn cũng biết một số trong những trò chơi này. Nếu không, và nếu bạn rất muốn thử vài trò chơi cổ đại – hãy đọc phần dưới đây, chúng tôi miêu tả sáu trò chơi khác nhau:

Ngày và Đêm

Trò chơi dành cho hai đội, hiện thời vẫn còn được chơi ở đất Italia, Pháp cũng như Đức. Cho trò này, người ta cần một đồng xu bạc. Dùng màu tô đen một mặt của đồng xu – mặt đó sẽ là “Đêm”. Mặt sáng còn lại là “Ngày”.

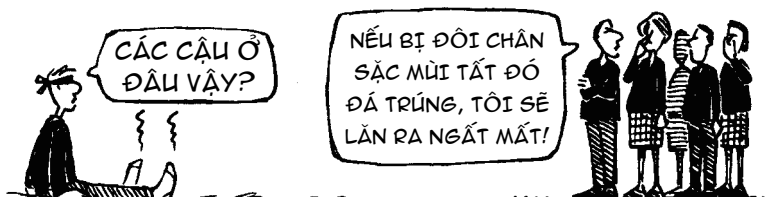
Luật chơi:

1. Chia thành hai đội – đội “Ngày” và đội “Đêm”.
2. Ném đồng xu này lên không khí.
3. Nếu nó rơi xuống đất và ngửa mặt đen lên trên, thì đội “Đêm” sẽ truy lùng đội “Ngày”. Nếu đồng xu ngửa mặt sáng lên trên, đội “Ngày” sẽ săn đuổi đội “Đêm”.

Nổi nấu ăn

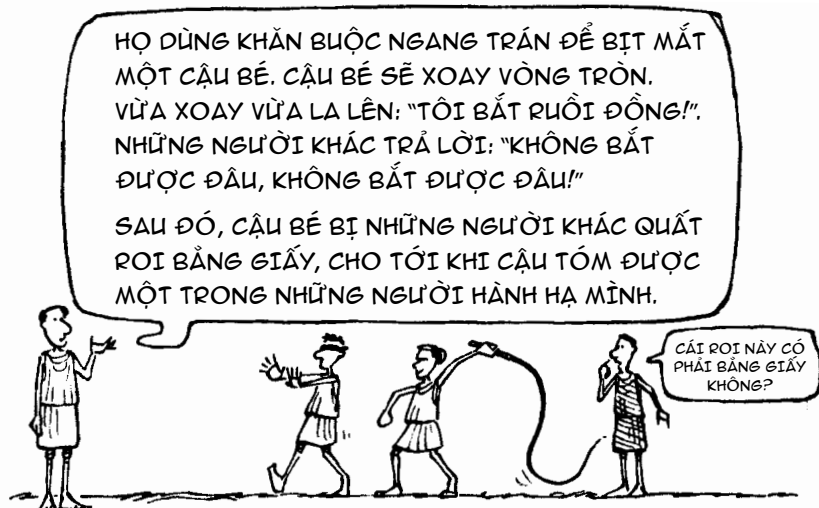
Luật chơi:

1. Một người tham gia sẽ bị bịt mắt lại.
2. Anh ta ngồi xuống giữa vòng chơi.
3. Những người khác tìm cách chạm vào người hoặc véo nhẹ anh ta.
4. Người chơi ở giữa tìm cách đá trúng ai đó.
5. Ai bị đá trúng, sẽ phải vào thế chỗ cho người ở giữa vòng chơi.

Ruồi đồng

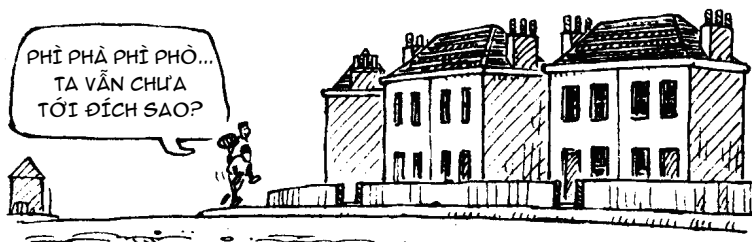
Đây là phiên bản cổ đại của trò chơi "con bò mù" ngày nay. Một người Hy Lạp miêu tả trò chơi như sau:

Ephedrismos

Luật chơi:

1. Một người chơi bị bịt mắt và cõng một người khác.
2. Người được cõng sẽ điều khiển người bịt mắt cõng mình đến đích được đánh dấu sẵn trên nền đất.
3. Khi người bịt mắt đến đích, vai trò sẽ được thay đổi. Người ta cũng có thể tổ chức thi, nơi có nhiều cặp cùng thi chạy tới đích.

Ném bóng

Người Hy Lạp cũng biết những trò chơi với bóng, tức là nơi mà người ta phải ném được quả banh vào trong một khung thành nhỏ.

Chúng ta chỉ có vài bức vẽ trên bình hoa, cho biết cảnh chơi bóng ngày đó, nhưng luật chơi thì không được ghi chép lại. Bạn hãy tự nghĩ ra luật chơi nhé! Rất có thể trò chơi được thực hiện như sau:

1. Một người đứng ở một vị trí được đánh dấu trước, ở khoảng cách đủ xa đối với khung thành.

2. Anh ta được phép ném bóng vào khung thành mười lần.

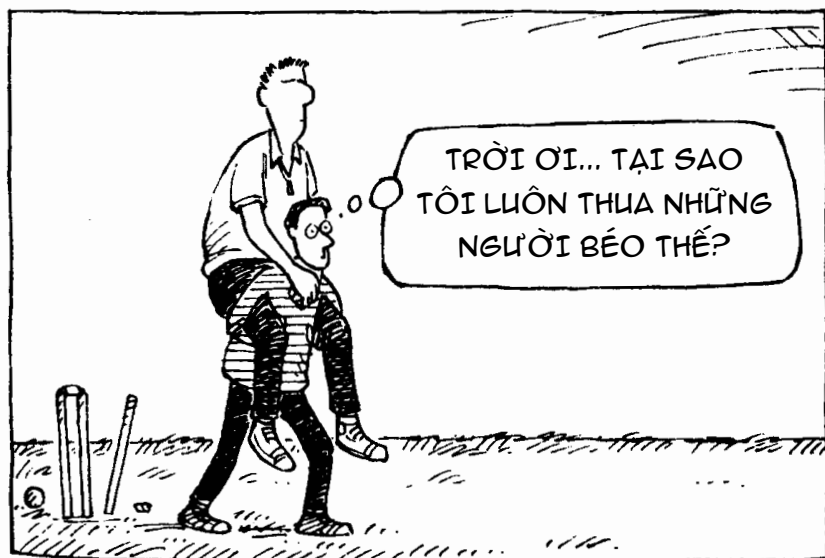
3. Đối phương đứng trong khung thành gắng ngăn bóng và ném bóng trở lại.

4. Đổi vị trí: Người kia được phép bóng ném mười lần.

5. Ai có số bàn thắng nhiều hơn là người thắng cuộc.

6. Ở lần chơi sau, khoảng cách ném bóng sẽ được tăng lên.

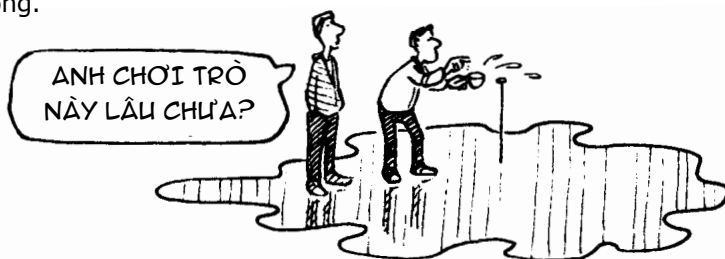
Trong các bức vẽ trên bình hoa, có vẻ như người thua cuộc sẽ phải cống người thắng cuộc một đoạn.

Kottabos

Luật chơi:

1. Cắm một chiếc gậy gỗ xuống đất.
2. Lẹ làng để một mảnh kim loại nhỏ lên đỉnh cây gậy.
3. Khi uống rượu vang, bạn để lại một chút trong chiếc cốc có hai quai cho ra người lịch sự (ít nhất thì người Hy Lạp cổ cũng làm như vậy).
4. Cắm vào một quai cốc và găng búng phần rượu vang trong cốc vào mảnh kim loại nhỏ trên đỉnh gậy, sao cho mảnh kim loại này rơi xuống.

(Bạn có thể tưởng tượng rằng người Hy Lạp cổ đại khi đã trưởng thành vẫn chơi trò trẻ con này trong những bữa tiệc?)

Thay vì rượu vang, và một chiếc cốc hai quai, bạn cứ sử dụng nước bình thường và một chiếc cốc bình thường. Thay vì một cây gậy, cứ đơn giản lấy cán chổi của mẹ bạn là xong, và thay vì một mảnh kim loại nhỏ, bạn lấy một đồng xu... Nhưng tốt hơn cả là đừng thử trò này trong phòng khách của gia đình nhé!

Đợt kiểm tra lịch sử dành cho các bậc phụ huynh

Nếu cha mẹ bạn tự cho mình là những người siêu siêu tuyệt thông minh, bạn có thể đẩy họ vào một cuộc thử thách nhỏ. Tất cả những gì họ cần phải trả lời là “trong đất Hy Lạp cổ”, “trong thời kỳ Phục Hưng”, hoặc “trong thế kỷ 19”.

Câu hỏi của bạn là những trò chơi hoặc những đồ chơi sau đây xuất hiện lần đầu tiên vào thời gian nào?

1. Rối dây
2. Cờ Dame
3. Kéo co
4. Con rối biết cử động tay chân
5. Ôtô trò chơi
6. Yo-Yo
7. Cái lục lạc dành cho trẻ sơ sinh
8. Con quay
9. Trò chơi bập bênh
10. Ném vòng

Câu trả lời:

Trẻ em thời Hy Lạp cổ biết tất cả những trò chơi này. Những ai trả lời "trong thời kỳ Phục Hưng" hoặc "trong thế kỷ thứ 19" là sai. Cha mẹ bạn đặt kết quả ra sao?

10 điểm: Không thể nào là sự thật – chắc có trò gian dối sao đây!

6-9 điểm: Phụ huynh của bạn quả không đến nỗi tệ!

3-5 điểm: Cứ hộ đi học lại một lần nữa đi – hãy đưa cuốn sách này cho họ đọc.

0-2: Đừng bao giờ này ý định dài dặt nhờ ba mẹ mình giúp giải bài tập về nhà trong môn lịch sử nghe! Thảm chí con chuột lang của bạn còn giúp bạn tốt hơn đây. (Thảm chí một con chuột lang đã chết cũng còn tốt hơn!)

Dân La Mã fiến đến!

Trận thua đậm ở Beneventum

Theo thời gian, quân đội Hy Lạp mỗi lúc một trở nên yếu ớt hơn, và những người La Mã lớn mạnh lên. Đầu tiên người Hy Lạp còn thắng tất cả các trận đánh – mặc dù lần nào họ cũng mất rất nhiều quân. Nhưng dân La Mã biết học hỏi từ những sai lầm của mình và cứ sau mỗi trận họ lại chiến đấu tốt hơn lên, cho tới cuối cùng, vào năm 275 trước công nguyên...

Tỷ số hiện thời: La Mã 1 - Hy Lạp/Voi 0

Tất cả những điều cần biết về những con voi Hy Lạp

1. Người Hy Lạp đầu tiên phải đối mặt với một đoàn quân voi là Alexander Đại Đế trong trận xâm chiếm đất Ấn Độ.

2. Ưu điểm của những con voi chiến đấu: Chúng làm kẻ thù hoảng hốt và đạp cho mọi thứ nát bét. Ngoài ra, những cung thủ ngồi trên lưng voi sẽ có một vị trí bắn tốt và có cái nhìn bao quát.

3. Người Hy Lạp nhập voi từ Ấn Độ – kèm theo đó là người dạy voi. Một con voi phải lao động và luyện tập từ tấm bé với người thầy của nó. Sẽ không một ai khác ra lệnh được cho con voi này, bởi nó chỉ hiểu ngôn ngữ của ông thầy dạy nó mà thôi.

4. Những người dạy voi của đất Ấn Độ đóng một vai trò quan trọng đến mức tiền lương của họ còn cao hơn tiền lương của một người lính Hy Lạp bình thường.

5. Sau vụ bị mắc bẫy ở Beneventum, người Hy Lạp tiến về Argos. Một trong những con voi chiến đã bị mất thầy (quản tượng). Con voi đạp lên đám đông mà đi cho tới khi tìm thấy xác ông thầy dưới đất. Con voi dùng vòi quấn lấy người thầy và đặt lên cặp ngà của nó, đưa ông đi xuyên qua bãi chiến trường. Trên đường, gặp ai nó cũng giẫm cho bẹp dí – người Hy Lạp cũng như người La Mã.

Kết thúc đau buồn của Pyrrhus

Vua Pyrrhus qua đời khá thảm thương trong cuộc chiến chống lại La Mã. Năm 274 trước công nguyên, một nông dân đã làm ông bị thương trong trận chiến xứ Argos. Vết thương không trầm trọng. Nhưng Pyrrhus lại nổi cơn giận dữ và muốn dùng gươm đâm chết người nông dân nọ.

Nhưng lúc đó ông ta đã không nghĩ tới những người phụ nữ của vùng Argos. Họ trèo lên mái nhà để theo dõi trận chiến – giống như những bà mẹ đầy kiêu hãnh theo dõi con mình chơi bóng đá. Đó chính là dạng bà mẹ luôn đứng sát rìa sân cỏ và la hét không ngớt: “Tiến lên, cố lên, cho họ biết lẽ độ, con trai ta!” hay: “Cái tay trọng tài khốn kiếp kia chắc là có mắt làm bằng cà chua!”

Và ai phải chứng kiến giây phút nhà vua Pyrrhus tấn công vị chiến binh nông dân đó? Chính là bà mẹ của chàng ta!

- Này, liệu hồn thì để con ta yên, thẳng khốn! – bà gầm lên, giật một viên ngói từ đầu hồi và ném thẳng về phía nhà vua.

Chà... hoặc người phụ nữ đó đã ngấm ngấm luyện tập cả một thời gian dài để giật chức vô địch trong môn ném tạ, hoặc bà ta đơn giản gặp may vô cùng. Viên ngói đập vào gáy Pyrrhus, chính xác bên mép dưới của mũ sắt và khiến ông gãy cổ. Nhà vua chết, rơi từ ngựa xuống.

Nếu thời đó mà thế gian đã có báo lá cải nhĩ – chắc hẳn chuyện này sẽ được họ đồng loạt cho lên trang nhất. Dòng tít của tờ *Thời báo Argos* lúc đó sẽ ra sao nhĩ? Có lẽ là...

Bà mẹ nổi điên – Pyrrhus qua đời!

Hoặc là

Chết thảm vì ngói!

Lời kết

Sau những người Hy Lạp huyền thoại là những người La Mã. Họ còn cho mình là vĩ đại và bảnh hơn cả người Hy Lạp. Và chẳng bao lâu sau, quả thật họ đã cai trị một nửa thế giới này.

So sánh với người Hy Lạp thì dân La Mã khát máu hơn rất nhiều. Trong những “trận thi đấu” của La Mã, người ta không thực hiện so tài thể thao như tại Olympic, mà đó là những trận đấu sống còn. Để mua vui cho đám đông, con người chiến đấu chống thú vật, thú vật chống con người, thú vật chống thú vật và con người chống con người – chiến đấu cho tới kết cục đẫm máu. Khi đấu quyền người Hy Lạp chỉ có những dải da bao quanh bàn tay – tức là giống đôi găng tay đấu quyền ngày nay. Còn người La Mã ngược lại sử dụng những dải da lỏm chằm đinh nhọn sắc.

Các vở kịch Hy Lạp thật sự cuốn hút và hấp dẫn. Người La Mã tìm cách làm theo, nhưng họ muốn xem nhiều hành động hơn và nhiều bạo lực hơn. Về khúc cuối của một vở kịch La Mã, trên sân khấu luôn có người chết thật.

Câu chuyện sau đây là một ví dụ tốt cho việc thế giới đã mất đi những gì khi người La Mã xâm lăng Hy Lạp:

Archimedes là một nhà nghiên cứu và phát minh tài giỏi xứ Hy Lạp. Năm 211 trước công nguyên, khi Syracuse của Hy Lạp bị người La Mã tấn công, Archimedes đã phát minh ra những món vũ khí thiên tài, giúp cầm chân quân La Mã suốt ba năm trời.

Người ta kể là ông đã nghĩ ra “những tia giết chóc” – tức là những tấm gương khổng lồ được dựng trước thành phố, gương phản chiếu ánh nắng mặt trời và đốt cháy thuyền La Mã – cũng như những máy bắn đá cỡ lớn, những viên đá được bắn ra có thể khiến bất kỳ ai cũng phải sợ hãi chạy trốn.

Nhưng cuối cùng thì quân La Mã cũng đâm thủng được vòng phòng vệ Hy Lạp và đẩy thành phố Syracuse vào nỗi kinh hoàng: Lính La Mã cướp bóc và giết chóc thẳng tay.

Thật ra thì vị tướng La Mã đã có lệnh: – Hãy mang nhà phát minh thiên tài Archimedes về đây cho ta – không được chạm tới ông ta dù chỉ một sợi tóc!

Cuối cùng, có một tay lính xô vào nhà Archimedes. Nhà phát minh lúc đó đang thực hiện một thí nghiệm nên không có thời gian chú ý đến những chuyện chẳng quan trọng, ví dụ như một trận tấn công của La Mã.

Gã lính La Mã sống sờ. Tại sao ông già kia lại chẳng thèm để ý tới gã? Rồi tay lính nổi giận. Tại sao ông già kia lại ngang ngược tới mức dám không để ý tới gã?

Tay lính La Mã mất tự chủ và giết chết nhà phát minh không có khả năng kháng cự. Chỉ bằng một cú đâm gươm, gã đã xóa đi mạng sống của một trong những thiên tài vĩ đại nhất từng sống trên Trái Đất này. Mặc dù gã lính sau đó đã bị trừng phạt vì không tuân lệnh cấp trên – nhưng điều này không hề làm cho Archimedes sống lại.

Dù dân La Mã sau này có làm gì chẳng nữa, họ cũng không bao giờ đạt tới độ rực sáng của nền văn hóa Hy Lạp. Nhưng họ tóm lấy quyền thống trị, và người Hy Lạp không còn cách nào khác là tiếc thương cho những người đã khuất và chứng kiến cảnh đế chế của họ nát vụn ra, chìm xuống... Thật đáng tiếc, hoàn toàn không phải là một đoạn lịch sử đẹp đẽ...

Mục lục

<i>Lời nói đầu</i>	5
Những cột mốc lịch sử của người Hy Lạp huyền thoại	7
Những vị thần linh tàn độc	10
Quà tặng Hy Lạp	16
Nhà hát, nhà hát	24
Những người Sparta hoang dã	38
Đám dân thành Athens chết chóc	46
Người Ba Tư hùng mạnh	53
Alexander Đại Đế	61
Suy nghĩ như một người Hy Lạp	64
Sống như người Hy Lạp	77
Chết như một người Hy Lạp	90
Thể thao và các trận thi đấu	101
Ăn như một người Hy Lạp	109
Trẻ em, trẻ em	114
Dân La Mã tiến đến!	124
Lời kết	127

NGƯỜI HY LẠP HUYỀN THOẠI

TERRY DEARY

Kiểu Hoa dịch

Chịu trách nhiệm xuất bản: NGUYỄN MINH NHỰT

Chịu trách nhiệm nội dung: NGUYỄN THẾ TRUẬT

Biên tập: TRƯƠNG QUỲ

Bìa: BÙI NAM

Sửa bản in: DUY HOÀNG

Kỹ thuật vi tính: MAI KHANH

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

161B Lý Chính Thắng - Quận 3 - Thành phố Hồ Chí Minh

ĐT: 39316289 - 39316211 - 38465595 - 38465596 - 39350973

Fax: 84.8.38437450 - E-mail: nxbtre@hcm.vnn.vn

Website: <http://www.nxbtre.com.vn>

CHI NHÁNH NHÀ XUẤT BẢN TRẺ TẠI HÀ NỘI

Số 21, dãy A11, khu Đầm Trấu, p. Bạch Đằng, q. Hai Bà Trưng, Hà Nội

ĐT: (04)37734544 - Fax: (04)35123395

E-mail: chinhanh@nxbtre.com.vn

✖ Horrible Histories ✖

Sao, bạn ngủ gật trong giờ lịch sử khi đến bài Hy Lạp cổ đại? Và bạn tin chắc mình chẳng bỏ lỡ điều gì thú vị hay ho? Vậy thì chỉ có một khả năng thôi: ông thầy giáo của bạn đã không biết kể cho các bạn nghe những sự việc thật sự hấp dẫn và thật sự thú vị về người Hy Lạp cổ đại, hấp dẫn và thú vị đến cùng cực!

Tôi nói có đúng không? Hay là thầy giáo của bạn có kể:

- Rằng dân Hy Lạp chính là những người đã phát minh ra máy chiếu hình?
- Rằng đám thanh thiếu niên ở Sparta hồi xưa đã từng làm việc cho cảnh sát ngầm?
- Rằng trò chạy đua giữa các con vật có rọ mồm vốn là một môn thể thao của Olympic.

Với bộ Horrible Histories, bạn sẽ bước vào một chuyến du hành thời gian thú vị, nơi bạn học được nhiều điều về những người Hy Lạp cổ đại, những thứ rất có thể chẳng được viết ra trong cuốn sách lịch sử ở trường. Bạn sẽ biết những điều hầu như không tin nổi về các vị thần linh, về các người hùng cũng như về cuộc sống hàng ngày trên đất Hy Lạp cổ đại - với những tranh minh họa và những câu chuyện tiêu lâm rất thú vị.

Không nghi ngờ gì nữa - Người Hy Lạp cổ đại là một huyền thoại lớn lao!

